

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 1. (207) Subotica, siječanj (januar) 2012. 150,00 din

ena: Izlazak iz duhovne i materijalne krize
ktualno: Molitvena osmina za jedinstvo kršćana
ntervju: Oliver Parlagi

ZVONIK.ORG.RS

„Razgovor“ povodom
Dana biskupa Ivana Antunovića

Paulinci u posjetu židovskoj općini

Fond za pomoć učenicima „Bela Gabrić“

„Oci“ u župi sv. Roka u Subotici

Europski susret mladih u Berlinu

Bog – kandidat za EU

Europska komisija za proširenje razmatra zahtjev suverene multietničke države „Kraljevstvo Božje“ za pristupanje zajednici europskih naroda. Osnivač i doživotni čelnik spomenute Države, gospodin Isus Krist, izjavio je kako bi se ovim uključanjem dogodio značajan doprinos, ponajviše u duhovnom te moralno-etičkom smislu. Njegov socijalni i politički program, javnosti poznatiji pod nazivom „Govor na gori“, koji je ujedno i Ustav države Kraljevstvo Božje, predstavljen je Europskom parlamentu. Ključni dio ovoga Plana iznosi obećanja (blago siromasima, uplakanima, mirotvorcima, gladnima i žednima pravednosti...) i opomene (jao tajkunima na tuđoj gladi natovljenima, na tuđoj nesreći nasmijanima...). Tim društveno-političkim djelovanjem želi proglasiti „Godinu milosti Gospodnje“.

Predsjednik Isus predstavio je i konkretne smjernice u cilju izlaska iz svjetske ekonomske krize. Pod sloganom „Dajte i dat će vam se“ istaknuo je da na ovom planetu ima dovoljno sredstava za više nego pristojan život svih stanovnika, problem je jedino u pravednoj raspodjeli istoga. Međunarodnom monetarnom fondu (MMF-u) uputio je savjet: „Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje?“ Upozorio je i da temelj opstanka Europe nije valuta Euro, nego valuta Ljubav. Ističe da dokle god se jedinstvo i napredak Europe grade samo

na temelju kapitala, neograničene proizvodnje i potrošnje, nema mogućnosti izlaska iz krize, nego još dublje stropošavanje u nju. Zato je u ovom delikatnom trenutku europskih integracija više nego potrebno priključenje države „Kraljevstvo Božje“ i njezinih vrednota, jer su se svi dosadašnji modeli i pokušaji gradnje Unije bez Boga pokazali jalovim. Kriza ima svoj korijen u čovjekovom srcu i dok se tamo ne izliječi nema mogućnosti napretka. Stoga Bog želi pristupiti EU i nada se pozitivnom odgovoru njezinih čelnika.

Dragi čitatelji prvog broja *Zvonika* u 2012. godini, započeli smo ovaj broj govorom o duhovnoj i materijalnoj krizi kao da ne bismo imali vrednijih tema. No, nema mjesta pesimizmu, jer sudbinu naroda i sudbinu svakog čovjeka ne kroje niti političari, niti tehnokrati, niti birokrati, niti znanstvenici, nego jedino Bog, koji je Gospodar svijeta i upravljač povijesti. Iskreno se nadam i silna mi je želja da prvi broj *Zvonika* u 2013. godini bude naslovljen: „Bog je ušao u EU! EU se vratila kršćanskim vrednotama, vlastitom identitetu i izišla iz krize!“ Do tada svima vama, građanima Božje države, želim da, pod predsjedavanjem Isusa Krista, čiji su državni simboli: grb – križ, ustav – Evanđelje, himna – Očenaš, budete radosni vjesnici njegova Kraljevstva pravde, ljubavi i mira.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Aktualno:

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana iluzija ili djelo Duha Božjega?5

Tema broja:

Kriza naša svagdanja6

Razmišljanje:

Razgovori nakon „Razgovora“9

Božić u Bačkoj10

Zanimljivosti iz vjerskog

tiska: Od mlade glumice do strogo klauzurne redovnice20

Intervju:

Oliver Parlagi:

Život je lijep24

Vjerski sadržaji u LPH.....27

Reportaža:

Jaslice u župama naše biskupije28

Moralni kutak:

Godina beba.....35

Božja kušnja ili

Božja kazna.....47

Kršćanski stav:

Baš me briga za siromašne48

Piše: preč. Lazar Novaković

Pažnja

Od sjemenišnih dana rado sam putovao. Želio sam upoznati ljude, predjele i običaje. Tako sam u mladosti dva puta boravio u kartuzijanskom samostanu Pleterje, u Sloveniji. Kartuzijanci slove za najstroži red u našoj Crkvi. Njihov osnivač sv. Bruno vodio se mišlju – Božja slava, hvala nikad ne smije prestati s usana ljudi. Zato njegovi redovnici svaku noć ustaju u 23 sata i onda psalmima, hvalospjevima slave Gospodina po sat, dva pa i više.

Za vrijeme boravka u Pleterju, sa svoja dva prijatelja prisustvovao sam njihovim pohvalama. Zapazio sam da je dva puta stari prior kucnuo štapom o pod. Tada je redovnik koji je predvodio liturgiju – kleknuo, poljubio Psaltir i ponovno otpjevao. Kasnije smo patra koji je bio zadužen za goste pitali što se dogodilo? Odgovorio je glasio: „Pogriješio je kod čitanja“. Nije pažljivo pročitao i zato je ponizno, ljubeći Božju Riječ, to ponovno učinio.

Pažnja, pozornost, pažljivost, koncentriranost je važna u čovjekovu životu od djetinjstva pa do starosti. Ako nešto radimo pažljivo, smireno i sabrano, sigurno ćemo doći do kraja, uspjeh ćemo. Odgojitelji, učitelji i oni koji rade s djecom mogu opaziti po očima da je dijete u učionici, ali da su njegove misli negdje odlutale. On je fizički prisutan ali od predavanja ništa ne čuje. Dobro ga je upozoriti, ili ako su djeca umorna – važnu lekciju odložiti za neki drugi sat.

Kada smo s nekim povezani prijateljstvom on osjeća naše plime i oseke, našu tugu i radost. Pažljiv, u glasu prepoznata da se s nama događa nešto važno. Prijatelj je uvijek tu zato da pomogne. Blaženi oni koji imaju iskrene, pažljive prijatelje.

Moj prijatelj, drage uspomene, +Marko Vukov, bio je pažljiv. Zaljubljenik u Riječ i vrline. Pažnju je osjetio od prvih koraka i zato u pjesmi *Majka* kaže i ove stihove:

*Dogodi mi se ponekad
(kad zaspem s dobrom savješću)
da sanjam radost prvih koraka
i Tvoje ruke koje me dižu
prije nego što sam posrnuo.*

Imati pažljivu majku, dobroga oca, pravo je blago. U prvim godinama svećeništva upoznao sam mladu majku. Imala je sina Luku. Pričala mi je – već u prvim mjesecima primijetila je da nešto s nogicama, motorikom nije u redu. Bila je uporna. Pregledi, ustrajne vježbe, putovanja, mnoštvo napora... Trud se isplatio. Luka je narastao u dječaka, zdravoga mladića. Pohvala pažljivoj majci.

Gospodin Isus je bio pažljiv učitelj. Osjetljiv za ljude u potrebi. Mnoštvo se gura oko Njega. Žele biti blizu, dotaknuti Ga se. On pita apostole: „Tko mi se dotače haljina?“ (Mk 5,30). Javila se sretnica koja je dvanaest godina bolovala. Pažljiva, hrabra vjera zaslužila je ozdravljenje.

Isus je pomagao ali i upozoravao. Stalo mu je do njegovih. Želi da ispravno žive život, zato upozorava: „Pazite! Čuvajte se svake pohlepe, jer ni onomu tko je u izobilju nije život osiguran njegovim imanjem“ (Lk 12,15).

Pohlepa. Nije li prisutna i među nama? Želimo je prepoznati, želimo se izliječiti?

Zakoračili smo u novu godinu. Izrekli smo i primili mnoštvo želja. Još jedna neće priteći. Poštovani štioče – želim sebi i tebi pažljivosti u novoj! Pažljivost za Božju Riječ, za povezanost s Isusom, Pažljivost prema sebi, zdravlju i bližnjima!

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana iluzija ili djelo Duha Božjega?

Piše: mr. sc. Vladimir Sedlak, svećenik

Koncem mjeseca siječnja tradicionalno se u kršćanskim središtima diljem svijeta održavaju molitvene osmine za jedinstvo kršćana. Lijepi broj vjernika sudjeluje u ovim molitvenim susretima. Na njima susrećemo pastire različitih kršćanskih Crkava kako zajedno mole za ostvarenje Kristove želje iz njegove velikosvećeničke molitve (Iv 17,1-26) kako bi svi kršteni u ime Kristovo bili jedna zajednica vjernika – ne susjedi ili poznanici nego braća i sestre u Kristu. No, često se u svećeničkim krugovima i u krugovima vjernika o jedinstvu Crkava govori u kontekstu velike neostvarive iluzije koja će svoju puninu ostvariti kako neki tvrde možda na Sudnji dan.

Prvo je pitanje koje se ovdje nameće: u kom kontekstu želimo započeti razgovor na temu jedinstva? Uvjereni da govorimo u duhu vjere, mi često govorimo o problemima nejedinstva kršćana kroz neke povijesne, političke, kulturološke ili sociološke parametre, zaboravljajući pneumatološku dimenziju Crkve bez koje je sama eklezijalna struktura poput suhih kostiju iz knjige proroka Ezekijela (usp. Ez 37,1-14). O važnosti pneumatološke dimenzije Crkve govore brojni dokumenti Crkvenog Učiteljstva, te ističu kako je nedostatak iste u određenim trenucima kršćanske povijesti obilježen sablazni razdora među Kristovim učenicima (usp. LG, UR). Crkva je otajstvo i slika Kristova, zajednica onih koji u Duhu kliču: „Abba Oče“ (Gal 4,6), dakle u isto vrijeme i ljudska i Božja tvorevina jer smo po istome krštenju svi postali jednako djeca Božja.

Nadalje, u gotovo svim kršćanskim tradicijama Istoka i Zapada redovito se u euharistijskom slavlju ili molitvi časova moli za mir i jedinstvo Kristove Crkve, ili u drugoj formulaciji: za slogu, jedinstvo te napredak Božjih Crkava. Te molitve za jedinstvo i mir dio su nepromjenljivih dijelova liturgijskih obrazaca, što znači da se one mole svakodnevno diljem kršćanskoga svijeta (ekumene), a ipak smo i nadalje svjedoci da potpuno jedinstvo Crkve još uvijek nije ostvareno. S pravom se pitamo, može li nam onda jedna molitvena osmina za jedinstvo u tome nešto

više pomoći ako svakodnevna molitva ne pomaže? Pitanja su to površna poput odgovora da je molitva za jedinstvo iluzija.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana nastala je na inicijativu američkog anglikanskog svećenika Pavla Wattsona te njegova suradnika anglikanskog svećenika Spencera Jonesa. Pavao Wattson je pripadao oksfordskom pokretu u Anglikanskoj crkvi, koji je gorljivo tražio put obnove jedinstva između Rimske i Anglikanske Crkve. Počinjala je na blagdan katedre sv. Petra prema nereformiranom rimskom kalendaru, i trajala je osam dana. Kasnije je upravo na dan završetka osmine uveden blagdan Obraćanja sv. Pavla. Na Wattsonov je, dakle, poticaj 1908. godine u okviru američke Anglikanske crkve, prvi puta organizirana ova osmodnevna molitva za jedinstvo kršćana. On je ubrzo nakon toga zajedno s muškom i ženskom redovničkom zajednicom, koje je već prije bio osnovao, pristupio Katoličkoj crkvi. Otada se ova osmina počela širiti ponajviše među katolicima, a papa Pio X. službeno ju je odobrio i preporučio svim vjernicima.

Kasnije, u duhu saborskog promišljanja, formulirano je ono što određenu crkvenu zajednicu krštenika ujedinijuje u potpuno zajedništvo Kristove Crkve: jednost s Rimskim biskupom u ispovijedanju vjere, te sakramentima (LG 14). Onako kako su dvanaestorica bili okupljeni oko Petra, danas se nasljednici apostola – biskupi – okupljaju oko Petrova nasljednika i time svjedoče jednost i jedinstvenost Crkve (UR 2). Slika toga jedinstva često je puta u povijesti narušavana, ali i dijelom obnavljana, ustvrđuju saborski oci. Molitvena osmina poimana u tome duhu jest onaj kvasac koji ukvasava sve tijesto (usp. 1Kor 5,6b). A plodovi toga kvasa vidljivi su u vidu međucrkvenog dijaloga, ali i praktičnog suživota i zajedničkog angažmana kršćana na mnogim područjima ljudskoga djelovanja. Upravo je taj dijalog otvorio nove perspektive rješavanja spornih pitanja prošlosti, te kvalitetnijeg suživota među kršćanima raznih konfesija.

Ekumenski pokret nije zamišljen i ne bi smio postati uspješna mješavina raznih opcija. To je pokret ponovnog otkrivanja onoga što je nama kršćanima zajedničko, a zbog sporednih čimbenika palo u sjenu. Pri tome treba razlikovati Tradiciju od tradicije, Polog vjere od njezina ispovijedanja u određenoj obrednoj i običajnoj formi i praksi. Različitost tradicija ne mijenja nužno Tradiciju. Tomu svjedoči i sama Katolička crkva, koja, kako saborski oci II. vatikanskog sabora svjedoče, u sebi sadrži brojne i hvale vrijedne zadržane tradicije pojedinih partikularnih (samosvojnih) Crkava koje katolicitet (sveopćost) Kristove crkve ne razgrađuju već ga naprotiv upotpunjuju (LG 13c).

U tome duhu, pod geslom „Svi ćemo se izmijeniti pobjedom Gospodina našega Isusa Krista“ (usp. 1Kor 15,51-58), poljska ekumenska grupa za dijalog sastavljena od predstavnika: Rimokatoličke, Poljske katoličke, Poljske pravoslavne, Ujedinjene metodističke, te Evangeličke – luteranske crkve, ove je godine sastavila materijale i molitve namijenjene molitvenoj osmini, ali i molitvi tijekom cijele godine za tako potrebno jedinstvo kršćana koji su prevođeni na mnoge jezike svijeta, pa i na hrvatski.

Neka nas Duh Božji i nadalje vodi u nadi da ćemo zajedničkim hodom u produblivanju svoga kršćanskoga poziva svi biti jedno s Kristom i u Kristu, u svjedočenju i naviještanju njegova Evandjelja u svijetu, poput soli zemlje i svjetla svijeta (Mt 5,13-16).

KRIZA NAŠA SVAGDANJA

Uzroci i perspektive

mr. sc. Mirko Štefković

Uvod

U ovom izlaganju poći ćemo od nekoliko jednostavnijih konstatacija uzroka kriza, te na temelju nekoliko autora, osobito skorih iskaza sv. Oca Benedikta XVI., pokušat ćemo uputiti na razumijevanje tih uzroka i perspektive nadilaženja kriza.

Danas nije potrebno objašnjavati značenje riječi *kriza*. Svi znamo za krizu. Ona se očituje u svim aspektima ljudskog življenja. Svi prolazimo kroz krize. Ustvari, može se reći da je kritično ako danas netko nije u nekakvoj krizi. Kad smo u krizi kao da smo u svom redovitom stanju, pa zato možemo govoriti o krizi našoj svagdanjoj. No, kriza u svom izvornom značenju ipak označava izvanrednu situaciju, tj. problematičnu, tešku i prijelomnu točku povezanu s potrebom donošenja odluka.

O konstataciji postojana raznovrsnih kriza koje dobivaju planetarne razmjere, u novije vrijeme svjedoče mnogobrojni dokumenti raznih tijela Svete Stolice. Tako je Papinska akademija za život u svojoj *Deklaraciji* s XIII. plenarnog zasjedanja konstatirala krizu *autoriteta*, zbog koje *kršćanska svijest danas nailazi na velike poteškoće u svojim sudovima*, a zbog *tendencije pribjegavanja ekstremnom racionalizmu* i njezina ispravna formacija je otežana.

Kriza autoriteta ide ruku pod ruku s jednom, za nas vjernerike, puno ozbiljnijom krizom, a to je kriza vjere. Kao odgovor na tu krizu papa Benedikt XVI. dokumentom *Porta fidei* najavio je proslavu Godine vjere s ciljem produbljivanja iskustva vjere i obnovljenog povjerenja u Isusa Krista. Obnova u Godini vjere je od presudne važnosti, jer – kako Papa na drugom mjestu kaže – *ako vjera ponovno ne dobije na životnosti*,

postajući dubokim uvjerenjem i stvarnom snagom zahvaljujući susretu s Isusom Kristom, sve druge reforme ostat će neučinkovite.

Kriza dakle može i treba biti poticaj za obnovu, ali ti poticaji trebaju biti usmjereni tako da ne mimođu prave uzroke krize, kako bi se mogla otkriti motivirajuća snaga obnovljenog djelovanja.

Uzroci raznih kriza

Pođimo od jednog od osnovnih postulata klasične filozofije: ono što se razumom spozna kao dobro, volja po svojoj naravi teži postići. Međutim, danas se ljudskom razumu nije moguće spoznati one vrijednosti koje nadilaze opipljivo i funkcionalno, tj. ono što se spoznaje isključivo putem osjetila. Razumu je dakle oduzeta mogućnost da volji ponudi motivacijske razloge zbog kojih bi ona trebala težiti ka nekom

Dvadeseti „Razgovor“ Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“

Dvadeseti „Razgovor“ Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ održan je 12. siječnja u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici. Na „Razgovor“ se okupilo 120 sudionika kako katolika tako i predstavnika različitih hrvatskih udruga, a nazočila je i **Ljerka Alaj-**

beg, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici. Skup je započeo prigodnom pjesmom koju su otpjevali članovi župnoga zbora a zatim je **Marija Jaramazović** recitala pjesmu Alekse Kokića „Bunjevci biskupu Antunoviću“. Sudionike „Razgovora“ je zatim u ime organizatora pozdravio **mons. Marko Forgić**.

Okvirna tema ovogodišnjeg „Razgovora“ bila je „Izlazak iz duhovne i materijalne krize“ a uvodničar je bio **mr. Mirko Štefković**, tajnik Subotičke biskupije. On je u uvodnom dijelu izlaganja, tumačeći sam pojam krize, rekao kako je malo preinačio okvirnu temu i nazvao je „Krizna naša svagdanja – uzroci i perspektive“. Opširnije o izlaganju čitajte u tekstu iznad.

Nakon uvodnog izlaganja, mnogi sudionici uključili su se u razgovor. Premda su neki izlaganje ocijenili nešto stručnijim i teorijskim, drugi su njemu pronašli i vrlo konkretne poticaje za izlazak iz duhovne i materijalne krize dodajući i svoje konkretne prijedloge. Prisutni su se osvrnuli i na neke konkretne probleme u Subotičkoj biskupiji i hrvatskoj zajednici u Vojvodini. Skup je završen u pozitivnom ozračju s vjerom i nadom u boljitak i napredak za što se zdušno svojevremeno zalagao i preporoditelj bačkih Hrvata biskup Ivan Antunović.

višem dobru, koje nije isključivo funkcionalno. Tako možemo reći da je jedan od velikih uzročnika krize spoznajne naravi, jer se određenim dobrima – koja nisu striktno predmet empirijske spoznaje – briše racionalna motivacijska mogućnost, nego se motivacija sada očekuje iz sfere emocija i dobrih vibracija. O ovome vrlo zorno progovara p. Ivan Koprek SJ u svom članku *Suvremeni čovjek i kriza vrednota* (BS, 68(1997), br. 2-3, 237-249). On među ostalim kaže: *U današnjem društvu rizika prednost imaju doživljaji. Stvarnost se pretvara u sklop igre i zabave... Dezorijentirani i demotivirani mnogi su mladi ulovljeni u svejednost banaliteta, snalaze se u osobnoj i društvenoj nekulturi bezobzirnosti i grabeža. Gubeći svijest čovjek današnjice gubi i savjest... Ljestvica vrednota poprima svoje dimenzije kakve u određenom času kome trebaju. Takva relativizirana etika izaziva dugi niz pomutnji i nesporazuma od politike do genetike.*

Vrijeme u komu živimo vrijeme je oportunističkog konformizma, a pluralizam različitih i suprotnih stavova i načina ponašanja ne zna za bilo kakve univerzalne vrednote, te čovjek postaje konglomerat različitih funkcija i uloga. No, pitanje je da li stvarno ne postoje vrednote po sebi? Zar proizvoljno određivanje vrednota u konačnici ne niječe i samo ljudsko dostojanstvo, te suživot u zajednici čini nemogućim? Međutim, čovjek i dalje ostaje društveno biće, upućen na zajednicu, te je pozvan na suživot s drugima. Je li to moguće bez žrtve? A ako su žrtve potrebne, gdje pronaći motivaciju za njih? Nažalost, sablast individualizma pojedinca ostavlja nespособnog i nemotiviranog da podnese bilo kakvu žrtvu za zajednicu. Ali, čak i unatoč mentalitetu tog kolektivnog individualizma, usko povezanog s relativizmom etičkih vrednota, čovjek u konačnici ostaje prosjak smisla i zajedništva.

Isto vrijedi i za vjersku krizu. Religioznost je beztemeljna, mlaka i rezervirana za posebna vremena. Od religije se više ne traži sposobnost da ponudi stabilnu životnu orijentaciju, nego lijepe trenutke svojevrstne nirvane. Sve ovo značajno pogađa i našu Crkvu, odnosno naše življenje kao vjernika i pripadnika Crkve. To se očituje u smanjenom aktivnom sudjelovanju u životu župnih zajednica. Pastoralni djelatnici pokušavaju motivirati vjernike na sve moguće načine, ali često je i to vrlo kratkoročnog karaktera.

Prijedlozi i perspektive

Potaknuti potrebom drugačijeg odnosa prema drugome, u potrazi za mogućnostima i motivacijama za dobar suživot i očuvanje stvorenog svijeta, razni svjetovni mislioci nude svoja rješenja. Par crtica takvih prijedloga predstaviti ćemo na temelju promišljanja Josipa Oslića u članku *Sustav vrednota u današnjem vremenu* (BS 71 (2001), br. 2-3, str 231-259).

Razmišljajući o današnjem potpunom subjektivizmu vrednota, koja su podvrgnute samovolji novovjekovnog pojedinca, autor poziva na potrebu da se učini korak unatrag koji bi od vrednota vodio ka dobru, kako bi i same vrednote uopće mogle biti *vrijedne*. U tom duhu treba razumjeti poziv na motivaciju volje pred dobrom: *Što je dobro veće, to ga više priželjkujemo i to manje želimo dopustiti njegov gubitak. Svaki je dobar čin istodobno i lijep i pritom za posljedicu ima sreću; svaki je zao čin, naprotiv, istodobno nelijep i čini čovjeka nesretnim* (Ivan Pavao II.).

Jedan od prijedloga motivacije volje daje Hans Jonas *načelom dugoročne odgovornosti za tehnološku civilizaciju*. On poziva na razmišljanje i brigu za budućnost svijeta i čovječanstva. Vrtoglavi razvitkom tehnike sam čovjek postao je objektom tehnike i tehnoloških procesa. Problem nisu dostignuća niti razvitak, nego je to potpuna autonomija znanosti koja ne poznaje nikakva moralna načela. Slično se može reći i za politiku i tržište.

Drugi prijedlog traženja motivacije moralnog djelovanja autor crpi iz *načela o odgovornosti za drugoga* Emmanuela Lé-

Misa za biskupa Antunovića

U okviru Dana biskupa Ivana Antunovića, koji se održavaju u povodu obljetnice njegove smrti (13. siječnja 1888.), u nedjelju, 15. siječnja u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske, u 18 sati, svečanu misu za biskupa Ivana Antunovića predvodio je i propovijedao **mr. sc. Andrija Anišić**. On je, navodeći riječi biskupa Antunovića vezanih uz materijalnu i duhovnu krizu, podsjetio kako je biskup upozoravao na važnost molitve i rada, što bi se zasigurno moglo primijeniti i danas, u svijetu koji je zbog sebičnosti upao u krizu. O tome biskup Antunović piše: „Molitva rađa poslenost, a čudorednost čuvarnost i štedljivost pa kuća što je udomila ove vrline pripričila je siromaštvu ulaz u obitelj... Koji čovjek moli kako Bog zapovijeda, ne može da bude bez poslejh, a koji čovjek radi po Božjoj zapovijedi prikladno, nije moguće da ne moli, ta vidit ćete ga gdje kad ide na svoju njivu pješice ili na koli, ogoli svoju glavu i prosi blagoslov na svoj rad i trud. A koji čovjek vodi život čudoredan neće biti razsipnikom ta čudorednost drži u ruci ključ umirenosti što odgojava štedljivost a uz ovu razte čudorednost“.

„Razgovor“ se svake godine održava o obljetnici smrti biskupa Antunovića i bavi se aktualnim problemima u Crkvi i društvu s osobitim osvrtom na aktualnu situaciju bačkih Hrvata.

Susret je vodila i razgovor koordinirala **Katarina Čeliković**, pročelnica „Bunjevačko-šokačke knjižnice“ pri Institutu „Ivan Antunović“.

Tema

vinasa. Drugi je osoba koja govori o sebi, o svijetu i o Bogu, te u sebi uvijek ostaje nedokučivom tajnom. Prihvatiti drugoga kao drugačijega, čije otajstvo me poziva na odgovornost, osposobljava me za sebedarje. Kako bih to mogao učiniti trebam pristupiti, iskusiti blizinu drugog. Drugi pak ima svoje dostojanstvo i slobodu, a isto tako i svoju konkretnost, koja poziva na služenje. Takav pristup drugomu kao tajni koja svjedoči o nadnaravnom, o beskonačnom, o Onom što ili tko je iznad nas, očituje se i briga za zajednicu.

Treći prijedlog motivacije volje tiče se političke sfere djelovanja, a autor predlaže *načelo pravednog političkog djelovanja* Otfrieda Höffea. Demokratski sustav političkog uređenja društva mjesto je ostvarenja ovog načela. Höffe ističe načelo općeg dobra kojemu pojedinac pridonosi svojim slobodnim i odgovornim djelovanjem. Pri tomu važnu ulogu ima *razgovor* ili *komunikacija*, koji predstavljaju izraz međusobnog ljudskog uvažavanja, prihvaćanja drugoga sa svim njegovim pravima i obvezama.

Povlašteno mjesto za ispravno motiviranje volje jest odgoj, ali ne u smislu puke poslušnosti kategoričkim imperativima, nego ostvarivanju pojedinca kao osobe, pri čemu on može iskusiti sreću i smisao svoga postojanja. O tome je u svojoj poruci za Svjetski dan mira 1. siječnja 2012. progovorio sv. Otac, pri čemu poziva na odgoj mladih za pravednost i mir: *Odgoj, ustvari, obuhvaća integralnu formaciju osobe, uključujući i moralnu i duhovnu dimenziju bića, s obzirom na konačni cilj i dobro društva čiji je član. Samo u odnosu s Bogom čovjek razumije također i značenje osobne slobode. Zadaća je odgoja formirati na pravu slobodu. Da bi živio slobodu, čovjek mora dakle nadići relativistički horizont i spoznati istinu o sebi samome i istinu o dobru i zlu. U skrovitosti savjesti čovjek otkriva zakon koji si on sam nije dao, ali ga mora slušati, jer ga njegov glas zove da čini dobro i izbjegava zlo, i preuzeti odgovornost za učinjeno dobro kao i za počinjeno zlo...* Za postizanje motivacije volje, ističe Papa, potrebno je potencirati ispravan odgoj i cjelovite spoznaje o ljudskoj naravi, te o njezinom Stvoritelju. Jedino ukoliko je sam Bog temelj i jamac ljudskog dostojanstva, moguće je prihvatiti osobnu i društvenu žrtvu da se svakoj osobi, osobito onima koji nisu korisni i funkcionalni u društvu, iskaže dužno poštovanje i poštuju njezina prava.

Jedan od važnih načina obrane nepovredivog ljudskog dostojanstva, ma koliko to možda izgledalo anakrono, jest obrana ideje o naravnom pravu, tj. o pravu pojedinca samim time što je stvorenje Božje. U suprotnom *pozitivističko poimanje naravi, koje narav poima na čisto funkcionalistički način, kao što to prepoznaju prirodne znanosti, ne može stvoriti bilo kakvu poveznicu s moralom i s pravom, nego samo potaknuti funkcionalne odgovore...* Gdje isključivo dominira *pozitivistički razum – u velikoj mjeri je to slučaj s našom sviješću javnosti – klasični izvori spoznaje morala i prava su stavljene*

Uz predvoditelja misnoga slavlja, koncelebrante **mons. Stjepana Beretića, mr. Mirka Štefkovića, vlč. Željka Augustinova**, misi su nazočili predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **dr. Slaven Bačić**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg**, predstavnici hrvatskih udruga i poštovaoci biskupa Antunovića.

Andrija Anišić

van igre. Ovakva situacija je dramatična – upozorio je Papa nedavno u njemačkom Parlamentu.

Nije ovo nametanje kršćanskog poimanja svijeta na temelju objave, već ponovni poziv da se ne dopusti svesti čovjeka na objekt tehničkih manipulacija i provjerljive datosti materije. Čovjek je puno više, on je i duhovno biće, a ne tek zbroj stanica poput *hardware*-a u koje je instaliran *software* svijesti. Kršćanstvo je oduvijek *upućivalo je na narav i na razum, kao prave izvore prava – upućivalo je na sklad između objektivnog i subjektivnog razuma, sklad koji pretpostavlja da su obje ove sfere utemeljene na stvoriteljskom Razumu Božjem (usp. Rim 2,14sl) – istaknuo je Papa.*

Zaključak

U svojoj enciklici *Fides et ratio*, papa Ivan Pavao II. ističe kako treba primijetiti da među značajnim elementima današnjeg stanja postoji *kriza smisl*, pa se mnogi zbunjeni mnoštvom raznih ponuda pogleda na život i svijet, pitaju ima li uopće smisla tražiti smisao stvarnosti (br. 81). Ovakvo stanje mnogih naših suvremenika možemo opisati kao rezignaciju i indiferentizam. Ravnodušnost prema svemu, pa i prema toj svojoj ravnodušnosti, slika je mnogih ljudi današnjice. Ipak, ovom tvrdnjom ne uzimamo u obzir cjelokupne osobe, nego nesvjesno pristajemo uz logiku isključivosti pozitivističkog razuma. Da je ta ravnodušnost toliko velika, ne bi ljudi tražili utočište u bijegu od stvarnosti, na najrazličitije načine, pa sve do teških ovisnosti. No, namjesto bijega, Papa nas poziva na vraćanje stvarnosti, stvorenom svijetu i na oslušivanje Onoga tko je tu narav stvorio i u nju utisnuo svoju sliku.

Stoga, bez obzira kakve naravi bila, kriza je uvijek vrijeme koje može poslužiti za svjesno promišljanje onoga što živimo, kako bismo na temelju spoznatog pronašli motivaciju, da i u teškim trenucima ostanemo vjerni Bogu i svomu poslanju ovdje u svijetu. *Kriza može i treba biti poticaj za razmišljanje o ljudskoj egzistenciji i o važnosti njegova moralnog poslanja, prije nego o mehanizmima koji vladaju ekonomski život... kako bi nam dalo nova načela koja će svima osigurati mogućnost dostojanstvenog života i razvitak vlastitih sposobnosti na korist cjelokupne zajednice.*

Razgovori nakon „Razgovora“

Piše: Željka Zelić

Potaknuta nedavno održanim „Razgovorom“ Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, te općenito materijalnom i duhovnom krizom koja je među ostalim bila tema ovogodišnjeg „Razgovora“, kao i međusobnim razgovorima nakon „Razgovora“, pokušala sam, premda ograničena prostorom, vlastitom prosudbom doći do zaključka jesmo li i koliko smo sebi možda najveći neprijatelji.

Naime, promatrajući malo širu društvenu zbilju u kojoj živimo, primjećujem kako ljudi sve više postaju bezvoljni, apatični, nesigurni u današnjicu, još više u sutrašnjicu. Djeca i mladi koji tek stasaju na putu zrelosti, kao da po defaultu preuzimaju modele ponašanja od onih starijih, od kojih se a priori očekuje iskustvenost, mudrost, znanje i što je najvažnije, pomoć na tom putu. Međutim, često se događa da bi bilo bolje ne nasljedovati te iste starije, jer od njih možemo naučiti kako iskopati jamu pa u nju baciti neprijatelja, a događa se da u jamu budu bačeni i prijatelji. Onda bismo još mogli naći i slučajeve gdje brat s bratom ne govori, gdje ljudi ne žele pružiti jedni drugima ruku, mnoštvo „tisnih noseva“, situacije u kojima sijevaju pogledi i čeka se pravi čas da se drugoga napadne, osudi, diskreditira, kako bi na koncu dobili pobjednika. A nema ništa ljepše od osjećaja da je netko poražen. Tako barem razmišljaju „pobjednici“! Ako bi današnji mladi oponašali i živjeli samo na temelju postupaka gore spomenutih, kakvih je sve više, osobito u politici, a ne i na temelju vlastitoga iskustva i intelekta, strahujem, mnogi ne bi daleko dogurili.

U mnogim se krugovima, a i u diskusiji nakon ovogodišnjeg „Razgovora“, više puta apostrofiralo kako je potrebno dati „mjesta“ mladima. Hvale je vrijedno takvo nastojanje i moram se složiti s tim i takvim namjerama, jer se opstanak društva, osobito manjih nacionalnih zajednica kojima prijete nestajanje, može osigurati samo aktivnim sudjelovanjem mladih, koji će kad za to dođe vrijeme, naslijediti ono što su neki prije njih započeli. Netko je čak rekao kako ne trebamo toliko inzistirati na tomu da se mladi angažiraju, jer su prečesto skloni megalomaniji kad su različiti projekti u pitanju ili pak lako precijene svoje mogućnosti, što onda bude kontraproduktivno ne samo za njih osobno, nego i za širu društvenu zajednicu. Dijelom se moram složiti i s tom konstatacijom, budući da je više primjera u našem okruženju da su mladi, nakon početnoga zaleta, odustajali od svojih ideja, pokušavajući pokrenuti nešto drugo i tako u krug. Još je čini mi se važnije dobro procijeniti mogućnosti i sposobnosti mladoga čovjeka, ne gurajući ga u vatru ukoliko isti nema kapaciteta obavljati posao kompetentno i savjesno.

Kad se prije nekoliko godina pokrenulo pitanje zašto hrvatsku zajednicu u Srbiji (Vojvodini) napušta sve više mladih intelektualaca, odnosno, zašto se nakon studija ovdje vrati oko 1% onih koji su otišli studirati npr. u Zagreb, nitko se zapravo nije upitao što se istim tim mladima može ponuditi nakon njihova povratka. Malo je onih sretnika kojima je ponuđen posao, a nekima je to bio i jedini razlog povratka. Visok postotak njih zato svoje znanje radije implementira u budućnost i intelektualni krug Hrvatske, a ne Vojvodine. O tome svjedoče toliki Subotičani, ali i Tavankučani, Somborci i mnogi drugi koji svojim radom obogaćuju intelektualni krug Hrvatske, budući da je njihov rad tamo očito više cijenjen.

Zašto je tomu tako?

U prvom redu, sadašnji obrazovni sustav koncipiran je tako da od djece i mladih ne traži angažiranost, još manje pokretanje vijuga da bi se do nekih odgovora došlo. Puno je lakše servirati im gotove formule, rješenja i informacije, stvarajući od njih robote koji kad se jednom suoče sa stvarnim životom, iste te stečene obrasce ne mogu primijeniti u stvarnosti, jer su dijelom nenaviknuti na vlastito promišljanje. A onda kada namjerno ili slučajno iskuse neku razmjenu studenata ili im se pruži prilika za odlaskom u inozemstvo pa se susretnu s potpuno drukčijim sustavom, često se ne snađu jer se od njih zahtijeva da donose vlastite, pa i kritičke sudove. Kod nas je pak uvriježeno da samo stariji mogu kritizirati, čak i kad su kritike pozitivno konotirane. Umjesto da se mladima na neki način da vjetar u leđa, dogodi se da početni entuzijazam u startu bude potisnut jer teško je angažirati se u sredini gdje je čovjek čovjeku vuk.

Ne čude zato pesimističke izjave mladih koji postaju kamen spoticanja naše zajednice i koji upravo zbog sve veće podijeljenosti iste, a nerijetko i zato jer je angažiranje u manjinskim zajednicama trenutačno neaktualno, nemaju volje „prijeći granicu“. Povratak doma označio bi početak jedne nove polarizacije, tj. priklanjanja jednoj od najmanje dvije struja (Hrvata), a pripadnost jednoj, a priori, značila bi nemogućnost djelovanja na drugoj strani.

Zaključak

Kako vrijeme više odmiče, počinjem se pitati zašto u našoj zajednici u svima i u svemu oko nas tražimo neprijatelje, pa kao da se stalno moramo od nekoga braniti, puno češće protiv izmišljenih nego pravih neprijatelja. Nedostaje nam otvorenosti uma, sposobnost promišljanja (a ne indoktriniranosti) i više kozmpolitskog duha! Učahurenost u vlastitu ljušturu, dovodi nas u situaciju upućenosti samih na sebe, a svaka takva upućenost razara nas same. Zato je naša zajednica i cjelokupno društvo razjedinjeno i tu, bojim se, nema lijeka, jer smo već u stadiju teških metastaza. Osim ako netko pametan ne lupi šakom o stol, strgne mračnu zavjesu pa ugledamo svjetlost dana. A to bi već bilo pravo čudo!

Čini se kao da sjedimo u pećini i mraku, kao da svi postavljamo dio različitih sljedbi (sekti) i volimo samo one koji su nama slični!

Ukoliko želimo bolji i pravedniji svijet, moramo prihvatiti i shvatiti da se svijet počinje mijenjati, kako je jednom prigodom rekla Majka Tereza, „onda kad se promijenimo ti i ja“! Samo onda ćemo moći izaći iz stanja u kojem smo sami sebi najveći neprijatelji! A prije nego nešto zahtijevamo kao svoje pravo, potrebno je stvoriti zdravu sredinu u kojoj preduvjet zaposlenja neće biti opredijeljenost za jednu političku opciju ili stranu, mentalitet „veza i vezica“ karakterističan za neke bivše ideologije, nego interes cijele naše zajednice kojoj unatoč neiskustvu i rupama u znanju, mogu doprinijeti i mladi intelektualci. Ono što je već učinjeno ne može se ispraviti, ali može biti dobar poticaj za budućnost, osobito onda ako u istoj želimo škole s hrvatskim predznakom i različite druge institucije. A kako ćemo to drukčije osigurati ako ne budemo ulagali u kulturu, znanje i buduće naraštaje. Hajdemo prvo skočiti, pa onda reći „hop“!

Božićni običaji i koncerti

Hrvatske udruge kulture u Vojvodini i brojni pojedinci najradosniji kršćanski blagdan – Božić obilježile su koncertima, izložbama i drugim prigodnim programima. U programima su sudjelovale sve dobne skupine, od djece do najstarijih članova hrvatske zajednice, čuvajući tako svoju vjersku tradiciju i katoličku vjeru, pridonoseći ovom blagdanu i na vlastit umjetnički način.

Božićni koncert HKC-a „Bunjevačko kolo“ u Subotici

Folklorna skupina najmlađih članova pod vodstvom Miljane Bojić koreografijom „Igrale bi dere“ otvorila je Božićni koncert Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, 16. prosinca, u Velikoj dvorani HKC-a.

U adventskom ozračju, nastup nekoliko uzrasnih folklornih kategorija koji su se predstavili plesom, pjesmom i osebnim narodnim nošnjama, predstavljao je lijep dar mnogobrojnom auditoriju za predstojeće božićne blagdane. Prigodnim i raznovrsnim programom publici su se predstavile sve folklorne skupine a na koncu je reprezentativna selekcija izvela tradicionalno „Bunjevačko momačko kolo“, uz pratnju tamburaškog orkestra HKC-a koji je u sklopu koncertnog programa izveo i dva prigodna instrumentala. **Ivana Stipić** je u stankama folklornih nastupa recitala dvije pjesme Alekse Kokića. Program Božićnog koncerta, kojemu su nazočili predstavnici hrvatske diplomacije i hrvatskih institucija, vodila je **Donna Diana Prčić**.

*Božićnim smo koncertom željeli dati prigodu svim članovima da na sceni pokažu sve što su uvježbali i uradili tijekom proteklih mjeseci. Prema utvrđenom programu predviđjeli smo nastup svih uzrasnih folklornih skupina, uz nastup našeg ogranka iz Bajmaka, a prema reakcijama publike koncert je u potpunosti uspio. Nakon promjena koje su se dogodile u HKC 'Bunjevačko kolo', iako nije baš jednostavno i lako, nastavljamo dalje s radom skuša s voditeljima skupina **Andrijom Bašićem Palkovićem**, **Filipom Mesarošem** i **Miljanom Bojić** koji se trude i daju sve od sebe kako bi nastavili konti-*

*nuitet djelovanja naših folklornih odjela, rekla je u kraćoj izjavi vršiteljica dužnosti predsjednice Izvršnog odbora HKC-a „Bunjevačko kolo“, **Ružica Šimić**. /D. P./*

Božićni koncert HKPU „Zora“ u crkvi sv. Jurja u Vajskoj

Svoju prvu obljetnicu postojanja HKPU Zora je okrunila Božićnim koncertom, a bila je to i svojevrsna zahvalnica za prvu godišnjicu uspješnog djelovanja. Božićni je koncert, u organizaciji Mjesnog odbora Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i mjesne kulturne udruge Zora, održan 17. prosinca, u župnoj crkvi sv. Jurja u Vajskoj.

Uz domaćine, članove HKPU „Zora“, na koncertu su sudjelovali mješoviti zbor HKPD-a „Jelačić“ iz Petrovaradina i Vokalno-instrumentalni sastav „Tekije“, također iz Petrovaradina. Nakon nastupa domaće pjevačke skupine pod vodstvom **Nermine Košutić**, uslijedio je nastup zbora HKPD-a „Jelačić“ s duhovnim skladbama a potom s tradicionalnim božićnim pjesmama. Brojna je publika bila oduševljena glazbenim izvedbama ovoga mješovitog zbora iz Petrovaradina pod ravnanjem poznate dirigentice **Vesne Kesić-Krsmanović**, kojima je ovo bilo drugo gostovanje u Vajskoj. Osobito će ostati svima u pamćenju vrhunsko solističko pjevanje baritona **Miroslava Klačnja** u skladbi Adeste fideles. Ovaj dobro osmišljeni glazbeno-duhovni događaj obogatio je nastup vokalno instrumentalnog sastava „Tekije“ iz Petrovaradina s nekoliko duhovnih pjesama u modernom glazbenom ruhu. Tako su sedmero mladića na različite načine, u zanimljivim glazbenim prilagodbama izveli prigodne skladbe a cappella ili uz pratnju gitare, orgulja i primjenu tamburice.

Kao i prošle godine i ovaj je koncert završen zajedničkim pjevanjem svih sudionika pjesme Radujte se narodi, a **Željko Pakledinac** je poželio svima nazočnima sretan i blagoslovljen Božić, a u nastupajućoj 2012. godini dobro zdravlje, sreću i mir. Nakon koncerta u prostorijama župnog doma priređen je domjenak za sve sudionike i goste, a domaćini ovoga skupa, pored domaćeg župnika **vlač. Josipa Kujundžića**, bili su predsjednik i tajnik HKPU „Zora“ **Ivan Šimunović** i **Željko Pakledinac**. /Zvonimir Pelajić/

Božićni koncert u HKUD-u „Vladimir Nazor“ u Somboru

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ održalo je božićni koncert 18. prosinca. Koncert su započeli domaćini, pjevačka grupa HKUD-a „Vladimir Nazor“, pod vodstvom Tereze Zujić.

Domaćinima su se pridružili i gosti, te se na koncertu čula i poruka da bez obzira na kojem se jeziku čestita Božić, uvijek znači poruku ljubavi. U programu su, osim članova društva, sudjelovali i gosti iz Bačkoga Brega, članovi Udruge Nijemaca „Gerhard“ iz Sombora, Mađarske građanske kazine iz Sombora. Nastupila je i mladež župe Presvetog Trojstva iz Sombora s programom koji je pripremila vjeroučiteljica **Rozmari Mik** te mladež iz Karmela, obitelji **Antunić** i **Gorjanac**, te kapelan **Gabor Drobina**.

Godišnji koncert pratila je i tradicionalna izložba božić-

izvedbom pjesme „Svim na zemlji mir, veselje“ čiji je naziv svojevrsni slogan ovog adventskog događaja. /K. Č./

nih kolača. Svoje umijeće predstavilo je dvadesetak sudionica iz Sombora, okolnih sela i salaških naselja. Iako je priprava božićnog kolača zahtjevan posao, za Božićni koncert pripremljeno je devedesetak kolača. Ako je cijeniti po onomu što su vrijedne žene za tu prigodu pripremile, tada su u pravu kada kažu da se tradicija pripremanja božićnog kolača i dalje prenosi sa starijih na mlade. Za izložbu je zamedljana i rakija. U bogato ukrašenom dijelu dvorane HKUD-a „Vladimir Nazor“ s božićnim kolačima svoju notu svečanog dalo je i nekoliko malih betlehema, koje su također napravile vrijedne ženske ruke. Voditelji programa **Darko Lovrić** i **Bojana Jozić** podsjetili su na Materice i Oce, koji se slave u trećoj i četvrtoj nedjelji Došašća. Božićnu čestitku uputila je **Nikoleta Malenić** riječima „Ništa lakše nego zaželjeti sretan Božić mami i tati, ništa lakše nego poljubac najdražem biću na svijetu dati...“. Velika „Nazorova“ dvorana bila je puna posjetitelja koji su uživali u programu, a na trenutke skupa s izvođačima pjesmom slavili Božić. /Z. Vasiljević/

Koncert Katedralnog zbora i STO-a

Tradicionalno, po 22. put, u Subotici je 22. prosinca održan Božićni koncert Katedralnog zbora „Albe Vidaković“ i Subotičkog tamburaškog orkestra.

Publika je i ove godine imala prigodu čuti božićne skladbe iz Bačke, ali i iz Hrvatske, Francuske, Portugala, Njemačke. Uz zbor i tamburaše nastupili su vokalni solisti: **Franjo Vojnić Hajduk**, **Antonija Piuković**, **Tamara Štricki**, **Marija Jaramazović**, mladi **Josip Jaramazović**, ali i dječji zbor iz župe sv. Roka. Koncert je po običaju završen skupnom

HKUPD „Matoš“ održao priredbu „Ususret Božiću“ u Plavni

HKUPD „Matoš“ priredio je završnu predstavu „Ususret Božiću“ koja je održana 23. prosinca, u holu OŠ „Ivo Lola Ribar“ u Plavni.

U programu su sudjelovali najmlađi članovi, solist na basprimu **Siniša Bartulov** te pjevački zbor „Matoša“ s puč-

kom božićnom pjesmom „Na salašu kod Betlema“ u a cappella izvedbi. Obnova starih običaja u Plavni jedna je od glavnih zadaća mjesne hrvatske udruge. Tako su, nakon obnove pokladnih običaja, običaja o sv. Nikoli, Gosponoša i dijela božićnih običaja, ove godine prikazane i žive božićne jaslvice. Budući da u Matošu još nije aktiviran dramski odjel, svi su izvođači bili članovi folklorne skupine, a ovoga su puta sudjelovali i učenici koji izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Sadržaj priredbe je bio duboko kršćanski s odlikama pučke pobožnosti i obogaćen pjevanjem tradicionalnih božićnih pjesama te prigodnim recitacijama. Osobito je lijep dojam svojim recitiranjem ostavila četverogodišnja **Paulina Gurić**, najmlađa članica „Matoša“, a stihove je govorio i **Siniša Bartulov**. Cjelokupni program osmislila je **Evica Bartulov** u suradnji s predsjednicom „Matoša“ **Katom Pelajić**. Ovogodišnju priredbu vodila je voditeljica literarnog odjela **Tonka Šimić**. /Zvonimir Pelajić/

Običaj „Betlemara“ u crkvi sv. Roka u Subotici

Tradicionalna polnočka u crkvi sv. Roka u Subotici uključuje na samom početku pastirsku igru koju izvede djeca i mladi. Ove je godine pastirska igra pod naslovom „Betlemari vijest pronose“ okupila anđele, zvjezdice, pastire i bunjevačku obitelj. „Betlemari“ su bili obučeni u pastirsku odjeću, a nosili su maketu crkve koju je izradio Grgo Piuković.

Oni su krenuli uz pjesmu „Ajte braćo da idemo“ čestitati bunjevačkoj obitelji porođenje Isusovo. Uz pratnju župnog zbora pastirska igra je pokazala ljepotu božićnih pjesama i radost koju su svjedočila djeca i nakon dvije tisuće godina zbog rođenja Isusova. Ovoj polnočki prisustvovali su gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić**, dogradonačelnik **Pero Horvacki**, narodni zastupnik **Petar Kuntić**, pokrajinski tajnik za sport i mladež **Modest Dulić** i zastupnik u Skupštini AP Vojvodine **Nenad Ivanišević**. /K. Č./

Božić u Đurđinu

Na najljepšoj božićnoj misi, polnočki, djeca su u crkvi sv. Isusa radnika u Đurđinu, budna i radosna, proslavila Isusov rođendan!

Kad bismo i mi svi kao djeca hitali i „gurali se“ da budemo anđeli i pastiri, pa da cijelom svijetu navijestimo Radosni događaj i poklonimo se novorođenom Kralju, Božić bi bio svaki dan. S tim željama šaljem pozdrave svim čitateljima *Zvonika* iz „Gerardovog Đurđina“.

Vjeroučiteljica Verica

Koncert VIS-a „Damjan“ za zajednicu „Hosana“

Pobjednici Hosanafesta 2011., Vokalno-instrumentalni sastav „Damjan“ iz Vukovara, održali su humanitarni koncert u nedjelju, 8. siječnja, u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, a prihod je namijenjen šticecnicima u humanitarno-terapijske zajednice „Hosana“ u Žedniku.

Vrlo lijep glazbeni program, u kojem je VIS „Damjan“ izveo veći broj svojih pjesama, protkan je i svjedočanstvima. Bivši ovisnik **Andraš Škofljanec** ispričao je svoju životnu priču u kojoj je i on u jednom trenutku „izgubio sebe“, a u zajednici „Hosana“ pronašao je i Boga i sebe, u kojoj je dvije godine. O roditeljskim iskustvima govorila je majka jednog od ovisnika **Éva Szabó**.

Na koncertu je prikupljeno oko 33.000 dinara, na čemu je voditelj Zajednice, **vlač. dr. Marinko Stantić** toplo zahvalio. On je rekao kako bi se radovao da se Zajednica može i zatvoriti jer bi to bio znak da nema potrebe za njezinim postojanjem, ali to je na žalost sasvim suprotno. Sve je više onih koji čekaju na ulazak u zajednicu te se planira i njezino proširenje.

Ovaj humanitarni koncert održava se početkom godine i postaje ne samo mjesto materijalnog darivanja već i mjesto svjedočenja kako se i iz teških situacija može izaći na pravi put. /Zv/

Božićni koncerti i sajam u školi „Ivan Milutinović“

I nastavnici i djeca osnovne škole „Ivan Milutinović“ u Subotici trudili su se pripremiti što bogatiji i ljepši božićni program prije nego krenu na zasluženi odmor.

U školi su održane dvije veće priredbe, obje sada već tradicionalne. Najprije je u petak, 16. prosinca, u dvorani za tjelesni odgoj održan božićno-novogodišnji koncert u kojem je bilo mnogo sudionika. Nastupili su članovi dramskog odjela učenika nižih razreda škole koje su pripremile **Biljana Vojnić Hajduk** i **Dalija Čović Benko**. Potom su se naizmjenice predstavljali zbor nižih razreda, koji je vodila **Ana Kovač**, te zbor viših razreda, koji je uvježbala **Jovana Stojaković**. Osim vokalnih i instrumentalnih solista svirali su i članovi školskog tamburaškog orkestra kojima je ravnao **Kristijan Vuković**, a kao gosti nastupili su i članovi Dječjeg subotičkog tamburaškog orkestra **Stipana Jaramazovića**. Nekoliko dana kasnije, točnije u utorak, 20. prosinca, u istoj dvorani priređen je tradicionalni božićno-novogodišnji sajam. /B. I./

Božić u Plavni

Povećan broj župljana na sv. misama već na početku došašća, kao i angažiranje ministranata i pjevača u „Matoševu“ zboru, nagovijestio je da će i božićno vrijeme u Plavni biti ispunjeno bogatim duhovnim sadržajima te običajima vezanim uz pučku pobožnost.

Kako se blagdan približavao, doista je sve više župljana bilo u crkvi a, zahvaljujući djelovanju mjesne kulturne udruge, ovoga su puta u sklopu obnove božićnih običaja prikazane i žive božićne jaslvice. Na svečanoj misi polnoćki crkvu su ispunili brojni župljani, koji su mogli vidjeti sada već potpuno oslikan

strop crkve, a liturgijsko je slavlje pjevanjem božićnih pjesama uljepšao „Matošev“ župni zbor kome su se pridružili i muški glasovi. I ovoga su puta uz orgulje, svirala i četiri tamburaša: **Stipa, Držislav, Andrija i Vjekoslav**. Kao i uvijek nakon svete mise polnoćke, **vlč. Josip Štefković** je podijelio djeci božićne darove. Do svetkovine Krštenja Isusova vlč.

Štefković je sa svojim ministrantima obavio blagoslov kuća, a osobito nas raduje što se broj župljana u crkvi od polnoćke još nije znatno smanjio. Susret s Isusom i vjerski zanosi u župi koju čine petstotinjak katolika, čini se da je ove godine bio dublji i trajniji, što daje nadu za bolju budućnost te opstanak župne zajednice i mladog naraštaja u Plavni.

Zvonimir Pelajić

Božićna priredba
u OŠ „Sveti Sava“

U OŠ „Sveti Sava“ u Aleksandrovu u Subotici, 22. prosinca 2011. godine prvi puta je održana velika Božićna priredba djece koja pohađaju katolički i pravoslavni vjeronauk.

Priredba je održana u sportskoj dvorani ove škole u nazočnosti župnog vikara **vlč. Ferenc Zoráda** i o. **Gordana Uvalića**, te učenika i roditelja. U priredbi su sudjelovala djeca od prvog do osmog razreda. Lijepim kostimima i predstavom dočarali su tihu noć u Betlehemskejštalici. Program su s djecom uvježbali vjeroučitelji **Pero Anđelić** i **Danica Mlinko**.

Tijekom prosinca među prvopričesnicima je bio aktualan literarni natječaj na temu „Pismo Isusu“. Najljepši rad napisala je i na priredbi pročitala je **Doris Oračić** iz 3. a razreda. Najveći pljesak dobili su mališani prvih i drugih razreda obje vjerske nastave koja su zajedno plesala uz pjesmu „Od Božića do Božića“ i time završila ovogodišnji Božićni program uz obećanje da se vidimo i dogodine.

Danica Mlinko

Božić u crkvi sv. Marije u Subotici

Djeca župe sv. Marije iz Subotice pripremila su za Božić dvojezični glazbeno-literarni program, koji su prikazali prije mise polnoćke.

Recitirali su, pjevali i svirali na instrumentima. Na hrvatskom jeziku nastupili su: **Mihaela Karamatić, Filip Remeš, Aleksandra Hajdu, Nora Horvat Šamu, Laura Guljaš Oldal, Martina Karamatić, Elizabeta Koljđeraj, Tamara Tot, Danijela Galfi i Nataša Daroci**. Zbor i gudačko-tamburaški orkestar osnovne škole „István Szechenyi“ iz Subotice pod vodstvom nastavnika glazbene kulture i kantora **Sándora Tamása**, svojim aktivnim sudjelovanjem na polnoćki, pjevanjem i sviranjem na instrumentima, učinili su rođenje Spasiteljevo još pobožnijim i prisnijim. Župnik **vlč. Károly Szungyi** zahvalio je svim obiteljima za pomoć, koje su drage volje crkvi darovali jelke, ili su na bilo koji drugi način pružili pomoć u pripremama za Božić. Na dan Božića naši su mladi također dvojezičnom recitacijom učinili svetu misu svečanijom. Na hrvatskom jeziku je recitirala **Mirela Jenői**.

s. M. Hermina Kovács

Radovi na kapelici u Lemešu privode se kraju

Protokla godina u župi Rođenja BDM u Lemešu bila je ispunjena radovima i događanjima. U prvom redu riječ je o radovima na kapelici Gospe od brze pomoći na uzvišenju nadomak crkve.

Ovaj sakralni objekt izgrađen je 1928. godine. Od tada pa do danas prošla je kroz različita razdoblja. Bila je hodočasničko mjesto uz posjet od nekoliko tisuća vjernika pa do skroz zaboravljene. Zahvaljujući dvojici entuzijasta, **Željku Zeliću** i **Petru Klinovskom**, kapelica doživljava svoju renesansu. *Započeto je od osnovnog pitanja vlasništva i legalizacije objekta. U šumi propisa i zamršenosti uvjeta nadamo se da će ovo pitanje napokon 2012. godine biti riješeno. Bili smo suočeni s kompliciranim sustavom birokracije i pribavljanjem potrebne dokumentacije*, kaže Željko Zelić. Unatoč ovim problemima, nisu bili spriječeni uz dobrovoljne priloge vjernika i rad onih koji su dali svoj doprinos kao prilog, uraditi brojne radove na ovom objektu. Elektrificiran je podrum i ustakljeni su prozori na njemu, u samoj kapelici prebojen je oltar, dopremljene su klupe za sjedenje, sakristija je obnovljena (inventar, popločano), postavljena je ispovjedaonica koja je prethodno ofarbana. Restaurirana je XIV. postaja križnoga puta, koja se nalazi u sastavu kapelice. Pribavljen je i novi barjak za potrebe kapelice. Ostalo je još posla, ali duga je godina a ostalo je i nešto novaca kako bi se kapelica dodatno dotjerala. Još jedna lijepa gesta je obilježila prethodnu godinu. Lemešanin koji živi i radi u Njemačkoj, **Andraš Maćuš**, darovao je zvono selu. Zvono je postavljeno u starom groblju, a mjesni župnik **Antal Egedi** ga je blagoslovio uz prisustvo mnogobrojnih vjernika. /**Lucija Tošaki**/

„Božićnica“ za učenike i studente

U subotu, 17. 12. u prostorijama zavičajne kuće Bele Gabrića, dodijeljena je božićna pomoć Hrvatskog društva za pomoć učenicima „Bela Gabrić“.

Božićnu pomoć je dobilo 37 srednjoškolaca i 21 student. Pored toga posebnu materijalnu pomoć dobila su 4 srednjoškolca, od kojih je jedan poseban talent, a troje su u teškoj financijskoj situaciji. Donatori ovogodišnje božićne pomoći su Hrvatsko nacionalno vijeće, Grad Subotica i Veleposlanstvo R. Hrvatske u R. Srbiji. Dio pomoći je donacija „Umjesto cvijeća“ nakon iznenadne smrti Duje Runje, u koju se uključilo nekoliko privatnih osoba i institucija. Iako nevelika, ova je pomoć dobrodošla svim članovima korisnicima pomoći Društva „Bela Gabrić“. /**Petar Gaković**/

Posjet Ministarstva kulture općini Bač

Općinu Bač, u utorak, 17. siječnja, posjetili su predstavnici Ministarstva kulture, pomoćnica ministra **Duška Živković**, predsjednik stručnog povjerenstva za financiranje projekta kulture dr. **Marko Popović**, kao i predstavnici Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, direktor **Zoran Vapa** i arhitektica konzervatorica **Slavica Vujović**.

Primili su ih **Slavica Glavočević** u ime fonda Stoljeća Bača, direktor Direkcije za izgradnju općine Bač **Zoran Badivuk**, načelnica Općinske uprave **Elena Turanski** i član Općinskog vijeća općine Bač zadužen za kulturu i informiranje **Vladimir Bosančić**.

Na sastanku se razgovaralo o rezultatima arheoloških istraživanja kao i planu budućih radova. Nakon prijama u Općinskoj upravi, gosti su zajedno s domaćinima obišli bačku tvrđavu i franjevački samostan kako bi se izvršila revizija dosadašnjih restauratorskih, konzervatorskih i arheoloških radova.

U svom obraćanju skupu, direktor Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture **Zoran Vapa** je, među ostalim, rekao: „Nakon današnjeg sastanka kome su prisustvovali i eksperti i financijeri, sutra će se održati sastanak povjerenstva i razmatrat će se prijedlog Zavoda o radovima u 2012. godini na dva spomenika kulture – franjevačkom samostanu u Baču i srednjovjekovnoj tvrđavi. Što se tiče samog rada na franjevačkom samostanu, osim onoga što financira Tajništvo za kulturu i Izvršno vijeće Pokrajine, a to je završetak radova na velikoj slici Tajna večera i dio arheoloških radova na franjevačkom samostanu, Ministarstvo za kulturu treba osigurati drugi dio sredstava za sveobuhvatne arheološke radove do srednjovjekovne razine, za restauriranje još nekih slika i prezentaciju rezultata za koje pretpostavljamo, odnosno znamo, kakvi će biti.“

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, koji je prisustvovao posjetu izaslanstva u franjevačkom samostanu, izrazio je svoje dojmove o ovome događaju: „Kao ravnatelj Zavoda bio sam iznenađen što naša institucija nije bila službeno obaviještena o ovom posjetu, tako da smo kolega **Dušan Škorić**, povjesničar umjetnosti i naš vanjski suradnik, došli na temelju informacije objavljene u medijima i u dogovoru s **fra Josipom Špeharom**. Naime, naša nazočnost posljedica je našeg interesa za kulturnu baštinu koju smatramo da pripada i Hrvatima u Vojvodini i u čijoj zaštiti trebamo i mi sudjelovati. To kao što znate, za razliku od Srba u Hrvatskoj, do sada nije bio slučaj, na što smo nekoliko puta do sada i ukazivali. Tim prije je naša zainteresiranost veća, jer postoje opravdane sumnje da pojedini poduzeti koraci na zaštiti naše spomeničke baštine u Srbiji nisu učinjeni na primjeren način. Na koncu, ovaj posjet posljedica je i preporuka Međuvladinog mješovitog povjerenstva Srbije i Hrvatske o međusobnoj zaštiti prava pripadnika manjina, u kojima izričito stoji da se u poslovima oko zaštite kulturne baštine moraju izravno uključiti i predstavnici manjina. /**Z. Pelajić**/

Proslava 170 godina od osnutka župe sv. Jurja

Župljani svetog Jurja na čelu s marljivim župnikom Istvánom Palatinusom proslavili su 170 obljetnicu župe u prepunoj crkvi u ponedjeljak 19. prosinca 2011. godine. Tom je prigodom najavljena Godina misija 2012.

Obilježavanje je započelo svečanom svetom misom u 18 sati, koja je prikazana na „zahvalu za osnutak župe i proživljenih 170 godina“, na kojoj su nazočili brojni uzvanici – predstavnici lokalne samouprave, Konzulata Republike Mađarske, mađarskog i bunjevačkog nacionalnog vijeća i dr. Svetu misu predvodio je subotički biskup **Ivan Péntzes**, uz koncelebraciju zrenjaninskoga biskupa u mirovini **Lászlóa Huzsvára** te nekoliko svećenika subotičke biskupije. Biskup Péntzes je u svojoj nadahutoj propovijedi govorio o značaju ove župe za život katolika u Subotici te ukazao na važnost kršćanstva u današnjem svijetu.

Iskazavši zahvalu svima na dolasku na slavlje i „spremnost da podijele radost“, župnik Palatinus je na koncu svete mise dodijelio zahvalnice svima koji redovito pomažu, bilo radom bilo financijskim sredstvima, rad župe – od donatora i predstavnika institucija preko časnih sestara i članova pastoralnog vijeća do brojnih „tihih suradnika“. Također, tom je prigodom velečasni Palatinus najavio i najveći događaj u župi sv. Jurja u novoj, 2012. godini – godinu Misija, godinu vjerske obnove. Na koncu, priređen je agape u restoranu Eden.

Subotička župa sv. Jurja utemeljena je odlukom kaločkoga nadbiskupa koncem 1841. godine. Do tada je u Subotici bila samo jedna župa – župa sv. Terezije Avilske, koja je osnovana 1710. Ovom su župom upravljali franjevci više od 60 godina – do 1773., kada je preuzimaju svjetovni svećenici. Zbog naraslog broja vjernika i povećanih potreba za pastoralnim radom, 1841. u Subotici se osnivaju dvije nove župe – sv. Roka i sv. Jurja. Isprva u župi nije bilo crkve, već su se bogoslužja održavala u jednoj kući sve do 1896. godine kada je u neogotskom stilu sagrađena crkva. /t. ž./

Božićne pjesme i običaji u Srijemu

Na svetkovinu Bogojavljenja 6. siječnja 2012. godine, u prepunoj crkvi sv. Jurja mučenika u Petrovaradinu, održan je tradicionalni koncert „Božićne pjesme i običaji u Srijemu“.

Domaćin i organizator koncerta je Srijemska biskupija s biskupom **mons. Đurom Gašparovićem**. Ovo je još jedan u nizu tradicionalnih koncerata božićnih pjesama i običaja u Srijemu, dvanaesti po redu, koji je pokazao povezanost i zajedništvo župa Srijemske biskupije i bogatstvo pjesama koje uljepšavaju slavlje i doživljaj Božića. Program je osmišljen prijedlozima iz župa uz sudjelovanje zborova, pjevača, orguljaša, svirača i recitatora, koji su se predstavili kratkim igrokazima i adventskim i božićnim pjesmama. Sudjelovao je veći broj župa u Srijemu, s preko dvije stotine izvođača među kojima su bila djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili nekoliko stotina posjetitelja. Na početku, nakon pozdrava svim nazočnicima koji je uputila voditeljica **Gordana**, koncert je otvorio zbor župe Presveto Trojstvo iz Srijemskih Karlovaca. Prema programu, izvođenje su nastavili zborovi i pjevači iz župe sv. Klement iz Hrtkovaca, Sveti Antun Padovanski iz Nikinaca,

Oci 2011. – svečano i dirljivo!

U župi sv. Roka svečanom svetom misom na četvrtu nedjelju Adventa proslavljen je dan očeva – kako se u narodu zove „Oce“.

Željeli smo zahvaliti i počastiti – pored našeg Oca Nebeskog – i naše zemaljske očeve, kako duhovne, tako i „prave“, pa smo ih postavili u blizinu oltara, blizu naših duhovnih očeva – župnika **mons. Andrije Anišića** i duhovnika **mons. Marka Forgića**. Odjeveni u lijepu bunjevačku nošnju, **Antun Kujundžić**, **Ladislav Huska** i **Silvester Bašić** su čitali liturgijska čitanja, ali i priču „Kako je Bog stvarao očeve“ kao meditaciju nakon pričesti. Tada je nastupilo čestitanje – recitali smo našim djedovima (**Petar Huska** i **Krunoslav Piuković**) i očevima (**Marin Jaramazović**, **Andrija Huska** i **Dario Lakatoš**). Zahvalili smo im stihovima na tome što vole nas, svoju djecu i unuke, ali i bake i mame, kojima pomažu i „poklanjaju im naj-

ljepše dane“. Morali smo im nešto i otpjevati: „Tata, tata, puno, puno ja te volim... Tata, tata, dođi brzo kad te molim! Pa me ljubi, grli, mazi, čuvaj me i dobro pazi! Podigni me prema nebu i zaljuljaj kao bebu!“ Solo dijelove je izvrsno otpjevala **Ana Piuković**, a djeci, koju su pripremile **Marina Piuković** i **Vesna Huska**, nisu smetali ni problemi s tehnikom, a ni to da pjesmu otpjevaju dvaput, na župnikovu molbu – svi su uživali u pjesmi, ali i toliko žarko željeli izraziti očevima ljubav, divljenje i molbu da im posvete malo više vremena i pažnje. Mnogim očevima su oči zaiskrile! Na kraju mise su očevi u nošnji podijelili slane „grickalice“ svoj djeci, a čestitanje se nastavilo na druženju u vjeronaučnoj dvorani. (vh)

Sveta Katarina iz Sota, Sveti Mihael arkandeo iz Novog Slankamena, mješoviti zbor HKPD „Jelačić“ i tamburaši iz Petrovaradina, zbor i mladi iz župa Presveto Trojstvo iz Surčina, Presveto Srce Isusovo iz Šida, VIS „Tekije“. Igrokaze i recitacije izvela su djeca i mladi iz župe Nikinci, Ruma, Surčin i Šid. Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja svih nazočnih uz prigodni domjenak u prostoru biskupije u Petrovaradinu. /Tomislav Mađarević/

Božićno slavlje u katedrali u Srijemskoj Mitrovici

U božićnoj noći u ispunjenoj srijemskomitrovačkoj katedrali sv. Dimitrija, đakona i mučenika, slavljena je sveta misa polnoćka, koju je predvodio mons. Đuro Gašparović, srijemski biskup. Suslavili su župnik župe sv. Dimitrija, mons. Eduard Španović, župni vikar vlč. Mario Paradžik, te župnik grkokatoličke župe Uzašašća Gospodinova o. Zinovij Vovk.

U svojoj homiliji biskup se obratio svim okupljenima, svećenicima i časnim sestrama, predstavnicima gradskih vlasti na čelu s gradonačelnikom gospodinom **Branislavom Nedimovićem** te okupljenom vjernom puku. Tumačeći događaj božićne noći, biskup je predstavio priproste pastire i njihov susret s anđelom, te njihovu radost i slavu koju su pridruženi anđeli podali Bogu. *Blagdan rođenja Isusa Krista, koji je čudesno i spasiteljski obilježio ljudsku povijest, trajno nas podsjeća da nikada ne smijemo iznevjeriti temeljna kršćanska i ljudska načela života i rada: pravdu, istinu i jednakost; da naš doživljaj svijeta vazda počiva na čvrstoj vjeri, nadi i ljubavi; da smo pozvani, kao pojedinci i kao zajednica, ma kakvu službu obnašali, hrabro svjedočiti iskonske kršćanske vrednote i živjeti ih u duhu povjerenja i prijateljstva. Upravo onako kako nas uči Isus, zaključio je biskup homiliju.*

Svečano je bilo u srijemskomitrovačkoj katedrali Svetog Dimitrija, đakona i mučenika, i na sam blagdan Božića, na misi koju je, predvodio biskup Gašparović, a suslavio je domaći župnik mons. Španović. Na svečanom misnom slavlju

okupio se veliki broj vjernika, te predstavnici gradskih vlasti na čelu s gospodinom **Srđanom Kozlina**, zamjenikom gradonačelnika.

Uz čestitke okupljenim vjernicima, biskup je u homiliji podsjetio da skromno rođenje Isusovo otkriva beskraj ljubavi Božje prema čovjeku, ljubavi koja je Bog, jer Bog je tako ljubio svijet da nije poštedio ni svoga sina, nego ga predade za nas. *To rođenje, naglasio je Gašparović, uspostavljanje je porušenih mostova, to je podržavanje nade usprkos mnogim razočaranjima, to rođenje vraća nam vjeru u život. Po tom rođenju možemo osjetiti da je život jači od uništenja, nada snažnija od očaja, smisao dublji od besmisla. To rođenje želi nam pomoći da novim očima gledamo na svakodnevne događaje, da čujemo Riječ Božju koja osvjetljuje naše živote. Svima nam je potrebna snaga, nutarnja jakost i pomoć kako bismo mogli graditi ljudskiji život. /Mario Paradžik/*

Koncert HKPD-a „Tomislav“ iz Golubinaca

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Tomislav“ iz Golubinaca organiziralo je 23. prosinca, tradicionalni godišnji koncert. Koncert je održan u kazališnoj dvorani u Staroj Pazovi pred nekoliko stotina gledatelja.

Folklorni odjel je za ovu prigodu odabrao za mlađi sastav dječje plesove iz Srijema, stariji su prikazali također plesove iz Srijema, a najstariji su otplesali splitske gradske plesove, koreografa Petra Kudre i Filipa Udovića. Tamburaški orkestar HKPD-a „Tomislav“ izveo je desetak božićnih pjesama. Aktiv žena, koji djeluje pri društvu, u predvorju kazališne dvorane priredio je pravi božićni ugođaj s jasicama i radovima na temu Božića. Gosti koncerta bili su članovi Gradskog tamburaškog orkestra Stara Pazova pod upravom Ljubinka Lazića i vokalni solist Zoran Lepšanović, koji su se predstavili s tri kompozicije. Drugi gost bilo je KUD „Branko Radičević“ iz Stare Pazove, s izvedbom dviju koreografija.

Čestitku je uputio predsjednik HKPD-a „Tomislav“ Vladimir Čačić zahvalivši svima koji na bilo koji način pružaju potporu radu „Tomislava“, a voditeljica programa bila je Anita Kovačević. /Ivan Radoš/

Badnji dan u središtu Rume

Na rumskom gradskom trgu 24. prosinca prvi put je svečano, dječjim igrokazom obilježen Badnji dan po gregorijanskom kalendaru.

Igrokaz je organizirala katolička župa Uzvišenja svetog Križa iz Rume, a sve u okviru manifestacije Božićna ulica, koja je ove godine prvi puta organizirana u Rumi. Osim okupljenih vjernika obilježavanju Badnjega dana nazočili su i predstavnici lokalne samouprave i to predsjednik Općine Ruma Goran Vuković, zamjenik predsjednika Općine Dragan Kardaš i načelnik Odjela društvenih djelatnosti Svetislav Damjančuk. Okupljene je najprije pozdravio i predstojeći Božić čestitao rumski župnik Željko Tovilo, a nakon njega čestitkama se pridružio i predsjednik Općine Goran Vuković.

Ponoćka u Zemunu

U župnoj crkvi „Uznesenja Blažene Djevice Marije“ u Zemunu održana je ponoćna sveta misa na kojoj već sat i po prije početka, crkva bila ispunjena skoro do posljednjeg mjesta.

Veličanstveni božićni ugođaj upotpunile su prelijepo aranžirane jaslje na samom ulazu i s mnogo ukusa okićeni borovi na oltaru, što je djelo s. Ozane. Pola sata prije početka polnoćke, djeca i mladi su pripremili prigodni program. Prvo su najmlađi članovi župe, Dario Begović, Anamarija Sajfert i Katarina Šereš nastupili sa svojim recitacijama i kratkim igrokazom. Nakon toga je grupa mladih izvela svoj igrokaz koji na šaljivi način opisuje događaj Isusova rođenja. Zatim su se zaorile orgulje i zbor „Svete Cecilije“ je zapjevao „Dvanaesta je sad ura“ što je označilo početak svečanog euharistijskog slavlja. U svojoj homiliji župnik Jozo Duspara je svoje župljane potaknuo na razmišljanje čine li Božić samo lijepi običaji i nešto bogatija trpeza ili je to spremnost da novorođenog Isusa zaista otvorenog srca primimo u svoj život i svakodnevnicu. /Danijela Lukinović/

Župljani Zemuna gostovali u Starčevu

Župljani Zemuna s prigodnim programom pripremljenim povodom Božića, 18. prosinca gostovali su u Starčevu, u župi sv. Mauricijusa.

U prvom dijelu programa predstavio se zbor „Svete Cecilije“ župne crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Zemuna pod ravnanjem **Višnje Dimitrijević**. Među solistima bio je i osmogodišnji **Dario Begović** koji je otpjevao čuvenu skladbu „Tiha noć“. U drugom dijelu programa predstavili su se članovi Društva hrvatske mladeži Zemuna. Nakon njih, članica knjižnice i čitaonice „Ilija Okrugić“ **Danijela Lukinović** iz Zemuna recitirala je svoju pjesmu „Božić“. Na samome kraju skupina mladih izvela je božićnu predstavu. /**Danijela Lukinović**/

Preč. Marku Kljajiću dodijeljeno godišnje priznanje Općine Surčin

Povodom obilježavanja sedme godišnjice osnutka Općine Surčin, 22. prosinca predsjednik Općine Surčin **Vojislav Janošević** dodijelio je prestižne nagrade najboljim i najzaslužnijim građanima Općine.

Među dvadeset tri laureata koji su dobili prestižnu nagradu je i svećenik Srijemske biskupije, župnik u Surčinu **preč. Marko Kljajić**, koji je navedenu nagradu dobio za ekumensko djelovanje i obnovu katoličke crkve u Surčinu. /**Tomislav Mađarević**/

Prosinec u Irigu

Mise zornice slavljene su u Irigu za cijelo vrijeme došašća, kao način pripreme za Božić. Na II. nedjelju došašća, 4. prosinca, slavilo se u Irigu i Vrdniku. Nedjeljna poruka je utjeha za radost Božića: *narod nije naučio Boga poznavati i ljubiti u pustinji. A tu se čuje kucanje vlastitog srca i tihi glas Božji. Ukloniti sve s puta što prijeći da Bog dođe k nama, zato živjeti. Istinito – jednostavno – umjereno i odlučno. Za veliku novost treba i velika priprava, zaključio je župnik **Blaž Zmaić**.*

U ponedjeljak, 5. prosinca, župnik je nazočio koroni svećenika (7) Srijemsko-mitrovačkoga dekanata zajedno s braćom grkokatolicima (3) i s našim biskupom u Šidu, gdje je domaći župnik **Nikica Bošnjaković** slavio rođendan, a sutradan imendan. Duhovni dio je predvodio iriški župnik Zmaić, a tema korone je bila Duhovna zvanja – molitva i djelo.

U utorak, 6. prosinca, na poziv predsjednika Općine, župnik je s predstavnicima dviju općina Irig i Ruma, uzvanicima te katoličkim i pravoslavnim svećenstvom nazočio otkrivanju „Kipova“ (obnovljeni spomenici) na cesti Irig – Ruma, podignutima u čast zaustavljanja iriške kuge.

Na III. nedjelju došašća, 11. prosinca, vođeni smo porukom radosti: *Došašće je vrijeme da pripremimo naša srca za sve želje, za veliki dar spasenja – srce je mjesto događanja.* Uslijedio je poziv na božićnu ispovijed, a 14. prosinca proslavljen je u Irigu spomendan sv. Lucije uz pokorničko bogoslužje i osobnu ispovijed te svetu misu. Prije toga prethodila je sahrana učiteljice **Marice Colić** (62) pravoslavne vjere, kojoj je nazočio i župnik kao član kolektiva.

S upaljenom svijećom na IV. nedjelju došašća, 18. prosinca, slavili smo u Irigu i Vrdniku, gdje je slavljena misa za pokojne iz obitelji **Divjak i Farkaš**, uz župnikovu poruku: *Važno je prenijeti život i vjeru – nadu u potomstvo – misterij djeteta. Bog mi govori u ovom čovjeku, ovoj situaciji i u ovim*

mislima. Bog ne prestaje nikad iznenađivati čovjeka, zato ovih blagdana očekuje mnogo od mene.

U ovom tjednu do Božića župnik je kao vjeroučitelj nazočio sjednicama u OŠ Vrdnika, Iriga, te u SŠ u Irigu i podnio izvješće o učenicima katoličkoga vjeronauka. Dan uoči Badnjaka, 23. prosinca, nazočio je zajedno sa **o. Slavkom** i ostalim uzvanicima na slavlju rođenja drugoga sina **Vesne i Rade Ninkovića**.

Na sam Badnjak u Vrdniku smo se oprostili od pokojnoga **Jožefa Varge** (65). Na Badnju večer služena je misa u Dobrodolu, Šatrcincima i polnočka (misa za pok. **Stjepana Vizmega**) u Irigu u posebno ukrašenoj u prepunoj crkvi. Gost polnočke u ime pokrajinske Vlade bio je **Miroslav Vasin**, pokrajinski tajnik za ravnopravnost spolova i zapošljavanje, u ime predsjednika općine Irig **Goran Anđelković**, predstavnici MZ Vrdnik te Napredne stranke. S nama je u zajedništvu bio i **o. Slavko Teofilović**, iriški paroh. Poruka je glasila: *I danas je sveta noć, jer je sveto Dijete, sveti je Bog i zato je svet čovjek.* Na prvi dan Božića slavljena je pastirska misa u Irigu s anđelima na putu do jaslica: *oni su budni – pastiri žure da susretnu Boga – Božji novi početak s nama*, da bi poslijepodne služili svetu misu u Vrdniku (za **Vidu Hojić**). Na drugi dan Božića, u Irigu je služena misa za pokojnog oca i sina obitelji **Fapal**, te **Pištu Horvata**, kao i u Šatrcincima i Dobrodolu. Na spomendan sv. Ivana slavimo sv. misu za **Ivana Pappa**, te **Tereziju Horvat** i **Julijanu Križanović** uz župnikovu poruku: *I ja sam apostol ljubavi ako vidim i vjerujem!* Uslijedio je i blagdan Sv. obitelji, 30. prosinca, uz tvrdnju da obitelj znači: *različiti život dijeliti zajednički, jer Bog s nama živi, jer život je dar, život je htio Bog i zato živimo vjerodostojnije.* Godinu smo završili zahvalnicom s pobudnicom župnika u 4 koraka: *sebe pronaći i biti prisutan, sagledati prošlu godinu u svijetu i mojem životu, osobno pred Boga sve donijeti, ići ususret novoj godini s pitanjem mudrosti života: jesmo li nešto naučili u protekloj godini?* /f. f./

Dodi spasi nas!

Papa Benedikt XVI. uputio je na svetkovinu Božića, 25. prosinca, sa središnje loze vatikanske bazilike božićnu poruku i podijelio svečani apostolski blagoslov Gradu i svijetu, istaknuvši potrebu prepuštanja Božjem vodstvu i solidarnosti s pučanstvom raznih zemalja diljem svijeta koje trpi zbog prirodnih nepogoda i krvoprolića.

Ljudi osjećaju da ne mogu sami prebroditi teškoće i opasnosti, treba im netko veći i snažniji u čiju će ruku staviti svoju ruku, trebaju ruku koja se s neba pruža prema njima da ih spasi, istaknuo je Papa u svojoj božićnoj poruci, koju je prenosilo oko 150 televizijskih postaja iz cijelog svijeta, i pojasnio kako je ta ruka Isus rođen u Betlehemu, ruka koju je Bog pružio ljudskom rodu da ga izvuče iz živog pijeska grijeha i postavi na stijenu svoje Riječi i Ljubavi i spasi od dubokog zla, ukorijenjenog u čovjeku i u povijesti.

Osvrćući se na dramatična stanja diljem svijeta, Papa je istaknuo kako treba neophodno pomoći pučanstva Roga Afrike, koja trpe glad i bijedu, koju dodatno pogoršava stalna nesigurnost. Pomoć je potrebna i stanovnicima jugoistoka Azije, osobito Tajlandu i Filipinima, koji još uvijek trpe teške nevolje zbog nedavnih poplava. Papa se nada da će Knez mira udijeliti mir i stabilnost zemlji koju je izabrao da dođe u svijet, i potaknuti nastavak dijaloga između Izraelaca i Palestinaca te spriječiti nasilja u Siriji, gdje je već toliko krvi proliveno, i pomoći da dođe do pomirenja i stabilnosti u Iraku i Afganistanu te podati snagu u izgrađivanju općeg dobra svim sastavnicama društva u sjevernoafričkim i bliskoistočnim zemljama. /IKA/

Papa: Korijeni gospodarske krize su etičke naravi

O gospodarskoj krizi, sigurnosti i solidarnosti govorio je papa Benedikt XVI. javnim upraviteljima pokrajine Lazija i Rima, koje je 12. siječnja primio u audijenciju prigodom tradicionalne razmjene novogodišnjih čestitki.

Papa je u prvom redu upozorio na teškoće građana u sadašnjoj gospodarskoj i financijskoj krizi, čiji su korijeni etičke naravi. Stoga, prema Papinu uvjerenju, mora dozreti novi humanizam u čijem će središtu biti ljudska

osoba. U korijenima sadašnje krize je i individualizam koji zatamnjuje ljudske odnose, a osobu potiče da se zatvori u svoj mali svijet, da prije svega bude pozorna na svoje potrebe i želje, ne vodeći računa o drugima, kazao je Benedikt XVI.

Navodeći negativnosti individualističkog mentaliteta, Papa je istaknuo špekulacije vezane uz najam stanova, nezaošljavanje mladih, samoću starijih osoba te ravnodušnost prema marginalizaciji i siromaštvu. Potrebno je ponovno otkriti odnos s Bogom jer to je prvi korak u ostvarivanju ljudskijeg društva, a ljubav i pravednost nalažu da se bogatiji u kriznim vremenima skrbe za one koji teško žive, ustvrdio je Sveti Otac.

Govoreći o obiteljima, rekao je da u krizi najviše trpe mnogobrojne obitelji, stoga je poželio da im se pomogne i potreznim olakšicama koje potiče natalitet te da im se osiguraju potrebni uvjeti za dostojan život. Nestašica posla najviše pogađa mlade. Solidarno društvo uvijek mora misliti na budućnost novih naraštaja, usvajajući prikladne politike koje jamče stan po pravednoj cijeni i čine sve moguće za zapošljavanje mladih, rekao je Benedikt XVI. /IKA/

Objavljene pastoralne smjernice za Godinu vjere

Kongregacija za nauk vjere pripremila je dokument s pastoralnim smjernicama za Godinu vjere, koju je papa Benedikt XVI. proglasio od 11. listopada ove godine do 24. studenoga 2013. godine, a Tiskovni ured Svete Stolice dokument je objavio 7. siječnja. Godina vjere poklapa se s pedesetom obljetnicom otvaranja II. vatikanskog sabora i dvadesetom obljetnicom objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve.

Smjernice za Godinu vjere žele potaknuti susret s Kristom preko istinskih svjedoka vjere i njezina produbljivanja. Riječ je o prijedlozima čiji je cilj odgovoriti na poziv Svetoga Oca da se posvema živi Godina vjere, čije će produbljivanje pridonijeti učvršćivanju jedinstva i zajedništva između raznih sastavnica velike obitelji Crkve.

Živo se preporuča organiziranje međunarodnih simpozija za poticanje istinskih svjedočenja vjere i produbljivanje crkvenog nauka, te dokumenata II. vatikanskog sabora, Katekizma Katoličke Crkve, pažljivo praćenje Papinih propovijedi, kateheza i govora, te ekumenske inicijative za promicanje uspostave crkvenoga jedinstva između svih kršćana. /IKA/

„Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!“

Važnost „sakramenata izlječenja“ u središtu je poruke pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika koji se obilježava 11. veljače. Tema dokumenta, objavljenoga 3. siječnja, uzeta je iz Lukina evanđelja:

„Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!“

Neka bolesni, i svi koji trpe, u vjeri pronađu sigurno sidro, ohrabrenje je Svetog Oca koji u poruci ističe da onaj tko vjeruje nije nikada sam. Papa se riječima posebne blizine obraća bo-

lesnicima i svećenicima koji rade u bolnicama, a koji su pozvani osjetiti se pravim službenicima bolesnih. Sveti Otac osim toga, po Kristovu primjeru, ističe da su vjernici pozvani prihvatiti svaki ljudski život, posebno ako je on slab i bolestan, te se prignuti nad materijalne i duhovne ljudske patnje kako bi ih izliječili. Osvrnuvši se potom na „sakramente izlječenja“, odnosno na sakrament pokore i pomirenja te bolesničko pomazanje, koji imaju svoje naravno ostvarenje u pričesti, Papa je istaknuo da su to sakramenti koji očituju vezu između tjelesnoga zdravlja i ozdravljenja rana na duši.

Tko u bolesti zaziva Gospodina siguran je da ga Njegova ljubav nikada ne napušta, a ni ljubav Crkve nikada ne izostaje. U sakramentu pokore, u „medicini ispovijedi“, iskustvo grijeha ne pretvara se u očaj, nego susreće Ljubav koja oprašta i preobražava. Zbog toga se trenutak trpljenja umjesto u očaj može pretvoriti u vrijeme milosti za povratak u sebe, za razmatranje vlastita života i vlastitih pogrešaka, poput rasipnoga sina, istaknuo je Sveti Otac, a prenosi Radio Vatikan. Izrazio je nadu i u vrednovanje sakramenta bolesničkoga pomazanja, koji ne valja smatrati gotovo manjim sakramentom u odnosu na druge. Sveti Otac nije propustio istaknuti važnost euharistije. Primljena u trenutku bolesti, na poseban način pridonosi u ostvarenju te preobrazbe, pridružujući bolesnika Isusovu prinosu samoga sebe Ocu, koji je to učinio za spas svih ljudi. Papa je stoga potaknuo cijelu crkvenu zajednicu, a posebno župe, da osobitom pozornošću bolesnima i starijim osobama zajamče mogućnost čestoga pričješćivanja. /IKA/

Na svijetu i dalje najviše kršćana

Kršćanstvo je i dalje najraširenija religija na svijetu, potvrdilo je istraživanje The Pew Foruma, uglednoga američkoga centra za istraživanja.

Kršćana je otprilike jedna trećina pučanstva našega planeta, odnosno više od 2 milijarde ljudi. Muslimana je oko 1,6 milijardi, i čine 23,4% svjetskoga pučanstva. Iz istraživanja – koje prenosi agencija AsiaNews – proizlazi da od svih kršćana katolici čine 50,1%, protestanti 37%, pravoslavni 12%, a ostatak čine pripadnici raznih denominacija.

Općenito, kršćani predstavljaju otprilike jednaki postotak pučanstva kao i prije stotinu godina. U posljednjem je stoljeću, naime, njihov broj gotovo učeterostručen, te se sa 600 milijuna povećao na dvije milijarde. Međutim, u istom se razdoblju povećao i broj stanovnika u svijetu, s 1,8 na 6,9 milijardi. Stoga je postotak kršćana ostao gotovo nepromijenjen, ali je vrlo različit njihov zemljopisni raspored, u kojemu se primjećuje porast u Africi i Aziji. U Europi je, primjerice, 1910. godine živjelo 66,3% kršćana, a u Sjevernoj i Južnoj Americi nešto više od 27%. Danas je Europa na drugom mjestu, s 25,9% kršćana, dok ih najviše živi na američkom kontinentu. /IKA/

U 2011. godini ubijeno 26 dušobrižnika

U 2011. godini u svijetu je ubijeno ukupno 26 katoličkih svećenika, redovnika i u dušobrižništvu aktivnih laika.

U proteklih 12 mjeseci, izvješćuje vatikanska misijska agencija „Fides“, nasilnom je smrću život izgubilo 18 svećenika, 4 redovnice i 4 laika. Više od polovice njih, ukupno 15 osoba, stradalo je u Južnoj Americi. U više slučajeva radilo se o ubojstvu zbog pljačke. Ostale žrtve na poseban su se način zauzimale za najslabije. Usporedbe radi, u 2010. godini ubi-

jeno je 25 djelatnika Katoličke Crkve, među kojima i predsjednik Turske biskupske konferencije biskup Luigi Padovese. /IKA/

20 mrtvih u napadu na katoličku crkvu u Nigeriji

Najmanje 20 osoba je ubijeno, a brojni su ranjeni u napadu na katoličku crkvu u Nigeriji, na svetkovinu Božića, 25. prosinca.

Crkvu Sv. Terezije u gradiću Madalla nedaleko glavnoga grada Abuje u tijeku božićnoga misnoga slavlja potresla je jaka eksplozija. Nitko još nije preuzeo odgovornost za napad, ali pretpostavlja se da bi mogla biti riječ o islamističkoj sekti Boko Haram, izvještava Kathpress. Ta je skupina preuzela odgovornost za različite napade na sjeveru Nigerije u kojima je život posljednjih dana izgubilo 46 osoba. /IKA/

Saudijskoj Arabiji uhićeno 42 etiopskih kršćana

U Jeddahu, lučkom gradu Saudijske Arabije, 42 etiopskih kršćana uhitila je vjerska policija, odnosno pripadnici „Odjela za promicanje vrlina i suzbijanje mana“, prenosi američka novinska agencija Catholic World News. Vjerski policajci upali su 15. prosinca na molitveni susret etiopskih imigranata u četvrti Al-Safa u gradu Jeddahu. Već pri uhićenju, a kasnije i u zatvoru, afrički kršćani su zlostavljani. Žene i muškarci su razdvojeni, a sudbina djece je nepoznata, piše agencija.

Etiopske organizacije obratile su se veleposlanstvima kršćanskih zemalja u Rijadu, kako bi se i ona zauzela za puštanje 42 kršćana na slobodu. U posljednjih nekoliko godina ne smanjuje se broj racija i upada vjerske policije u kršćanska okupljališta ili u njihove domove. /IKA/

Izdanja:

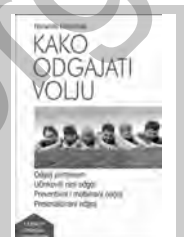
Kako odgajati volju

Knjiga Fernanda Corominasa u izdanju Verbuma.

Križa, super!

Knjiga autora Vesne Gračner, Mirka Mataušića u izdanju Verbuma.

Od mlade glumice do strogo klauzurne redovnice

Brojni su tiskani elektronički mediji objavili vijest koja djeluje neobično, ali i svjedoči o duhovnom pozivu u ovo naše vrijeme.

U svibnju 2004. godine, mlada hrvatska glumica Edita Majić neočekivano je najavila da se povlači s kazališnih daski i odlazi u najstroži karmelićanski samostan Sv. Josipa u španjolskom gradiću Avili. Otkad je otišla ne prestaje zanimanje javnosti za razloge i povode takve odluke mlade glumice koja je za svoj redovnički život izabrala najstroži red u Katoličkoj crkvi – „bosonoge karmelićanke“, koje svoj život provode u molitvi, kontemplaciji i potpunom odricanju. Nekadašnja prvakinja Zagrebačkog dramskog kazališta „Gavella“ Edita Majić (39) danas živi, moli i radi u karmelićanskom samostanu u Avili, gradiću stotinjak km zapadno od Madrida, u vrlo skromnim uvjetima prvog reformiranog samostana što ga je početkom 17. stoljeća osnovala i u njemu živjela najpoznatija mističarka toga vremena Sv. Terezija Avilska, djevica i crkvena naučiteljica. Zavjetovala se na vječni život u samostanu i postala Kristovom zaručnicom kao sestra Edita Marija Od Križa.

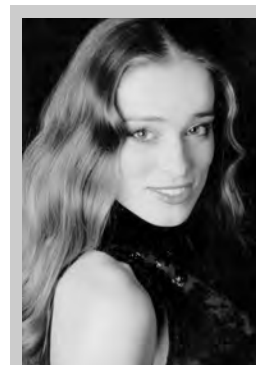
Kad je Edita Majić napustila Hrvatsku i ušla u samostan, mnogi nisu vjerovali da će ondje zaista i ostati. Ne stoga jer bi jednu od najtalentiranijih glumica njene generacije smatrali hirovitom, nego zato što su avilske karmelićanke (red koji je 1562. osnovala Sveta Tereza Avilska) najstroži red u katoličkoj crkvi. Sestre u samostanu, naime, žive vrlo skromno: u siromaštvu, radu, postu i molitvi. Svaka ima svoju sobicu, takozvanu ćeliju s ležajem od slamarice. Iako u samostanu nema grijanja, čak ni zimi, pokrivaju se tek prekrivačem od čohe i na nogama nikada ne nose čarape zbog čega ih zovu „bosonoge karmelićanke“. Nemaju električno kuhalo ni toplu vodu, a većinu godine poste. Žive od „Božje providnosti“, odnosno jedu samo ono što dobiju na milodar od nesebičnih ljudi ili što same uzgoje. Telefon je jedan od rijetkih „luksuza“ u samostanu. Sve vrijeme provode u tihoj molitvi, a sa svijetom kontaktiraju preko otvora u zidu s dvostrukim rešetkama, jer je svaki fizički kontakt zabranjen. Samostan ima divan vrt u kojem sestre smiju provoditi određeno vrijeme. Avila je poznata kao grad u kojemu pada mnogo snijega i dugo se zadržava. Nalazi se na više od 1000 metara nadmorske visine pa za njega kažu da je najbliži Bogu. Ulaskom u samostan Edita je morala odrezati svoju dugu kosu po kojoj je kao glumica bila prepoznatljiva, a od osobnih stvari zadržala je samo fotografije obitelji. Zbog svega toga su se njezini brojni kolege i prijatelji nadali da će joj samostan u Avili biti samo privremeni dom i da je pitanje dana kad će se vratiti u rodni Split. U to su vjerovali sve do nedavno, dok nisu doznali da je 21. listopada 2008. položila „vječne zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti“ u samostanskoj Crkvi sv. Josipa u kojoj je točno prije 4 godine položila prvi, privremeni zavjet. Na svečanoj sv. misi u prepunoj crkvi bila je njena najuža obitelj, ali i oko 50 hrvatskih hodočasnika. Edita se nalazila u pros-

toriji iz koje se na oltar gleda kroz dvostruke rešetke. Bila je u svečanoj odori: preko smeđeg habita imala je bijeli ogrtač (plašt), a na glavi bijeli vijenac i crni veo kakav nose sestre.

Među 16 sestara u ovom samostanu je i jedna djevojka iz Splita koja je došla poslije Edite. Sve su uvijek nasmijane i radosne. Sestre međusobno smiju razgovarati samo dva sata dnevno – poslije ručka i večere, a najveći dio vremena mole se za spas duša, što im je osnovna briga i zadaća. Od ulaska u samostan Edita se ponovno vratila svojoj prvotnoj ljubavi – slikanju, koje je godinu dana studirala prije nego što je upisala glumačku akademiju. Njezini radovi prodaju se u samostanskom muzeju ili ih sestre daruju dobrim ljudima kao znak pažnje. Edita se i kao Isusova zaručnica smije baviti svojim hobijima – slikanjem, pjevanjem i skladanjem na klaviru ili gitari – ali ne kao do sada, jer sve sestre imaju samostanske obveze. Editino prvo zaduženje je vođenje domaćinstva u samostanu, priprema hrane i njezina raspodjela. Edita je istinski sretna, jer njezin sadašnji život svjedoči da je Bog doista živ. Njeno se lice u protekle četiri godine nije nimalo promijenilo – izgleda isto onako mlado kao i kad je odlazila. Kada je sada upitaju zašto je ušla u tako strogo zatvoreni samostan, izjavljuje: **Za sve je zaslužan Bog. Ja sam samo obična grešnica kojoj se on smilovao. Nikakva žrtva s moje strane nije dovoljna da mu vratim ljubav koju mi daje i koju osjećam. Njemu zahvaljujem za sve što imam.**

Edita je uvijek bila skromna, nije voljela kad bi se drugima lijepo pričalo o njoj, premda je imala sve: ljepotu, pamet, talente... Kao mala djevojčica nije voljela ići u crkvu, a i sve sakramente je primila kao odrasla osoba. U njezinom životu dogodio se jedan veliki preokret i nakon mnogo molitvi i propitivanja, kao i svakog jutra odlaženja na misu u crkvu sv. Josipa na zagrebačkoj Trešnjevci, ona se odlučuje na redovnički život. Budući da klauzurne karmelićanke kod nas ne žive ovoliko strog redovnički život, ona odlazi u Avilu. Ona je na sebe preuzela križ svih ljudi za koje se moli, posebice siromašnih i nemoćnih, što znači i njezino redovničko ime – sestra Edita Od Križa, kojem je sada dodala svoje kršteno ime Marija. (Prema: www.katolici.org)

Francisko Pavljuk

Edita Majić (Split, 24. siječnja 1970.), hrvatska časna sestra karmelićanka, bivša hrvatska kazališna i filmska glumica, redovničkog imena Edita Marija od Križa, posljednji glumački zadatak imala je sinkronizirajući francuski ekološki crtić „Moj mali dragi planet“. (hr.wikipedia.org)

22. 01. 2012.

3. nedjelja kroz godinu

Jon 3,1-5. 10;
Ps 25,4-5. 6-7. 8-9; 1
Kor 7,29-31;
Mk 1,14-20

U današnjem evanđeoskom odlomku imamo prvu Isusovu propovijed. Vrlo je kratka. Sažima osnovne teme njegova naviještanja: puninu vremena, kraljevstvo Božje, obraćenje, vjeru u Evanđelje. S Kristom nastupa punina vremena i kraljevstvo Božje postaje prisutno u svijetu, te se odluka o obraćenju ne može odložiti za neka druga vremena. Obraćenje i vjera su dva aspekta istog čina: odvajanje od grešnosti i ustroj života na temelju evanđelja. Taj čin istodobno je i odgovor na Isusov poziv, jer obraćenje i vjera nisu drugo nego nasljeđivanje Isusa.

5. 02. 2012.

5. nedjelja kroz godinu

Job 7,1-4. 6-7;
Ps 147,1-2. 3-4. 5-6;
1 Kor 9,16-19. 22-23;
Mk 1,29-39

Evanđelist Marko nam svjedoči kako Isus zalazi u kuće, liječi konkretne osobe, a ne mnoštva. On dolazi i u naše domove, a već nas je preporodio i iscijelio po milosti krštenja.

Petrova punica je dobar primjer onoga koga Krist ozdravi, te se stavlja u službu drugima. Isusova ljubav prema drugima privlači tolike potrebite, one koji su potrebni iscjeljenja. No, i pored toga, on se povlači u molitvu, te nam i na taj način pokazuje gdje je izvor i nadahnuće za naše kršćansko djelovanje.

19. 02. 2012.

7. nedjelja kroz godinu

Iz 43,18-19. 21-22. 24b-25;
Ps 41,2-3. 4-5. 13-14;
2 Kor 1,18-22;
Mk 2,1-12

Po ozdravljenju uzetoga u Kafarnaumu, kojemu prethodi oprostjenje grijeha, Isus potvrđuje da je grijeh najveće zlo među ljudima, korijen i izvor svih drugih zala. On naviješta da samo Bog može osloboditi čovjeka od tog korjenitog zla. Grijeh je korjenito zlo, jer predstavlja okretanje stvorenja protiv Boga, protiv onoga čija je slika i prilika. Daleko od Boga čovjek gubi svoj oslonac i životnu ravnotežu, i to tako drastično da mu je samo Bog može ponovno podariti. Isus ovdje ujedno objavljuje da je on sam Bog, te se u njemu ispunjavaju Božja obećanja.

12. 02. 2012.

6. nedjelja kroz godinu

Lev 13,1-2. 44-46;
Ps 32,1-2. 5. 11; 1
Kor 10,31-11,1;
Mk 1,40-45

29. 01. 2012.

4. nedjelja kroz godinu

Pnz 18,15-20;
Ps 95,1-2. 6-7a. 7b-9; 1
Kor 7,32-35;
Mk 1,21-28

Isus je započeo svoje javno djelovanje, naviještajući radosnu vijest o dolasku kraljevstva Božjeg. Isusove riječi su toliko djelotvorne da se pretaču u djela. Za razliku od riječi pismoznana, Isusova riječ je jasna i djelatna, potvrđena čudesnim znacima, a cilj joj je pozvati ljude na vjeru, na vršenje zapovijedi pod vodstvom Duha Svetoga. U tom istom Duhu Isus djeluje, te poziva sve one koji ga slušaju da mu se u tome pridruže. Zadaća nas kršćana tj. cijele Crkve je kraljevstvo Božje učiniti dostupnim svakom čovjeku.

Iako ga mnogi traže, Isus nikad nije nepristupačan. On je došao navijestiti blagovijest spasenja. To spasenje nije ideja, nego stvarnost koju Isus donosi sa sobom. Isus donosi spasenje onamo gdje se ono iskusi kao potreba. Tako i dopušta da gubavac od njega zatraži spasenje: ozdravljenje od gube i milost novog života po oprostjenju grijeha, koju Isus istodobno dijeli s ozdravljenjem. Po Crkvi se nastavlja Isusovo djelovanje u svijetu, osobito po službi najpotrebnijima, onima koji traže spasenje, te je to istodobno kriterij vjerodostojnosti našeg kršćanskog življenja.

3. siječnja

Sveta Genoveva

(*422. + 512.)

- Siromašna pastirica ● puno je molila čuvajući stado ● savjetnica kralja ● zaštitnica Pariza ●
- spasila Parižane od Atilinih Huna ● kraljevska savjetnica ● oslobađala od zlih duhova ● mrtve oživljavala ●
- slijepcima oči otvarala ● kosti joj spalili francuski revolucionari ● cijenio je Šimun stilita ●
- zaštitnica Pariza, žena, pastira, vinara, voskara, šeširdžija ● zaštitnica u ratnim prilikama ●
- zaštitnica od očnih bolesti, od gube, boginja i zaraznih bolesti ● zaštitnica od suše – zaštitnica u nevoljama. ●

Molitvom i postom protiv nasilja

Prema jednoj predaji, Genoveva je bila dijete siromašnih roditelja, pastirica. Druga predaja svjedoči da je bila kći dobrostojećih roditelja. Po smrti roditelja došla je u Pariz, te je pod vodstvom biskupa Germana, provodila neke vrste samostanskog života. Kad je 451. godine Atila provalio u Galiju te krenuo prema Parizu, u gradu je živjela Genoveva koja je Parižane pozvala na molitvu i post. Uvjerila je Parižane da ne bježe u Orleans, jer će njihov grad biti pošteđen. I Atila je stvarno udario na Orleans, a Parižani su uvjereni da je njihov grad spasila Genoveva. Kad se franački kralj Klodvig, krajem petog stoljeća, krstio, uzeo ju je na dvor kao savjetnicu. Sprijateljila se s njegovom ženom svetom Klotildom.

Što vjeruješ – djelima izvrši

Godine 432. krenuo je biskup German u Englesku u borbu protiv hereze redovnika Pelagea. Na putu je susreo djevojčicu Genovevu kako čuva malo stado ovaca. Njezinim roditeljima je prorekao da će njihova kći biti velika pred Gospodinom, te da će se mnogi odvrgnuti od zla. Genoveva se obradovala kad ju je biskup pitao bi li prihvatila posvećeni život kao Kristova zaručnica. Cijelog je života ostala vjerna biskupovom savjetu „Ono što u srcu vjeruješ, ustima navještaj, djelima vrši. Ne vješaj na se ni dragog kamenja ni bisera. Ne zamjenjuj vječnih nebeskih ureda beznačajnim sjajem ovoga svijeta“. Genoveva je od malih nogu znala činiti čudesa. Jednog blagdana je mati nije pustila u crkvu, pa je jako plakala, na što ju je mati čušnila, pa je odmah oslijepila na dvije godine. Tada je majka

zamolila kćer da joj donese vode. Kad je Genoveva blagosloвила vodu, u kojoj se mati umila, čudesno je progledala.

Genoveva se darovala Bogu, kako bi služila čovjeku

U dobi od 20 godina je zajedno sa skupinom djevojaka zavjetovala čistoću da bude i ostane Kristova zaručnica. Tada se Genoveva teško razboljela, te je tri dana ležala nepomična. U tom stanju je vidjela strašne muke duša u paklu i sreću mnoštva u nebu. Od tada je imala dar pronicanja u duše. Znala je

utemeljeno prekoravati, ispravljati. Zbog tog njezinog dara je imala sve više neprijatelja. Živjela je životom askeze, molitve, siromaštva. Postila je tako da se hranila kruhom od raži i bobom koji je kuhala dva puta mjesečno. Od roditelja naslijeđeno imanje je koristila za pomoć potrebnima. Činila je brojna čudesa. Jednog je dana Genoveva dala dovesti u baziliku sv. Denisa dvanaestak opsjednutih – muškaraca i žena, ničice se ispružila po podu bazilike gorko pla-

čući. Podigla se, zazvala pomoć Gospodina, anđela i mučenika. Prekrižila je jednog po jednog od opsjednutih i oni se umiriše. Bili su oslobođeni od zlo-duha. Izliječila je svojom zagovornom molitvom paraliziranu djevojku. Jednom je prilikom u društvu djevojaka noću putovala svijećama osvjetljavajući put. Digla se oluja, koja im je pogasila svjetiljke. Tada je anđeo s nema upalio njezinu svjetiljku. Kad je franački kralj Hilderik odlučio smaknuti skupinu ljudi u Parizu, Genoveva je ustrajnim molbama postigla njihovo oslobođenje. Kad je Pariz mjesecima bio opsjednut i kad su ljudi počeli umirati od gladi, Genoveva je po noći lađicom dopremala hranu i tako spasila Parižane. Svojim je molitvama i suzama oživjela dijete koje se utopilo u bunaru. Prestala je plakati u trenutku kad je smrt izašla iz mrtvog djeteta. Dvojica su slijepaca na njezinu molitvu progledala.

Cijenjena u cijelom svijetu

Nakon događaja s Atilom, Genoveva je putem sirijskih trgovaca primila pozdrav glasovitog stilita Šimuna. On je živio više od trideset godina na vrhu jednog stupa pokraj Antiohije. Bog joj je dao više od osamdeset godina. Pokopana je 3. siječnja 502. godine te je pokopana u kraljevsku grobnicu. Francuski revolucionari su 3. prosinca 1792. godine zapalili posmrtnu ostatke svete. Lomača je bila pripravljena od liturgijskog ruha. Zlatni moćnik je pretopljen u kovnici novca. Sveta Genoveva i danas čini brojna čudesa. Jedan je svećenik 18 godina nakon njezine smrti napisao njezin životopis. Prikazuju je kao pastiricu, s upaljenom svijećom, s knjigom, s ključevima grada Pariza, s priborom za pletenje.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Blagovijest

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Na blagdan Blagovijesti o. Gerard poziva vjernike na radost jer: „Na Blagovijest, čovječja je narav odlikovana. Po Blagovijesti ljudska narav je postala najljepše cvijeće“, zato što po Marijinu navještenju: čovječja je narav postigla sjajnost sunca, tj. postala je slična sjajnosti srca Bogo-čovjeka.¹ Te su riječi odjek pozdrava anđela Gabrijele, koji u grčkom originalu mjesto „zdravo milosti puna“ ima riječi „kliči od radosti“, a odnose se na proroštvo: „Kličić od radosti kćeri sionska, kličić od veselja Izraele...“.² „Po Blagovijesti, po Mariji, Bog ispunja obećanja. Po Mariji dolazi stanovati među ljude sam Bog Spasitelj. Navodi iz pismene ostavštine našega sluge Božjega stoga su odjek riječi što je anđeo Gabriel rekao Mariji kod Navještenja: „Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida oca njegova i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja“.³

Poslije poziva na radost radi velikog događaja Blagovijesti, o. Gerard poziva vjernike da uoče veličinu i velikodušnu materinsku Marijinu ljubav koja se pokazuje u prihvaćanju majčinstva a očituje se po poniznosti, to jest raspoloživosti Božjoj volji. Za Gerarda Marijina poniznost u Utjelovljenju označava njezinu raspoloživost služenja Božjemu planu, za spasenje ljudi: „Marija je sebe službenicom nazvala“, zapisuje o. Gerard i dodaje: „To znači da je njezino ponizno služenje najizvrsnije s Bogom druženje. Svatko je toliko svet koliko, po službi, postaje Bogu ugodan. Draga Gospa, kao i Isus, je došla služiti. Kad je Majkom postala nazvala je sebe sluškinjom. Pošto je milosti puna, njezina je želja da Isus u nama raste po milosti“.⁴ Zaključuje: „Nasljedujmo Mariju u događaju Navještenja. Ako se molimo kao Ona, Bog takve molitve uslišava“.⁵

Da ne bi bilo zabune, Gerard precizira što znače za Majku Božju: „Poniznost i ponizna služba“. „Te riječi

znače da po Božjoj Riječi, po nadahnuću, kako nas Bog uputi, tako se vladati da Isusa ne sramotimo, ne vrijeđamo kako ne bismo bili uzrokom današnjem nemiru u svijetu“. Smatra takav oblik poniznosti „snagom duha“. „Takav oblik milosti“, precizira sluga Božji, „nije ništa drugo nego milost velikodušnosti i zauzetosti da i druge u krilo Majke Božje nosimo kao što Ona nosi Isusa“.⁶

Na temelju navedenih vlastoručnih zapisa sluge Božjega, iako nisam iscrpio sve što je sluga Božji rekao vjernicima, ili zapisao u svojim rukopisima o Marijinu Navještenju, možemo tvrditi da o. Gerard naglašava, kada govori ili piše o Blagovijesti, da Majka Božja ima značajnu ulogu u povijesti spasenja. Ona se, kako bi pristala na suradnju s Bogom u povijesti spasenja, ponizila te pristala odreći se svakog drugog plana kako bi bila raspoloživa za suradnju s Bogom u toj istoj povijesti spasenja ljudi. Ona svjedoči da je raspoloživost, po ljubavi, vezana za poniznost! Također, da kršćanska poniznost nije ponižavanje nego sloboda, velikodušnost, ljubav koja nije uvjetovana sebeljubljem. Poniznost osposobljava za darivanje

sebe drugima. O. Gerard to potvrđuje sljedećim vlastoručnim zapisom, komentirajući riječi Majke Božje kod Utjelovljenja: „Neka mi bude po Tvoj volji“. Dodaje tim riječima komentar: „Takvu molitvu dragi Bog uslišava jer je ponizna... Majka nas Božja tada kao u krilu nosi, kao u lijepim karucama, site i vesele... Kada dijete, koje je (kako nam je već poznato iz prethodnih prikaza u *Zvoniku*) „uoblivenje poniznosti“, raskrili ručice i želi svoju majku zagrliti, majka to ne može odbiti... Kad pak zagrlj Majku, dobiva milost da i druge zagrlj to jest: u krilo Majke nosi kao što Ona njega nosi...“⁷ „Poniznost“ je za o. Gerarda drugo ime slobode od sebeljublja!

Gerardova razmišljanja o Marijinu Navještenju nas upućuju da se u štovanju Majke Božje ravnamo riječima Evanđelja. Tražite najprije kraljevstvo nebesko i sve će vam se drugo dodati, jer: „Otrovala nas je paklena zmija, a izliječila neoskrvrnjena Marija“.⁸ „Liječenje“ se pak ostvaruje: „Vjerom, ufanjem i ljubavlju“.⁹ Vjera, ufanje i ljubav su djelotvorni u „liječenju“ jer smo slobodni od grijeha te živimo u posvetnoj milosti!

Gerard time naglašava da je Marija u Navještenju ne samo Majka našega Gospodina Isusa Krista, nego je također postala idealom kršćanina vjernika kao takvog. Također, da smo u ovom temeljnom događaju naše vjere pozvani ne samo prihvatiti našega Gospodina koji dolazi među nas njezinim posredništvom, nego smo pozvani i surađivati s njim za spasenje naše i za spasenje svijeta.

¹ BM, 004229.² Sefanija, 3,14.³ Luka, 1,33.⁴ Biser mišljenja (rukopis 60).⁵ Razg. IMJ, 139.⁶ Th. past., 45 (rukopis).⁷ Th. Past., (rukopis) 45.⁸ Razg. I. i M., 004135.⁹ Bilješke na hr. jeziku, 006630.

Život je lijep

Razgovarao: vlč. Dragan Muharem

Život često nije onakav kakvim ga mi zamišljamo. Svatko od nas ima svoje snove, planove, želje. No, moramo se ponekad miriti s realnošću koja nije onakva kakvom bismo je htjeli. Ovaj broj *Zvonika* posvećen je promišljanju o duhovnoj i materijalnoj krizi. Svakodnevno se govori o padu životnog standarda, nezaposlenosti, neimaštini. Istina, sve to dotiče našu egzistenciju, ali jedno nam uvijek ostaje i na tome trebamo biti zahvalni – život. Život je dar, makar bio ogoljen od svih „standarda“ koje smo navikli uživati.

Sugovornik ovog broja *Zvonika* svjedoči upravo u tome. Možda će njegovo svjedočanstvo izbiti iz naših usta uštogljenu retoriku kuknjave nad beznačajnostima. Invalidnost duha prisutnija je i opasnija stvarnost od one tjelesne. Svježina duha kojom zrači ovaj mladić neka nas potakne na dublje propitivanje vlastite zahvalnosti za darovani život, bez obzira kakav on bio.

ZV.: Oliver, za početak našeg razgovora molio bih te da se predstaviš i čitateljima kažeš nešto o sebi.

□ Zovem se Oliver Parlagi, živim s roditeljima u Vajskoj. Imam 32 godine, rođen sam u Ravensburgu u Njemačkoj. Završio sam samo osnovnu školu jer za daljnje školovanje nisam imao uvjete. Srednje sam dijete u obitelji, imam i dva brata koja su mi velika podrška i utjeha u svemu. Hendikepiran sam od rođenja iz nepoznatih razloga. Liječnici nisu imali točno objašnjenje.

Zv.: Većina tvojih mještana pozna te godinama i svi te prihvaćaju takvog kakav jesi, dapače, mnogi više ni ne primjećuju tvoj hendikep. No, kako se ti nosiš s tim? Jel ti teško bilo pomiriti se s tim da si „drugačiji“?

□ Imam tu sreću da su me svi prihvatili baš takvog kakav sam i imam veliku podršku od svih, i ovom prilikom upućujem im veliki – hvala! Zahvaljujući njima ne primjećujem, a i ne mislim da sam „drugačiji“. Kada sam bio mlađi, teško mi je bilo prihvatiti da nikad neću moći hodati, voziti bicikl, trčati, plivati... Ali sam se pomirio s tim i to prihvatilo, jer sam od rođenja takav.

Zv.: Poznato je da su u razvijenim europskim zemljama prava i

možućnosti invalida puno veća, napose kada je u pitanju školovanje, zapošljavanje, društveni život, pristup javnim zgradama, prijevozu... U kojoj mjeri je to kod nas razvijeno? Je li ti poznato koliko u našoj zemlji ima ljudi sa sličnim poteškoćama?

□ U našoj zemlji ima više od 700.000 osoba s nekim vidom tjelesnog oštećenja. Brojke nisu nimalo pozitivne. Čak 48% osoba je bez stručnih kvalifikacija, 47% ima samo završenu srednju školu, a 5% je završilo višu školu ili fakultet, a samo 7.000 je u radnom odnosu. Na žalost, moram i to istaknuti, jako je mali broj objekata u Srbiji prilagođeno osobama s invaliditetom.

Zv.: Nama, „zdravim“ ljudima, teško je zamisliti svijet iz tvojega kuta. Često pomislim da nismo dovoljno svjesni koliki je blagoslov moći hodati, skakati, svirati, gledati... Jednostavno, naviknemo se na to i počnemo to podrazumijevati. Zar je potrebno nešto od toga izgubiti kako bi čovjek shvatio vrijednost toga?

□ Ne. Ali, nažalost, mnogima se tek tada otvore oči i shvate što su sve propustili u životu. Hvala Bogu, mnogi tek onda počnu cijeniti ono što im je Bog podario – život, bez obzira što nije onakav kakav bismo mi željeli.

Kada sam prihvatio svoj hendikep i svoju „različitost“, shvatio sam, štoviše, uvjeren sam da Bogu trebam baš takav kakav jesam i da sam se zato baš takav i rodio.

Zv.: Istina, čovjek treba prihvatiti sebe, biti zahvalan na onomu što ti je Bog podario. No, jesi li se kad zapitao zašto baš ja?

□ Ne, vremenom, kada sam prihvatio svoj hendikep i svoju „različitost“, shvatio sam, štoviše, uvjeren sam da Bogu trebam baš takav kakav jesam i da sam se zato baš takav i rodio. Znam da nisam sam, nisam jedini, i sretan sam zbog toga jer je i meni Bog podario život.

Zv.: Živiš blizu crkve i sjećam se od svojeg ranog djetinjstva da si redovito prisutan u crkvi i u životu naše župne zajednice u Vajskoj. Koliko ti znači to zajedništvo? Koliku je ulogu vjera odigrala u prihvaćanju i življenju tvoje različitosti?

□ Od djetinjstva idem u crkvu i to me ispunjava, vjera mi daje snagu, volju, motiv za daljnje korake na mom križnom putu i to mi puno znači, jer to je mali dio kojim mogu Bogu uzvratiti za sve što od njega dobivam.

Zv.: Ako se slažeš, iznio bih jednu zgodu koja se dosta davno zbila, još za mojih osnovnoškolskih dana. Uvijek je se rado sjetim i nasmijem. Naime, bila je zima, snijega je napadalo podosta, a ti i ja smo bili u župnom dvorištu. Ja sam te gurao doma i, kako smo se pokušavali probiti kroz snijeg, kolica su propala prednjim kotačima i ti si se sručio ravno u snijeg. Sretna okolnost je što je snijeg bio mekan, a nesretna što je bilo hladno. Najprije sam se strašno uplašio, ali kad sam vidio da se ti smiješ, odmah mi je laknulo. Evo, to je jedna (ne)zgoda koje se ja živo sjećam.

□ Vrlo se dobro toga sjećam i obojica se tome nasmijemo. Tom stazom često prolazim u vrijeme korizme jer je to put koji vodi do kalvarije, gdje molimo križni put. Nemam puno anegdota iz svog života, ali ovo svakako može biti jedna.

Zv.: Ono što me je kod tebe uvijek fasciniralo jest vedrina i smisao za šalu. Ne sjećam se da sam te ikada vidio u bilo kojem drugom, osim u dobrom raspoloženju. Mnogo je ljudi koji imaju sve, mogu sve, a opet su depresivni, namrgođeni, nezadovoljni... Nije li to možda njihov duhovni hendikep?

□ Da, ljudi su često nezadovoljni svojim životima, i te različitosti koje smo sami sebi nametnuli, dovele su nas do toga da smo ljubomorni, zavidni, često negativni. A svi smo dobili iste križeve, samo je razlika u tome kako ga je tko prihvatio i koliko ga je spreman nositi, koliko je duhovno jak.

Vjera i molitva mi puno pomažu da na sve svoje životne probleme i poteškoće gledam s ljepše i vedrije strane.

Zv.: Što je to što tebe čini vedrim, nasmijanim, onim koji unosi radost među bližnje? Ima li „recepta“ za to?

□ Vjera i molitva mi puno pomažu da na sve svoje životne probleme i poteškoće gledam s ljepše i vedrije strane. Uvijek vjerujem i nadam se da će sutra biti bolje jer Bog je uvijek sa mnom.

Zv.: Radim s mladima i primjećujem da ih je ponekad teško oduševiti za rad, učenje, fizičke aktivnosti, pomoć bližnjima... Ponekad im znam „spočitati“ da mogu sve, zdravi su, sposobni, ali nezainteresirani. Što bi im ti mogao sa svoje pozicije poručiti?

□ Bitni smo! Postojimo jer je netko htio da postojimo! I to nije mala stvar! Treba shvatiti da smo bitni Bogu i potrebni ljudima oko sebe!

Zv.: Nadam se da će tebe radije poslušati, jer pravi svjedoci, koji vlastitim iskustvom poučavaju druge, puno više vrijede nego tisuće riječi nas „učitelja“. I za kraj, što bi poručio

čitateljima Zvonika, kojih ima od najmanjih do najstarijih, od zdravih do onih koji su razapeti u svom bolesničkom krevetu?

□ Poklonite malo vašeg osmjeha tužnima, recite koju lijepu riječ nesretnima, odvojite malo vremena za usamljene, jer, vjerujte, ponekad niste ni svjesni koliko vaše malo nekome znači jako puno!

Hvala ti na ovom razgovoru i divnom svjedočanstvu. Želimo ti blagoslovljen i radostan život, neka tvoja vedrina i dalje oduševljava i podiže ljude oko tebe!

Mali bonton u ponašanju prema invalidima:

– Usredotočite se na osobu, a ne na njen invaliditet!

– Pristojno je rukovati se s osobom s invaliditetom, pa čak i kad osoba ima ograničene mogućnosti pokreta ruke ili koristi protezu ili je slijepa.

– Prije nego priskočite u pomoć, uvijek upitajte osobu s invaliditetom želi li vašu pomoć. Možda pomoć nije potrebna, ili je nepoželjna.

– Nemojte se vješati ili naslanjati na nečije ortopedsko pomagalo (kolica, hodalica, štake, štap). Pomagala su dio nečije osobnosti, pa nemojmo ih tresti, naslanjati se na njih, itd.

– Govorite direktno osobi s invaliditetom, ne nekome pokraj, kao da ta osoba ne postoji. Naročito kada su u pitanju slijepi i osobe oštećenog sluha.

– Ako će razgovor trajati više od nekoliko minuta s osobom u invalidskim kolicima, sjednite, kako bi došli u istu visinu očiju.

– Nemojte ponižavati ili ponašati se zaštitnički prema osobi s invaliditetom time što ćete je tapšati po ramenima ili glavi.

– Kada nekome objašnjavate put, mislite na stvari kao što su udaljenost, gdje su udubljeni putovi ili postavljene rampe, vremenski uvjeti i fizičke prepreke koje mogu ometati kretanje osoba sa invaliditetom.

– Nemojte obeshrabrivati djecu u postavljanju pitanja osobi sa invaliditetom o ortopedskim pomagalima

(kolica, hodalice, štake, proteze, štapovi).

– Kad se osoba koja koristi kolica „prebaci“ iz njih u automobil ili na stolicu, klupu, WC školjku, krevet i slično, nemojte micati kolica van njenog dohvata. Ako se ipak moraju maknuti iz nekog razloga, pitajte za mišljenje osobu koja koristi kolica. Isto se odnosi i na osobe koje koriste hodalice i štake!

– U redu je koristiti izraze kao: „hodati pokraj“ ili „idemo se prošetati“ kad razgovarate s osobom u kolicima. Ona to shvaća kao izražavanje zamisli o kretanju u istom smjeru.

– Nemojte misliti o ljudima s ortopedskim pomagalima kao o bolesnicima. Ortopedska pomagala su vid pomoći osobama u prilagođavanju ili za kompenzaciju funkcija oštećenih organa za kretanje. Oštećenja mogu nastati i bez pojave zaraznih ili drugih

bolesti. Neki od razloga korištenja ortopedskih pomagala mogu biti: oštećenje leđne moždine, moždani udar, amputacija, mišićna distrofija, cerebralna paraliza, multipla skleroza, dječja paraliza, bolesti srca, teži oblici reumatičnih bolesti i još mnogo drugih uzroka pri oštećenju organa za kretanja.

– Pazite na svoje predrasude! Nemojte misliti kako je upotreba ortopedskih pomagala tragedija. Kad su invalidska kolica dobro opremljena i odabrana, ona zapravo mogu značiti slobodu koja pruža korisniku mogućnost slobodnog kretanja i punog angažmana u životu.

– Razgovarajte normalno, koristeći svakodnevne izraze, kao što su: „Vidimo se“; „Čujemo se“; te druge izraze, bez obzira na vrstu invaliditeta osobe s kojom razgovarate.

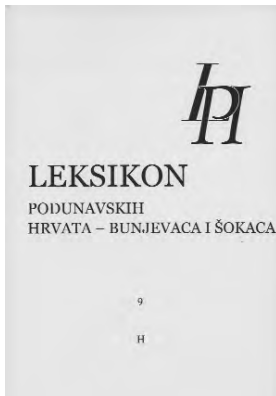
– Ako razgovarate s osobom koja ima poremećaj govora, pa nešto niste razumjeli, ne pravite se da ste razumjeli, nego zamolite tu osobu da vam ponovi.

– Kada razgovarate s osobom oštećenog sluha, izravno joj se okrenite, ne povisujte glas, i ne govorite joj u uho. Ta osoba će razumjeti vaše izraze lica, čitati s usana ili koristiti pomoćnika da joj vaše riječi prenese internacionalnim ručnim znacima. Možete koristiti i pisanje teksta, ako situacija to dozvoljava.

– U prometu posebno poštujujte vozače – osobe s invaliditetom, koje imaju na svojem vozilu istaknutu međunarodnu oznaku, tako što ćete povećati rastojanje, smanjiti brzinu i povećati oprez, jer većina osoba sa invaliditetom dobri su vozači, ali sa neznatno sporijim reagiranjem.

HRVATSKA KARMELSKA PROVINCIJA SVETOGA OCA JOSIPA

HRVATSKA KARMELSKA PROVINCIJA SVETOGA OCA JOSIPA, jedina karmelska redodržava u Hrvatskoj, s upravnim sjedištem u Remetama (Zagreb). Karmelićani (lat. *Ordo Fratrum Beatae Mariae Virginis de Mote Carmelo* – OCD) došli su u Hrvatsku nakon Drugoga svjetskoga rata iz jedinoga karmelićanskoga samostana na području tadašnje Jugoslavije, u Somboru. On je utemeljen 1904. i pripadao je mađarskoj poluprovinciji sv. Stjepana Kralja, koja se 1902. odijelila od austrijske redodržave sv. Leopolda Kralja. Od osnutka u somborskom je

samostanu kao jedini Hrvat boravio i sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić. Stvaranjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1918. samostan u Somboru izdvojen je iz mađarske poluprovincije i izravno je podvrgnut upravi Generalne kuće karmelićana u Rimu.

God. 1926. u somborskom se samostanu osniva malo dječjačko sjemenište karmelićana, iz kojega su proizašli mnogobrojni mjesni karmelski redovnici (Hrvati, Mađari, Nijemci i Rumunji). U to vrijeme u somborskom samostanu boravi petnaest redovnika, mladi su na studiju u Poljskoj, na gori Karmelu i u Rimu.

God. 1958. skupina od pet redovnika i deset sjemeništara iz Sombora odlazi u Hrvatsku, najprije u samostan sestara karmelićanki Božanskoga Srca Isusova u Hrvatski Leskovac, a 1959. od zagrebačkoga nadbiskupa Alojzija Stepinca dobivaju na korištenje stari pavlinski samostan u Remetama, čime red proširuje svoje djelovanje i u Hrvatsku. Somborski samostan ostaje i dalje kuća novicijata, a samostan u Remetama postaje odgojna kuća za sjemeništare, bogoslove i braću laike. Godine 1963. karmelićani preuzimaju upravu svetišta Najvjernije Zagovornice Hrvatske u zagrebačkom naselju Remete i upravu župe Majke Božje Remetske. God. 1969. somborski i remetski samostan dobivaju prvi stupanj samostalnosti – povjereništvo – dekretom o. Mikelandela od sv. Josipa, generala reda. Prvim povjerenikom imenovan je o. Ante Stantić, a u lipnju 1990., na provincijalnom kapitolu, karmelićanski red u Hrvatskoj podignut je dekretom o. Filipa Sainz de Baranda, generala reda, na stupanj samostalne redodržave – Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa. Provincija je uzela ime po sv. Josipu, koji se u karmelićanskom redu štuje odmah nakon Blažene Djevice Marije. Prvi redodržavnik bio je o. Zdenko Križić. Danas ima 56 redovnika te samostane u Somboru, u Zagrebu (Remete), u Splitu (Kamen), u Krku (otok Krk), na Buškom jezeru (Bosna i Hercegovina) te u Sofiji (Bugarska). Dva Hrvata iz Bačke bili su na čelu Provincije: Ante Stantić u tri mandata (1969.-72., 1975.-84.) i Ivan Keravin u jednom mandatu (1972.-75.).

God. 1987. hrvatski karmelićani osnovali su Institut za kršćansku duhovnost pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

U somborskom samostanu od 2005. djeluje i Duhovni centar o. Gerarda, koji je otvorenoga tipa i organizira duhovne vježbe za svećenike, redovnike, redovnice i vjernike svih životnih dobi, a tijekom korizme i Korizmene duhovne večeri, koje se, radi većeg sudjelovanja vjernika, redovito održavaju u prostorijama Hrvatskoga doma u Somboru.

M. Miloš

/Prema: *Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, sv. IX (H), Hrvatsko akademsko društvo, ur. Slaven Bačić, Subotica, 2009., str. 115-116./

ZIMSKO VRIME

Rasuti biseri riči
Divandžisko veče
Modrim nebesima
Beskraj teče
Zvizde šlingaju
Snove paora
U miscovoj mini
Nebesog mora
Biserna priča
Srične idile
Besmrtni svit
Vištice i vile
Na zemlji
Snig svitluca
Severac miluje
Bagrem puca
Srično vrime
Ladne zime.

**Lucija Tošaki
Lemeš**

OBIČAJ

Sala puna svita, došli smo na prelo
To je divan adet godinama traje,
Oj Bunjevče mili pa i Šokče brate
Sačuvajmo svoje divne običaje.

Oj divojko lipa, ponos svoje nane
U toj divnoj nošnji što već dugo traje,
Sitno kolo vezi i pismu zapivaj
Pa sačuvaj mila svoje običaje.

A vi momci stasiti u igrama vašim
Sav se ponos vidi i oči vam sjaje,
Dršte se za ruke, kolo zaigrajte
Sačuvajte da nam običaj potraje.

Baš je prelo divno, tu se ljubav vidi,
Ruka s ruci pruža, brat, brata ne stidi.
Pa nane i bače zaigrajte s nama,
Ove divne nošnje baš se lipo sjaje,
Ljubav ne skrivajte, svak nam dobro došo
Sačuvajte da nam običaj potraje.

**Cecilija Miler
Sombor**

Jaslice u župama naše Biskupije

Božićno vrijeme je već iza nas. Ali ono što nam uvijek ostane u dragom sjećanju jesu božićne pjesme i bogato urešene jaslice u našim crkvama. Već od prvih stoljeća kršćanstva vjernici su imali želju predočiti otajstvo Božića na slikovit i pristupačan način. Prve jaslice bile su svakako one u Betlehemu, kada se Isus rodio. Kasnije, u katakombama kršćani oslikavaju zidove prizorima Isusova rođenja. U 2. stoljeću već postoji štovanje spilje rođenja u Betlehemu iznad koje je sv. Helena, majka cara Konstantina, u 4. stoljeću sagradila crkvu u kojoj je Jeronim dao oslikati scene Isusova rođenja. Prve „žive“ jaslice osmislio je sv. Franjo Asiški 1223. godine. Smatra se da je ključnu ulogu u širenju jaslica imala inicijativa klerika u srednjem vijeku, kako bi vjernici dublje razmišljali i meditirali otajstvo Isusova utjelovljenja.

Bečej, sv. Antun (Dániel Ric)

Ada, Presveto Trojstvo (Borisz Czékus)

Čelarevo, Uznesenje Blažene Djevice Marije (Frantisek Gasparovsky)

Apatin, Uznesenje Blažene Djevice Marije (J. P.)

Čantavir, sv. Antun (Róbert Utcai)

I u našoj Biskupiji gotovo sve župe imaju jaslice od različitih materijala i stilova. Doista je to veliko bogatstvo i raznolikost koju možete uočiti iz nekolicine slika koje smo izdvojili. Ispod fotografija donosimo nazive crkava iz kojih su jaslice, a u zagradama su autori fotografija. Sigurno su i u drugim crkvama lijepe i neobične jaslice, vjerujemo da ste ih i ovoga Božića rado posjećivali i pokazivali najmlađima.

Zaslugom profesora dr. Géze Csékusa uskoro će izići monografija u kojoj će biti podaci i slike o svim jaslicama na teritoriju Subotičke biskupije, što je hvalevrijedan pothvat, jer će tako ovo veliko blago biti trajno zabilježeno.

Subotica, sv. Rok (Zv.)

Sombor, Presveto Trojstvo (Gábor Drobina)

Mala Bosna, Presveto Trojstvo (Géza Czékus)

Vajska, sv. Juraj (Josip Kujundžić)

Palić, sv. Urban (Géza Czékus)

Zmajevo, sv. Mihael (Károly Müller)

Posjet predsjednika vojvođanske Skupštine Paulinumu

Otkako je **Sándor Egeresi** predsjednik Skupštine AP vojvodine, od tada, pa svake godine pred Božić, redovito dolazi u posjet gimnaziji i sjemeništu Paulinum. Ovaj put s njim su bili **Imre Kern**, zamjenik direktora Fonda za kapitalna ulaganja, te **Csilla Gimpel - Kantor**, voditeljica kabineta predsjednika Skupštine AP Vojvodine. Svrha ovog posjeta je podcrtati važnost ove institucije u našoj zemlji. To je ujedno i znak pažnje, napose kroz čestitku i darivanje učenika prigodom blagdana. Povodom toga održan je prigodni program kojeg su pripremili učenici gimnazije, u znak zahvalnosti dragim gostima. U programu su nastupili recitatori: **Attila Pisák** (Pišak), **Dario Marton** i **Laszlo Hajdu**, koji su recitali na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Program je bio prožet i glazbom a svirali su **Mihály Füstös** (Fištiš) i **Alen Palatinus** (Palatinuš) na orguljama i klaviru, a **Oskar Paul** na violini.

U svom pozdravnom govoru, rektor sjemeništa, **mons. Josip Mioč**, istaknuo je kako je posjet ovako visokih državnih dužnosnika našoj školi iznimna čast i privilegij. To je čin priznanja za sve ono što ova škola, preko svojih profesora i odgojitelja, postiže u

svrhu obrazovanja i formiranja mladih generacija.

Na kraju susreta okupljenima se obratio predsjednik Skupštine gospodin **Sándor Egeresi**. Priznaje da nije mogao sakriti oduševljenje kojeg osjeti svaki put kad kroči u ovu zgradu. Ističe kako je to za njega svojevrsna duhovna obnova pred nadolazeće božićne blagdane. U obraćanju učenicima ispričao im je svoj nedavni susret s papom Benediktom XVI. u Vatikanu. Za njega je to bila osobita čast i susret koji će pamtiti cijeli život. Nakon čestitanja i razmjene darova gosti su se još kratko zadržali na prigodnom domjenku u zbornici škole.

Jubilarna 50. obljetnica postojanja Paulinuma

Prije 50 godina, u siječnju 1962. godine, u velikoj su mjeri započela pregovaranja crkvenih i svjetovnih vlasti oko izgradnje i otvorenja nove škole. U proljeće iste godine dobivena je dozvola za otvorenje, a ključnu ulogu za dobivanje ove dozvole odigrala je vatikanska Kongregacija za odgoj i obrazovanje, jer u bivšoj državi nisu blagonaklono gledali na katoličke institucije. Zbog toga je škola sve do u novije vrijeme bivala tek prešutno priznavana, dok nije postala državno priznata. Nakon što je biskup **Matija Zvekanović** sa savjetnicima izradio dokumente, statut, imenovao profesore i djelatnike, Paulinum je započeo s radom školske 1962/63. godine. U ono vrijeme blagdan sv. Pavla slavio se 30. lipnja, da bi se reformom kalendara uspostavio blagdan Obraćenja sv. Pavla 25. siječnja. I taj dan uzet je kao dan zaštitnika škole i proštenje sjemenišne kapelice.

Ove godine na taj dan – 25. siječnja, proslavit ćemo proštenje naše kapelice te ujedno otvoriti proslavu jubilarne 50. obljetnice postojanja i djelovanja gimnazije i sjemeništa Paulinum. Misu će predvoditi beogradski nadbiskup i metropolit **mons. Stanislav Hoćevar** uz sudjelovanje svih biskupa Međunarodne biskupske konferencije Ćirila i Metoda. Na hrvatskom jeziku prigodnu propovijed će uputiti **mons. Đuro Gašparović** a na mađarskom **mons. László Német**.

POZIVNICA

Dragi čitatelji
Zvonika!

Srdačno vas pozivamo na svetu misu u srijedu 25. siječnja u 10 sati u sjemenišnu kapelu, kako bismo skupa zahvalili Bogu za 50 godina neprekidnog i uspješnog djelovanja Paulinuma.

Radosno vas očekujemo na ovoj, za sve nas, značajnoj i velikoj proslavi!

Nastavna jedinica o ekumenizmu

Drage katehete! U ovom broju dajemo Vam ideju za motivaciju ili aktualizaciju pri obradi nastavne jedinice o ekumenizmu i jedinstvu kršćana – igra asocijacije i osmo-smjerka koje donosimo su samo primjeri koji učenicima pomažu da lakše, brže i s više zadovoljstva pri učenju usvoje nove pojmove o ovoj tako važnoj temi.

	A	B	C	D
1	CARIGRAD	PAPA	KALVIN	1962.-1965.
2	PATRIJARH	NIJE PET	LUTERANI	SABOR
3	PRAVOSLAVNI	NIJE SEDMI	EVANGELICI	KONCIL
4	KRŠĆANIN	SAVAO	METODISTI	VATIKAN

(rješenja po kolonama: Atenagora, Pavao VI., protestanti, II. vatikanski; konačno rješenje: ekumenizam)

NOVI MATERIJALI...

Pronašli smo i veoma vrijedne blogove gospođe mr. sc. Snježane Majdandžić-Gladić, magistricke znanosti pastoralne teologije i vjeroučiteljice u Osijeku i majke troje „zlatne dječice“. Ona neumorno i nesebično na svoja četiri bloga „Zlatna djeca“, „Glineni snovi“, „Iskrene iskre“ i „Očima drugoga“ postavlja obilje svojih i tuđih materijala, dajući ih besplatno na preuzimanje, umnažanje i korištenje u bilo kakve pozitivne i nekomercijalne svrhe, a također, pod istim uvjetima, i za objavljivanje na osobnim stranicama i u drugim medijima, ali u tom slučaju uz navođenje autoričina imena i prezimena i stranice „Zlatna djeca“. Sa njenih blogova predlažemo interesantne zadatke i mini molitvenik s litanijama, molitvama, pa čak i krunicom našem dragom svecu – sv. Josipu, a veoma lijepu slagalicu na www.nadbiskupija-split.com/katehetski/kateheze/puzzle (gdje ima mnoštvo puzzle slagalica na razne teme već pripremljenih za printanje). Također vam preporučamo izvrsnu LAĐU – časopis za promicanje religioznog odgoja i vrjednota kršćanske kulture – koju možete lako pronaći i na Internetu, a koja bogatstvom sadržaja i materijala izuzetno pomaže svima koji se bave odgojem u vjeri.

Nova LAĐA

„Sveci i kršćanska tradicija“ tema je najnovijeg broja LAĐE – časopisa za promicanje religioznog odgoja i vrjednota kršćanske kulture, koji izlazi u nakladi *Glasa Koncila*.

E	Ć	E	J	I	V	Ž	J	E	D	G
V	I	A	E	NJ	E	Ć	A	R	B	O
N	A	T	M	N	K	O	N	C	I	L
A	A	T	E	S	U	R	A	D	NJ	A
V	N	V	I	R	T	O	S	H	T	J
T	A	A	I	K	K	E	A	V	U	I
I	O	B	K	R	A	O	R	V	Š	D
L	P	U	T	Ć	A	N	P	D	A	N
O	A	LJ	S	L	O	B	O	D	A	P
M	E	K	U	M	E	N	I	Z	A	M

DIJALOG, DUH, EKUMENIZAM, IVAN PAVAO, KONCIL, LJUBAV, MOLITVA, OBRAĆENJE, AMSTERDAM, POKRET, PUT, SLOBODA, SURADNJA, VIJEĆE, ŽENEVA, VATIKAN

„Sve se češće ističe kako je pedagogija uzora važan model uspješnoga odgoja i obrazovanja. U našem odgojnome djelovanju riječ bi trebala ustupiti mjesto iskustvu, praktičnome radu te osobito pedagogiji uzora“ – piše urednica Ružica Razum u uvodnoj riječi posljednjega ovogodišnjeg broja. Danas su sve brojniji „odgojni uzori“ koji utječu na svakodnevne izbore, a mnogi od njih svesrdno promovirani od medija, svojom bučnom i agresivnom prisutnošću čine da nemoralno postaje normalno, a ono moralno postaje izrazom nazadnjačkoga mentaliteta. Stoga su danas mladi dezorijentirani, ne znaju koga poslušati, budući da nijedan pogled na svijet više nije općeprihvaćen, a to ih na kraju ne čini sretnima. Mlada osoba u procesu svoga odrastanja treba uzor s kojim će se poistovjetiti. No uzore trebaju i odrasli, kako bi im pomogli u oblikovanju životnog svjetonazora. Budući da Isus svakog čovjeka poziva da bude savršen kao Otac Nebeski, Katolička Crkva predlaže mnoge uzore koje valja nasljedovati. Riječ je o svecima, o uzorima koji ne razočaravaju nikoga tko teži istinskoj punini životne radosti. Stoga prilozi u ovom broju LAĐE problematiziraju temu svetosti s različitih motrišta. U rubrici „Gledamo i slušamo“ s. Katarina Koprek piše o služenju pjesmom u katehezi, a u rubrici „Čitaonica za velike i male“ Jasna Šego govori o ljubavi kao smislu i pokretačkoj snazi postojanja te donosi pjesme i tekstove poznatih autora o sreći. Osim navedenih članaka LAĐA donosi i niz zanimljivih i korisnih promišljanja, metodičkih uputa, preporuka te osam radnih listova za osmišljeniji i kreativniji rad u školi. Sve brojeve LAĐE (od siječnja 2006.) možete pročitati na website-u *Glasa koncila*, a uz kupljeni novi broj LAĐE na dar svim čitateljima dolazi interaktivni CD s radnim listovima svih brojeva LAĐE objavljenih 2011. godine.

(www.glas-koncila.hr/ladja)

Duhovnost kršćanskih vjernika laika (11)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD.

Svjetočnim vjernicima koji su se dali na apostolat već postoje na raspolaganju mnoga sredstva: sjednice, kongresi, duhovne obnove, duhovne vježbe, česti susreti, konferencije, knjige i komentari, a sve to omogućuje im da produbljuju poznavanje Svetoga pisma i katoličkog nauka, da gaje svoj duhovni život, da upoznaju uvjete u kojima se nalazi svijet te pronađu i usavrše najprikladnije metode djelovanja (AA, 32).

Sredstva za uspješnost apostolata vjernika laika

Mnoga su i brojna sredstva za apostolski odgoj i formaciju vjernika laika. To su prije svega sredstva koja dotiču duhovnu, teoretsku, znanstvenu i praktičnu stranu osposobljavanja za apostolat laika. Zatim klasična sredstva oblikovanja za apostolat: sjednice, kongresi, duhovne obnove, duhovne vježbe, česti susreti, konferencije, knjige i komentari. Sva ta sredstva nisu samo za to da razviju duhovnu stranu vjernika laika, nego također da zaviju i njegovu sposobnost za apostolsko djelovanje u današnjem svijetu. Uz duhovni rast s pomoću navedenih sredstava svjetovni će vjernici bolje ući u dublje poznavanje Svetoga pisma i katoličkog nauka, bez kojega je otežan sam rast u duhovnome životu, pa i sam apostolat. Dublje ulaženje u spoznavanje Svetoga pisma i katoličkog nauka, osim u školama i na katoličkim sveučilištima, vrši se na susretima, kongresima, konferencijama, u teološkim knjigama i komentarima. Teološka literatura za vjernika laika je dužnost i obveza koja, kad se živi, omogućuje zdrav i normalan kršćanski život, te je vjernik sposoban za izvršenje apostolskoga poslanja u današnjem svijetu.

Proučavati socijalni nauk Crkve

U školama, katoličkim sveučilištima, kongresima i konferencijama treba proučavati socijalni nauk Crkve,

kojeg su pape napisali u svojim Apostolskim pobudnicama. Socijalni nauk Crkve promiče načelo o sveopćoj pripadnosti dobara. Po Božjoj odluci, zemaljska dobra dana su svim ljudima i svakome čovjeku za razvoj ljudskog života. Privatno vlasništvo je najopćenitije i najizvravnije oruđe za razvoj gospodarskog života, koje je ujedno pravo i dužnost svakog čovjeka. U sadašnjoj promjeni u svijetu ekonomije i rada, vjernici laici se trebaju postaviti u prve redove u rješavanju teških problema sve veće nezaposlenosti, nadvladavanja tolikih nepravdi koje su plod izopačenja u organizaciji rada, u nastojanju da mjesto rada postane zajedničko dobro osoba koje se poštuju kao subjekti. Gospodarstvo koje je Bog Stvoritelj povjerio čovjeku, nije apsolutna vlast, niti sloboda zlouporabe dobara da se raspolože kako se kome sviđa. Ne smije se zanemariti korištenje počela prirode, obnavljanje izvora energije i posljedica pretjerane industrijalizacije koja iznova savjesti nude moralnu dimenziju koja daje biljeg razvoju. Socijalni nauk Crkve treba se uvesti u program vjerske pouke u župama, katoličkim udrugama i društvima laičkog apostolata. Treba ga širiti svim sredstvima priopćavanja, radija, televizije, interneta. Ova svestrana duhovna, teorijska i metodološka izobrazba treba biti prilagođena dobi, spolu, stupnju izobrazbe, životom i profesionalnom položaju onima kojima se nude.

Vjernik laik u javnome životu

Iako je prošlo više od šezdeset godina sustava koji je Crkvu i crkveni život laika sveo u sakristiju, još se uvijek kod nas osjeća stanoviti strah i nelagoda slobodnog uključivanja vjernika laika u sve društvene strukture uključujući i političke. Naš je čovjek vrlo bojazan i oprezan do te mjere da se boji „Danajaca i kad darove nose“. To se primjećuje kod roditelja koji premalo uključuju svoju hrvatsku djecu u hrvatske škole na području Vojvodine, iako na to imaju pravo. Na razini svi-

jesti pripadništva svome hrvatskom narodu još uvijek ima bojazni očitovati se kao Hrvat, iako mjerodavne političke osobe iz vrha države jamče slobodu nacionalnog izjašnjavanja. A o uključenju u politički život katoličkog vjernika laika da i ne govorimo. Nema ih. Ako netko i jest u politici, onda je to negdje na rubu, neprimjetno, nečujno. Za kršćansko oživljavanje vremenitog reda, u smislu služenja osobi i društvu, „vjernici laici ne mogu se ni pošto odreći sudjelovanja u politici, to jest u mnogostrukom i raznovrsnom gospodarskom, društvenom, zakonodavnom, upravnom i kulturnom djelovanju koje teži suvislom i institucionalnom promicanju općeg dobra“ (Ivan Pavao II., Vjernici laici, br. 42).

Politika usmjerena na osobu i na društvo nalazi svoj osnovni kriterij u ostvarivanju općeg dobra kao dobra svih ljudi i cijelog čovjeka. Politika okrenuta osobi i društvu nalazi smjer svoga putovanja u obrani i promicanju pravde za koju se svi trebaju zalagati. U izvršavanju političke vlasti uvijek prvo mjesto ima duh služenja. Ono traži otvorenu borbu i nadvladavanje napasti pribjegavanja nepoštenju, laži, trošenja društvenih sredstava u korist nekolicine i potkupljivanje, korištenja sumnjivih i nedopuštenih sredstava da se vlast osvoji i zadrži pod svaku cijenu. Vjernici laici uključeni u politiku trebaju poštivati ispravno shvaćenu autonomiju zemaljskih stvari: „Veoma je važno, osobito u pluralističkom društvu, da se ima ispravan pojam o odnosima između političke zajednice i Crkve te da se jasno razlikuje ono što vjernici, bilo pojedinačno bilo udruženi, rade u svoje ime kao građani vođeni svojom kršćanskom savješću, od onoga što oni rade u ime Crkve skupa sa svojim duhovnim pastirima. Crkva, koja se zbog svoje službe i nadležnosti, nikako ne podudara s političkom zajednicom niti se veže uz bilo koji politički sustav, znak je ujedno i čuvar transcendentnosti ljudske osobe“ (Saborska Konstitucija, Radost i nada, 76).

(nastavlja se)

Kain i Abel

(Post 4,1-8)

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

Kada duboko analiziramo jedan biblijski tekst, prvo se uvijek pitamo zašto je nastala ta cjelina? Koja je bila nakana autora? U našem slučaju Izrael ima svoje iskustvo. Okolni narodi vode ratove: jedni druge pokoravaju i nasilno vladaju. Naročito malene nacije trpe, među njima i Izabrani narod. Zašto se to događa? Sv. pisac iz njegove situacije reflektira na početak čovječanstva. Tamo se moralo nešto pokvariti da je ljudsko stanje tako pogoršano. Ne možemo dovoljno naglasiti, kako autor uvijek razmišlja u SLIKAMA da bi izrekao BIT PROBLEMA. Poruka je važna, ne slika, u kojoj je smještena poruka!

Pogledajmo situaciju iza prisilnog napuštanja Edena. Protestanti govore o totalnoj propasti čovječanstva, međutim Sveto pismo drugačije prikazuje situaciju. Adam upozna svoju ženu, i Eva kliče od radosti: „Muško sam čedo stekla pomoću Jahve!“ (Post 4,1). Čovjek je radostan, jer dalje se nastavlja Božji blagoslov: „plodite se i množite, i napunite zemlju“ (Post 1,28). Istočni grijeh nije uništio Jahvin blagoslov, nije donio smrt čovjeku. Božansko djelo je efikasno: rađa se ljudsko potomstvo, i život – koji je Bog stvorio – ide dalje. Kao drugo, Pismo konstatira da je Kain sam blagoslov! Ovaj čovjek nije zao, nego dar Božji! Kao treće, ako na početku sedam puta kaže knjiga

Postanka: „I vidje Bog da je dobro“, onda to važi kao teološki princip u očima sv. pisca. Od Jahve samo dobro dolazi, pa i onda ako se rodio jedan ubojica! O Abelu ne kaže da je Eva zanjela. Nakana autora je baš ovo: „Pomoću Jahve sam stekla...“ Kaina!

Tema se brzo mijenja: i jedan i drugi sin prikazuje žrtvu. Nije ona u centru pažnje: žrtva je samo **element okolnosti**. Kada je starozavjetni čovjek prikazivao žrtvu, onda je to bilo njemu ono najvrjednije u ime Boga i za Boga. Autor koristi sliku u kojoj želi izreći da čovjek – vjernik namjerava djelovati u

ime Boga, i za Boga. Žrtva – ne mora biti konkretno zaklana životinja – je ono u čemu čovjek sebe unosi, sve svoje sposobnosti, svoju nesebičnost kako bi prikazao sebe Bogu, i učinio dobro na zemlji. Kasnije će to biti povijesni Isus na križu. Ovdje se u slici žrtve pojavljuje alternativa: jedna ljudska žrtva (egzistencijalni napor) u životu uspije, druga pak ne. Čini se da sv. pisac Boga postavlja kao uzrok Kainova neus-

pjeha: „Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu“ a na Kaina ne (Post 4,4-5). Iz teksta se vidi kako se prvotno radi o osobi: o Abelu i Kainu, zatim se spominje žrtva. Zato je ovaj pogled – da je žrtva zapravo ljudski napor – ispravan! Ne radi se o tome da se Bogu više sviđa krvna žrtva, a plodovi zemlje manje. Niti o tome da je Kain tobože bio grješnik, a Abel čist. Žrtva (život!) se prikazuje Jahvi: jedna je uspješna, druga nije. Od Isusa Krista znamo da je svako sebe-žrtvovanje efikasno pred Ocem, ali sv. piscu to nije bilo jasno, jer još nije imao nadu u vječ-

ni život, nego je vidio pred sobom samo Šeol, tj. podzemlje. On je iskusio da dobri na ovoj zemlji sa svojim dobrim nakanama propadaju pred Bogom. **Imamo pred sobom starozavjetnu vjeru! Iz te perspektive moramo procijeniti poruku!** No, autoru teksta, u ovom slučaju, i Jahve je drugotnog značenja, jer Bog zbilja nije uzrok Kainovog čina: „Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno? Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš. A ne radiš li pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba“. I dodaje: „Još mu se možeš oduprijeti!“ (Post 4,6-7). Kainova žrtva – uloženi naponi života – nije uspjela, no on nije ničim prisiljen pri daljnjim postupcima. Bog mu pokazuje alternativu: može se izgubiti u afektima, u svom subjektivnom svijetu, ili se može suprotstaviti toj napasti. U centru pažnje je Kain, tj. Grijeh – zašto čovjek hoće zavladatai nad svojim bratom uslijed neuspješnih egzistencijalnih prilika. Ako netko ne napreduje u životu kako misli, još nije prisiljen nasrnuti na bližnjega, kao što ni Isus na križu nije navukao legije anđela na one koji su tobože uspjeli na zemlji (veliki svećenici, vođe naroda; Iv 18,36).

Kain je imao mogućnost biranja. On je dar Jahvin, ali je u svojoj odluci postao ubojicom. Prvo zlodjelo druge generacije je **ubojstvo brata!**

Autor želi reći kako je svaki nasrtaj na drugo ljudsko biće napad na brata, ne na stranca! Drugo, zlo ne dolazi od Boga, nego od čovjeka, koji svoje blagoslovljeno stanje može promijeniti u prokletstvo. Ova poruka je danas od izuzetnog značenja: u teškoćama života „čovjek je postao čovjeku vuk“, ili se uzima Bog kao „dežurni krivac“. Postoji alternativa: „ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas“ (Iv 15,12). U tom zajedništvu s Isusom, na prvi pogled neuspjeli život – postaje blagoslovom u dobrim djelima.

Male tajne dobrog pamćenja

Piše: Antonija Vaci

U svojoj biblioteci, među ostalim, imam knjigu naziva „Super pamćenje“. Postoji nepisano pravilo u svezi ove knjige. Tko god pregleda biblioteku izvadi ju, odmah pita može li je posuditi, ushićeno sjeda prelistati ju i onda, nakon nekoliko trenutaka, ostavi na stolu potpuno nezainteresiran.

Vjerujem da je ovo slučaj sa svim knjigama koje nude rješenje za super pamćenje. Bilo bi najbolje kada bi samim otvaranjem ona bacila neki nevidljivi prah koji bi uzrokovao da od tog trenutka pa nadalje pamtimo svaki detalj, svaku riječ, svaku misao, imamo neograničeno strpljenje i volju za učenjem, kao i sposobnost razumijevanja i koncentracije. Ovakva knjiga, nažalost, ne postoji, ali postoje male stvari koje možete učiniti, a koje ne zahtijevaju vježbe, sumnjive lijekove ili novac.

Ipak, nešto možete učiniti i pomoći svojem pamćenju, a to je pisati o svojim problemima. Jesu li u pitanju nevolje na poslu, s djecom ili stara sjećanja koja vas muče, odvojite po 20 minuta na dan, nekoliko puta mjesečno i stavite sve na papir. Na ovaj način ćete rasteretiti svoju radnu memoriju, koja je zadužena za

manipuliranje informacijama i pomaže da planirate i učite. Rezultate ćete uočiti za otprilike pet tjedana. Priroda također može biti važna komponenta u poboljšanju pamćenja. Ljudi koji šecu u prirodi, imaju 20% bolji rezultat na testu pamćenja od ljudi koji šecu po gradskim ulicama. Samo gledanje slika prirode može poboljšati pamćenje, ali za mnogo manji postotak od šetnje.

Jedan od najlakših načina poboljšanja pamćenja je govorenje riječi naglas. Vrlo je važno da se ovo ne pomiješa s čitanjem naglas – koje dokazano ima mnogo manji efekt u razumijevanju i u pamćenju od čitanja u sebi. Pod ovom stavkom se podrazumijeva da riječi koje treba zapamtiti jednostavno izgovorite naglas ili čak i promrmljate, a rezultat je 10% brže i bolje pamćenje.

Meditiranje također oslobađa radnu memoriju. Nedavno je otkriveno kako su 4 seanse od 20 minuta meditacije poboljšale radnu memoriju i druge kognitivne funkcije ispitanika. Jednostavna predikcija (predviđanje) osobe hoće li biti u stanju zapamtiti nešto ili ne, u stanju je poboljšati pamćenje za čak 50%. Dakle, ako napravite predikciju da ćete se sjetiti da imate roditeljski u četvrtak u 18 sati, vjerojatnost da ćete se toga doista sjetiti raste na 50%.

Još jedan zanimljiv trik za pamćenje je korištenje vlastitoga tijela. Osim što za pamćenje koristimo mozak, gestikulacija može pripomoći kada je sjećanje u pitanju. U studiji koja se bavila učenjem japanskoga jezika, otkriveno je kako gestikulacija koja je ispitaniku ukazivala na riječ pomaže pri kasnijem sjećanju riječi. Učenici koji su učili na ovaj način zapamtili su duplo više riječi od učenika koji nisu koristili gestikulaciju. Tijelo se može koristiti na još jedan način. Mogućnost da ćete se sjetiti nečega raste ako tijelo držite u istom položaju u kojemu ste ga držali kada ste informaciju primili. Isto vrijedi i za raspoloženje u kojemu ste bili. Uko-

liko je osoba tužna dok prima informacije koje treba zapamtiti, mogućnost kasnije reprodukcije raste ako je u istom raspoloženju. Isto vrijedi i za prostoriju u kojoj se prima informacija. Recimo, kada se ispitanicima zada 100 riječi koje trebaju zapamtiti u sobi, u podrumu, sjetit će se mnogo više ako se kasnije ispituju u istoj sobi, u podrumu, nego u bilo kojoj drugoj sobi.

Ako vam se svi ovi trikovi čine beskorisnim i spremni ste uložiti puno više napora u poboljšanje svoga pamćenja, okrenite se tjelesnoj vježbi koja pomaže kognitivnim funkcijama. Suprotno tomu, izležavanje u krevetu samo smanjuje kapacitet pamćenja. Prirodno svaka osoba ima potencijal obratiti pozornost na 7 stvari u isto vrijeme, ali uz razne memotehlike, ovaj broj može rasti. Memotehlike su tehnike osmišljavanja materijala koji obično nema smisla (brojeva telefona, imena, godina) radi lakšega zapamćivanja. Ovo se uglavnom sastoji od pjesmica, kreativnih rečenica i mentalnih mapa. No, u svakom slučaju, obična šetnja po parku je lakša, ljepša i ugodnija.

Godina beba

Piše: mr. Andrija Anišić

Na Novu godinu u srbijanskim medijima išle su zanimljive slike „Marša za bebe“ u okviru manifestacije „Ulica otvorenog srca“. Ohrabrujuća je bila i najava da je godina 2012. proglašena Godinom beba u Srbiji.

Evo nekih naglasaka s različitih medija toga dana koji svatko može provjeriti tražilicama na internetu.

Manifestacija „Ulica otvorenog srca“ je simbolično počela povorkom solidarnosti s bebama, odnosno šetnjom sudionika, organizatora, ali i roditeljima s bebama u kolicima, od Ateljea 212 do Skupštine općine Stari grad.

Akciji „Marš za bebe“ pridružio se i predsjednik Srbije Boris Tadić. On je otvarajući manifestaciju istaknuo da su „bebe najvažnija stvar u životu“ i dodao: „Želim vam da imamo što više beba i da svaka naredna godina bude godina beba“.

Direktor Fonda B92 Veran Matić je pak naglasio: „Želim da nam budućnost bude poput parka u kojem će se bake i deke igrati sa decom, a ne da Srbija postane veliki starački dom“.

Znak manifestacije bila je crvena partiklica koje su mnogi nosili oko vrata kao i baloni s pesnicama beba i natpisom „Borba za bebe“.

Lijepo je to, ali...

Sve je to, dakako, za svaku pohvalu, ako Godinu beba budu pratile i konkretne akcije u tom smislu. Da bi Godina beba donijela željeni plod – što više beba – potrebno je učiniti puno toga. Odnosno, mora se promijeniti puno toga kako u glavama samih roditelja, a onda i poslodavaca i političara koji donose zakone.

Prenosim još neka razmišljanja odnosno napisa u domaćim novinama. „Samo veća plaća obećava prinove“ naslov je članka koji objavljen na web stranici „E. V. N.“ 14. siječnja, na koji je pristiglo i 35 komentara. U članku među ostalim stoji: „Iako je 2012. proglašena za godinu beba, većina žena i dalje se nerado odlučuje na proširenje porodice“. Uz članak se objavljuje i zanimljivu ilustraciju Toše Borkovića.

Donosim izvratke iz spomenutog članka. „Razmišljam o drugom djetetu već duže vrijeme, ali, nažalost, teško da će se to uskoro ostvariti. Kad sam prvi put zatrudnjela ostala sam bez posla. Novi sam našla tek prije nekoliko mjeseci, znači poslije četiri godine. Ako bih sad otišla na porodijsko, teško da bi me

mjesto čekalo. Nemamo riješeno stambeno pitanje, ali da je samo to, ne bih razmišljala. Nesiguran posao i minimalna šansa da nađem novi glavna su mi prepreka za proširenje obitelji“.

Tako razmišlja tridesetogodišnja Sara J. iz Beograda. To što je 2012. proglašena godinom beba neće je ohrabriti da rodi drugo dijete. I dok Srbija godišnje gubi grad veličine 45.000 stanovnika, žene se sve teže odlučuju na brak i obitelj.

Još neki uzroci „ne-rađanja“

Roditelji u Srbiji posebno muči to što ZA GARDEROBU, IGRAČKE, OBUČU I OPREMU ZA DJECU odvajaju najmanje duplo više nego u inozemstvu. A plaće su im, s druge strane, daleko manje. Udruženje „Bebac“ je tako izračunalo da majka u Srbiji za svoju plaću može kupiti 2.000 „pampers“ mini-pakovanja, majka u Sloveniji 6.500, a u Austriji 13.000 pakovanja. Oni koji čekaju dijete već su izračunali da im je u prvim danima potrebno najmanje 60.000 dinara, što je malo manje od dvije prosječne zarade. Na popisu je 15 stavki – od pelena, posteljine, benkica, krevetca pa do kolica.

POREZI na dječje stvari su još uvijek preveliki. Udruge roditelja zato se godinama pokušavaju izboriti za manje opterećenje bebi hrane i opreme. Od države traže da se odrekne dijela poreza i na njihov primjenjuje stopu od osam, a ne 18 posto. Ovaj zahtjev još nije ispunjen.

Bogate zemlje i na ovaj način potiču natalitet. Irska i Velika Britanija od roditelja ne uzimaju ni funtu poreza na stvari za bebe. U Poljskoj i Njemačkoj ovi artikli su oporezovani sa sedam posto, a u Luksemburgu s tri posto.

Jedna od poteškoća za mlade roditelje je ta što za postojeći novčani doplat za bebe i porodilje trebaju prikupiti i priložiti „BRDO PAPIRA“, tj. brojne dokumente.

Neke svijetle zrake u tami

U zemlji koja strepi od nove krize, mnogi smatraju kako bi konkretna financijska pomoć bila najbolji način da se natalitet popravi. Vjerujem da bi pomoglo kada bi država davala 30.000 dinara mjesečno ženama koje su nezaposlene, a među njima je najviše žena sa sela. Računica kaže da to nije preveliki trošak. Potrebno je kroz izravnu podršku izdvo-

Foto: Večernje novosti

jiti najmanje jedan posto BDP da bismo samo zaustavili pad broja novorođenih, smatra ekonomist Miroslav Zdravković, urednik portala „Makroekonomija.org“.

DJECA SU PRIORITET u 2012. Ministarstva rada i socijalne politike. U proračunu je za njih odvojeno blizu 40 milijardi dinara, dvije milijarde više nego lani. Ovaj novac treba osigurati redovite isplate za čak pola milijuna najmlađih.

Za isplatu roditeljskih doplata ide 6,045 milijardi dinara, što je skoro pola milijarde više nego lani. Na dječje dodatke će se utrošiti 11,6 milijardi dinara (milijardu više nego u 2011.), a porodiljske naknade će u 2012. biti uvećane za više od 600 milijuna, pa će iznositi 22,1 milijardi dinara.

Prema procjenama Ministarstva, tijekom ove godine novac bi trebao stići na adrese 36.000 porodilja. Roditeljski doplat moglo bi očekivati oko 65.000 mališana. Prošle godine roditeljski doplat za prvo dijete je bio 31.782 dinara. Za drugo se isplaćuje 124.279 dinara u 24 rate, a za treće 223.693 i četvrto 298.255 dinara.

Osim toga država izdvaja sredstva za vrtiće za određenu „kategoriju“ djece a pojedine općine – neke više, neke manje – izdvajaju posebno sredstva iz svojih proračuna za sve gore spomenute namjene.

Daj Bože, da bude sve tako i da doista sav novac dođe do onih kojima je namijenjen. (op. A. A.)

Koliko im vjerujemo

Prenosim samo jedan komentar od 35, uz spomenuti članak u E.V.N. (elektroničke „Večernje novosti“) koji najbolje ilustriraju koliko građani vjeruju raznim obećanjima dužnosnika naše zemlje.

„Predsjednik je izjavu na skupu zaboravio čim je sjeo u limuzinu! Da im je stalo do nataliteta smanjili bi poreze (ili ukinuli) na dječju hranu, igračke, odjeću... Da im je stalo do beba popravili bi položaj porodilja, zaštitili bi žene na poslu i spriječili otpuštanje poslodavcima kad saznaju da su trudne... Ali obećanje ne košta, a budući da ne košta, lako se daje!“

/U sljedećem broju: *Borba za bebe pred salama za abortuse/*

Kultura vojvođanskih Hrvata u 2011. godini

Posljednji broj tjednika Hrvatska riječ u kalendarskoj godini (br. 458, 30. prosinca 2011.) prava je prigoda za sumiranje proteklih 365 dana. Tako je list na stranicama kulture pokušao sagledati kulturu vojvođanskih Hrvata u 2011. godini, ističući najznačajnije događaje koji su je obilježili. O ovoj temi za HR govore: član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za kulturu Andrej Španović, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov i urednik kulturne rubrike „Hrvatske riječi“ Davor Bašić Palković.

Andrej Španović, član Izvršnog odbora HNV-a zadužen za kulturu:

Smatram da je 2011. godina bila uspješna za kulturu Hrvata u Vojvodini, odnosno Republici Srbiji. Ove godine je HNV raspisao dva natječaja za sufinanciranje projekata i programa udruga, ukupne vrijednosti dva milijuna dinara. Nadamo se kako je to u određenoj mjeri olakšalo rad udruga s obzirom da su im primanja od strane državnih tijela bila smanjena ili potpuno ukinuta. Svakako, HNV će taj trend pomaganja udrugama nastaviti i sljedeće godine. Što se tiče kulturnih manifestacija, bilo ih je mnogo, ali ja bih izdvojio samo neke. Na prvom mjestu je proslava 100 godina Dužijance što svakako govori o opstojnosti Hrvata na prostorima Subotice i okolice, ujedno je to i manifestacija od pokrajinskog značaja za nas Hrvate.

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ iz Sombora obilježilo je 75 godina postojanja. Kulturno-prosvjetna zajednica Hrvata „Šokadija“ iz Sonte obilježila je 10 godina od osnutka. Srijemci su imali proslavu rođenja Josipa bana Jelačića, u kojoj su sudjelovala sva hrvatska društva s ovih prostora. Posebno bih istaknuo priznanja koje je uručio predsjednik Republike Hrvatske društvima „Vladimir Nazor“ iz Sombora i „Matija Gubec“ iz Tavankuta, jer ta priznanja djeluju pozitivno i na ostale udruge da ustraju u svojim naporima u očuvanju hrvatskog identiteta. Dobro je da takvi napori ipak budu primijećeni i prepoznati od matične države. Ovo je samo najznačajniji dio među događanjima kojih je bilo mnogo, a iskreno se nadam da će ih u godinama koje slijede biti još više.

Tomislav Žigmanov, ravnatelj ZKVH-a:

Ukoliko kulturu promatramo u svojem užemu značenju, onda bih izdvojio nekoliko najznačajnijih događaja u protekloj godini. Vjerojatno je među prvima, prema svojem simboličnom značenju, dodjela priznanja „Povelja Republike Hrvatske“ za dvije hrvatske kulturne udruge iz Vojvodine. Riječ je o Hrvatskom kulturno-umjetničkom društvu „Vladimir Nazor“ iz Sombora, koji ove, 2011. godine slavi 75 godina od osnutka te Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu „Matija Gubec“ iz Tavankuta, koji ove godine slavi 65 godina od osnutka i 50 godina organiziranog rada na planu izrade slika u tehnici slame. Javnost je hrvatske zajednice u Vojvodini ocijenila dobivanje ovih priznanja kao snažnu potvrdu da Hrvatska vodi

računa o hrvatskoj kulturi ma gdje se ona stvarala te da je spremna odavati priznanja i hrvatskim udrugama izvan Hrvatske koje su svojim radom pridonijele očuvanju i razvoju kulture Hrvata u Vojvodini, kao integralnom dijelu jedinstvene hrvatske kulture. Na taj način, s druge strane, osnažuje se i samopoštovanje unutar ovdašnje hrvatske zajednice.

Drugi po značaju događaj jest postavljanje poprsja Balinta Vujkova u „park književnika“ u Subotici – to je prvi puta u posljednjih dvadesetak godina da se jednom hrvatskom velikanu s područja Vojvodine otkriva spomenik. Ovaj je događaj također imao svoj simbolički značaj – riječ je o poprsju čovjeka koji je u svojem gradu bio proskribiran i zabranjivan, tako da smo na djelu imali i javnu rehabilitaciju najvećeg sakupljača narodnog književnog blaga u hrvatskome rasuću. Treći je dobivanje besplatnih doktorskih studija na sveučilištima u Hrvatskoj za ovdašnje Hrvate. Ostvarenjem ove inicijative stvorit će se, čvrsto vjerujem, temeljna pretpostavka za daljnji razvoj naše manjinske identitetske infrastrukture, poput katedre za kroatistiku pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Novome Sadu, a usto institucije hrvatske zajednice bit će u mogućnosti prikladnije i stručnije odgovarati na cijeli niz predstojećih izazova i zadaća. I na koncu, ali ne i na posljednjem mjestu, nije toliko događaj koliko fenomen – i u ovoj godini krize, kada je područje kulture bilo vrlo slabo financirano, kultura vojvođanskih Hrvata pulsirala je i opstojala zahvaljujući umnogome entuzijazmu brojnih uposlenika, pa i kada su u pitanju posve zahtjevni izazovi. Postojeći entuzijizam, naime, treba nas sve hrabriti, jer kazuje da za budućnost, bez obzira na poteškoće, ne treba previše brinuti.

Davor Bašić Palković, urednik kulturne rubrike tjednika Hrvatska riječ:

Među događajima bih izdvojio dodjelu „Povelje Republike Hrvatske“ dvjema udrugama iz Vojvodine, veliku proslavu 100. godina Dužijance u Subotici, iako se financijski aspekt njezine realizacije, nažalost, pokazao „kontroverznim“ nakon završetka manifestacije, te jubilej 50 godina od organiziranog rada u umjetnosti u tehnici slame, koja je, uz tamburašku glazbu, najveći kulturni „brend“ vojvođanskih Hrvata.

Općenito, moj je dojam kako je iza nas jedna pristojna godina u kulturi, s obzirom na društvene, prije svega ekonomske prilike u kojima se odigravala. Mislim da se kulturna scena vojvođanskih Hrvata na neki način definirala, odnosno da sve više liči na ono što rade neke druge, „starije“ manjinske zajednice u Vojvodini. Tu najviše mislim na postignuti kontinuitet i kvalitativnu ujednačenost pokrajinskih smotri i manifestacija u različitim područjima amaterskog stvaralaštva, te festivala. Prostora za unapređenje svakako ima, kao i u većini stvari koje određuju naše živote, a u tom smislu bih naglasio aktivnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatskoga nacionalnog vijeća, koji su i u protekloj godini radili na tomu, pružajući stručnu i financijsku potporu akterima kulturne scene. Kakvi će biti rezultati toga u budućnosti, po mome sudu, ovisi u velikoj mjeri o samim udrugama. S druge strane, u području visoke kulture, naši autori nisu imali zapaženijih nastupa ili nagrada, kao što je to bio slučaj prijašnjih godina. /Tekst i fotografije: Hrvatska riječ/

Znanstveni kolokvij posvećen jezikoslovcu Josipu Buljovčiću

Djelo subotičkog filologa i jezikoslovca **Josipa Buljovčića** nezaobilazan je predmet svih istraživača. Povodom 10. obljetnice njegove smrti, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata organizirao je 9. prosinca 2011. godine XV. po redu znanstveni kolokvij na kojem je docent na Filozofskom fakultetu u Zagrebu **dr. sc. Petar Vuković** podsjetio na najvažnije rezultate Buljovčićeva istraživanja.

Josip Buljovčić rođen je 1932. godine u Subotici, gdje je i preminuo krajem 2001. godine. Bio je jezikoslovac, profesor, prevoditelj i kulturni djelatnik. Među ostalim, bio je lektor za srpsko-hrvatski jezik na sveučilištu u Varšavi, te profesor na Višoj pedagoškoj školi u Subotici. Jedan je od osnivača HKC „Bunjevačko kolo“, a bio je i jezični savjetnik hrvatskog uredništva Radio Subotice. /S. Jurić/

Liberalni konzervativizam karakterističan za hrvatsku zajednicu

Demokratsko-liberalni politički blok većinski je izbor ovdašnjih Hrvata, ali i Mađara, kada je riječ o političkim preferencijama, otkrilo je istraživanje koje je u okviru svojega doktorskog rada provela doktorandica Fakulteta političkih znanosti u Beogradu **mr. sc. Jasminka Dulić**. Ona je svoje istraživanje predstavila 15. prosinca u okviru XVI. kolokvija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Moralni konzervativizam temeljen na kršćanskim vrednotama i proeuropske naklonosti koji su u većoj mjeri karakteristični za Hrvate i Mađare, pridonosi njihovu opredjeljenju za proeuropsku i demokratsko-liberalnu opciju. Odbacivanje ovih vrijednosti karakteristično je u većoj mjeri za Srbe i Bunjevce, što pridonosi opredjeljivanju u većoj mjeri za nacionalno-radikalnu opciju, rezultati su istraživanja. Upravo su ove četiri nacionalne skupine činile ispitno tijelo u istraživanju. /S. Jurić/

Predstava „Zlatni prag“ u Vajskoj

Za učenike koji izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u školama u Vajskoj i Plavni, Hrvatska čitaonica je 22. prosinca 2011. godine organizirala predstavu „Zlatni prag“ po zapisu Balinta Vujkova, u izvedbi djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku u OŠ „Vladimir Nazor“ u Đurđinu. U pratnji su bili dopredsjednica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković, ravnateljica đurđinske škole **Ljiljana Dulić** te nastavnica **Tanja Stantić**, koja je prilagodila predstavu za dramsku izvedbu.

O dojmovima povodom ovoga kulturnog događaja i prvog nastupa u ovome kraju, dopredsjednica Hrvatske čitaonice i menadžerica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković** je izjavila:

„Radujem se što su učenici đurđinske škole predstavu ‘Zlatni prag, koju je zapisao Balint Vujkov, izveli i pred učenicima u Vajskoj, napose što su se publici priključila djeca iz Plavne sa svojim nastavnicima. Ovime smo predstavili veliko sakupljačko djelo Balinta Vujkova i izvan subotičkog kraja.“

Katarina Čeliković je pri tom naglasila ljubazan doček ravnateljice vajštanske škole **Maje Uzurov**, školskog tajnika i pravnika **Željka Pakledinca**, te profesorice **Milene Baždar** koja predaje hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u ovoj školi, ali nije zaboravila pohvaliti i pratnju plavanske djece u kojoj su bili prof. **Ljiljana Županjac** i **Nermina Košutić**, koja predaje hrvatski u školi, te **Zvonimir Pelajić** koji je upriličio posjet franjevačkom samostanu u Baču.

Lijepo je bilo vidjeti radost djece u franjevačkom samostanu, gdje im je **fra Josip Špehar** na popularan način protumačio povijest samostana i pokazao najvažnije detalje koji svjedoče o višestoljetnoj prošlosti Bača. /Z. Pelajić/

HRVATSKA ČITAONICA i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ – S u b o t i c a

upućuju

POZIV

NA DESETI SUSRET PJESNIKA VOJVODINE

„LIRA NAIVA 2012.“

Zainteresirani pjesnici dužni su poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati

do 10. 05. 2011. na adresu:

**Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21,
24000 Subotica**

ili

E-mail: katarina.celikovic@gmail.com

Deseti susret pjesnika održat će se u Bačkom Bregu u subotu, 16. 06. 2012.

Detaljnije informacije na mobitel: **064 211 31 86**

Uredila: *Katarina Čeliković*

ZAGRLJAJ PRIJATELJA

Kažu da je svaki početak težak. Do-
dajmo tomu - i zanimljiv! Sve ono što ra-
dimo u životu, kod kuće, u školi, na poslu,
želimo s nekim podijeliti. Obitelj je uvi-
jek uz nas, na to računamo. Zato nam je

jako stalo do prijatelja. Kad
imaš prijatelja - stekao si
blago - *Vjoran prijatelj pouz-
dana je zaštita; i tko ga je ste-
kao našao je blago* (Sir 6, 14).

Mnoga djeca vole svoje
prijatelje jer uživaju u njihovu
društvu, svaki susret im je
previše kratak. Kad se pravi
prijatelji vide, čak i svako-
dnevno, rado se zagrlje, ili po-
ljube u obraz. Taj je zagrljaj
tako divan, on govori više od riječi, u svim okolnostima:
Drago mi je što si došla / Zdravo, super što si tu! /
Ajd, vidimo se! / Ma, mi smo naj! / Ne brini, tu sam s
tobom. Ne plači, to će proći!

Ako ste vi nekome prijatelj, imate li zagrljaj za
njega? Tješite ga kad mu je teško? Opraštate mu? Po-
mažete?

Pravi prijatelji ne odlaze nekome prepričavati
vaše nevolje ili neuspjehe, oni to zadrže za sebe. S
vama se raduju, s vama tuguju, ohrabruju...

I mi budimo pozitivni, uvijek raspoloženi! Tako će
nas drugi više voljeti. Možda
to ne znate pokazati, onda
učite i gledajte one koji su ra-
dosni, koji vole druge ljude.

Možda je netko u vašoj
blizini tužan, pridite mu i bu-
dite s njim. Bit će mu drago.
Tako je Isus radio. Bio je s
onima koji su imali probleme,
koje su drugi odbacili. A mi ne
ćemo nikoga zaobilaziti. Bit
ćemo prijatelji onima koji nas
trebaju, a tako ćemo i sami

dobiti prijatelje. Pokažimo svoje prijateljstvo iskrenim
zagrljajem. Za početak.

Vaša Zvončica

Osječki glumci na mini turneji po Vojvodini

Djeca u Subotici, Sonti i Srijemskoj Mitrovici obra-
dovali su u petak, 16. prosinca 2011. godine, glumci iz
Osijeka predstavom „Poljubac“, autora Roberta Piumi-
nija. Predstavu, urađenu po motivima priče „Il porta-
tore di baci“, autora Roberta Piuminija, vidjelo je na
mini-turneji oko 350 djece u odličnoj glumi osječkih
glumaca Nenada Pavlovića i Petre Blašković.

U subotičkoj dvorani OKUD-a „Mladost“, predstavu je gle-
dalo stotinjak mališana. Bila su tu djeca iz vrtića „Marija Pet-
ković“ i učenici nižih razreda osnovnih škola koji pohađaju nas-
tavu na hrvatskom jeziku, u pratnji svojih odgojiteljica i nastav-
nika. Djeca su uživala u predstavi što se moglo i vidjeti u čuti,
jer su reakcije bile vrlo iskrene.

Glumci su potom predstavu „Poljubac“ odigrali u velikoj
dvorani Doma kulture u Sonti, za više od 200 djece, učenika
nižih razreda OŠ „Ivan Goran Kovačić“ i Dječjeg vrtića „Pče-
lica“. I ovdje su djeca uživala u interpretaciji priče u kojoj njež-

na dama Libeta čeka svojega zaručnika Ser Arvaa, koji je otišao
u rat.

Nakon Subotice i Sonte, glumci su predstavu odigrali i
pred mališanima u dvorani Hrvatskog doma u Srijemskoj Mit-
rovici.

Ovu predstavu zajednički su organizirali i darovali djeci
na dar Dječje kazalište Subotica i Zavod za kulturu vojvođan-
skih Hrvata uz koordinaciju i menadžment Petra Konkoja, te
uz potporu Hrvatskoga nacionalnog vijeća.

Redatelj predstave je Nenad Pavlović koji je i likovno
osmislio predstavu. Lutke je izradio **Tibor Farago**, a autor
glazbe i songova je **Arinka Šegando**.

Djeca su u svim mjestima razdraganim pljeskom nagra-
dila vedri duh priče o poljupcu, u kojoj ljubav na kraju pobje-
đuje.

Nekada davno, kada se još pisalo guščjim perom... Ovako
počinje priča u kojoj nježna gospođica Libeta čeka svog zaruč-
nika Ser Arvaa, koji je otišao u rat. Priča talijanskog pisca Ro-
berta Piuminija nije, kako možda na prvi pogled djeluje, pisana
u 17. stoljeću, već u sadašnje vrijeme, jer je riječ o suvreme-
nom autoru knjiga za djecu.

VRIJEME POKLADA - MAŠKARA - ZABAVA

Svi vi koji se volite maskirati, postajati netko drugi, imate specijalnu priliku u vrijeme koje je pred nama. Evo različitih maskenbala u svim mjestima, a za to je dovoljno uključiti malo mašte i možeš postati što god zamisliš! Dok vi mislite u koji ćete se lik pretvoriti, evo malo „hrane“ za smijeh!

Malo se šalimo

ŠKOLSKI RAD

Ivica upita Pericu nakon završenog školskog rada: „Kako si napisao?“

„Nisam imao pojma, predao sam prazan list.“

„O, ne! I ja isto. Učiteljica će misliti da smo prepisivali.“

OBAVIJEST na ulazu u crkvu:

Dragi vjernici, Gospodin nam se obraća na razne načine.

Ali sigurno vas neće zvati na mobitel.

ZATO VAS LIJEPO MOLIM DA GA ISKLJUČITE PRIJE ULASKA!

DOKTOR

Mladi se svećenik vratio iz Rima nakon obrane doktorata i reče svojoj baki:

„Bako, doktorirao sam filozofiju!“

„Bože blagi, kakvih sve bolesti ima na ovome svijetu!“ – reče baka.

LJUBI BLIŽNJEGA SVOGA

Nakon sata vjeronauka potukla se dva dječaka na školskom dvorištu.

Vjeroučiteljica ih razdvoji i ukori starijega:

„Sram te i stid bilo! A prije pet minuta smo govorili: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!“

„On nije moj bližnji – odgovori dječak. On je moj brat!“

BERNARDICA, GOSPA, VEPRIC
REZGRJEŠNO, BOG, LOURDES
ŠPILJA, BOLESNICI, ČUDESA,
UKAZANJE, KRUNICA, MOLITVA,
PASTIRICA

A	C	I	N	U	R	K	L	O	B
A	C	G	Č	A	O	A	O	N	O
V	Š	I	U	C	S	P	U	Š	L
T	P	P	D	I	A	S	R	E	E
I	I	B	E	R	L	O	D	J	S
L	L	O	S	I	A	G	E	R	N
O	J	G	A	T	O	N	S	G	I
M	A	U	R	S	D	S	R	Z	C
U	K	A	Z	A	N	J	E	E	I
K	C	I	R	P	E	V	A	B	B

PROPOVJEDNIK

Poznatom propovjedniku pozlilo. Nakon temeljitog pregleda liječnik ga uputi i psihijatru.

„Govorite li u snu?“ – upita psihijatar.

„Ne, ja samo govorim dok drugi spavaju“ – odgovori propovjednik.

JABUKA

Apostolski nuncij u Parizu jednom je za vrijeme svečanog ručka sjedio pored neke uvažene gospođe koja je bila previše razgoličena.

Kad je na stol doneseno voće, on uze jabuku i pruži je gospođi.

Na njen upitan pogled reče: „Gospođo, samo uzmite. Eva je opazila da je gola tek kad je pojela jabuku“.

ZNANJE

– Ivce, jesi li znao sva pitanja na ispitu?

– Jesam.

– Pa kako onda nisi položio?

– Nisam znao odgovore.

GLASANJE

Otac, programer, uči dijete govoriti...

Kako kaže maca? – mijau, mijau...

Kako kaže pas? – vau, vau...

Kako kaže miš? – KLIK, KLIK...

VJENČANJE

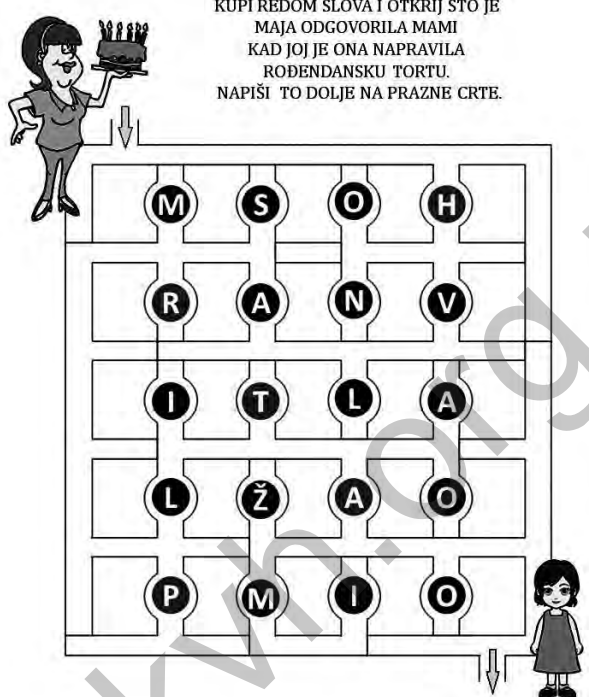
Svećenik: „Ako netko zna za kakvu zapreku ovom vjenčanju neka kaže sada ili neka šuti zauvijek!“

Javi se jedan nesiguran glas: „Ja.“

„Ti šuti, ti si mladoženja!“

www.zlatnadjeca

KUPI REDOM SLOVA I OTKRIJ ŠTO JE
MAJA ODGOVORILA MAMI
KAD JOJ JE ONA NAPRAVILA
RODENDANSKU TORTU.
NAPIŠI TO DOLJE NA PRAZNE CRTE.

M	S	O	H
R	A	N	V
I	T	L	A
L	Ž	A	O
P	M	I	O

Dragi mladi,

jedne godine, nije to bilo tako davno, imala sam priliku posjetiti Disneyland i tamo provesti jedan od najljepših i nezaboravnih dana mojega života. Sjećam se da su tijekom dana organizirali dvije povorke svih naših nevjerovatnih, najboljih i najljepših prijatelja iz djetinjstva. Naravno, oni nisu pješačili, nego su ih vozili na ogromnim slikovitim kolima koja su dočaravala priču iz koje su dolazili: morski svijet za Malu sirenu, gozbeni dvorski stol za Ljepoticu i Zvijer, leteći čilim iznad visokih kupola za Aladina i Jasmin. Kao i u našem djetinjstvu, kada smo razrogačenim očima, i po nekoliko tisuća puta, gledali u njih uvijek iznova kao u ideale, i tada su bili uzdignuti na pjeDESTAL nevjerovatne sreće, ljubavi, uspjeha, blagostanja. Druga povorka je organizirana u večernjim satima. Nismo ni znali da ona uopće postoji niti što nas očekuje od rasplesanih i svjetlucajućih vila, cvjetova, patuljaka. Neki glas je govorio da se približava čarobni trenutak, da je on sada tu, kako svatko od prisutnih treba snažno nešto poželjeti i da će se ta želja ostvariti! U pozadini se začula Snježanina pjesma iznad zdenca *I'm wishing...* Bilo je tako lako povjerovati da je u zemlji bajki, magije i čarolije, u zemlji gdje dobro uvijek pobjeđuje, sve moguće, pa čak i čudo! Po-

trebno je samo poželjeti i vjerovati.... I tada je počeo vatromet!

Vidjela sam dosta vatrometa, i dužih, i šarenijih, i glamuroznijih, i bogatijih oblicima od ovoga, ali nisam nikada u potpunosti razumjela zašto upravo taj pamtim kao najveličanstveniji i najsvečaniji vatromet u svom životu. Jedno sigurno znam: to nije bila obična pirotehnikar. Tada su nebom pršale iskrene ljudske želje u koje su bili položeni svi životi, sva iskustva i

sva nadanja! Bez ijedne riječi bile su oslobođene sve želje i adresirane pravim ljudima!

Vrijeme vatrometa i vrijeme želja u običnom svijetu nekako je rezervirano za novogodišnju noć. Tada ljudi tako mnogo govore, graje i viču od radosti i veselja neprestano ponavljajući klišejske konstrukcije dobrih želja koje svi znamo napamet, kojima ne vjerujemo, koje nikoga ne dotiču, ni onoga tko ih izgovara, niti onoga tko ih sluša. Ne kažem da one nisu iskrene, ali nedostaje im par iznimno važnih sastojaka koji bi omogućili čudo u ovoj našoj svakodnevnici! Nitko od nas ne može pouzdano tvrditi o kojim sastojcima je riječ, ali svatko se od nas može zapitati i pokušati pronaći odgovor na pitanje: što sam to poželio sebi i drugima za ovu godinu, želim li to čvrsto i vjerujem li u to ispunjenje želje.

Mi vam želimo mnogo toga, među ostalim i sljedeće:

Nevena Mlinko

34. europski susret mladih u Berlinu

Na poziv Crkve i gradonačelnika Berlina, a u organizaciji braće iz Taizéa, hodočašću povjerenja s postajom u Berlinu odazvalo se više od 35.000 mladih iz Europe i zemalja drugih kontinenata. Na susretu, održanom od 28. prosinca 2011. do 01. siječnja 2012., bilo je i više od 200 mladih Subotičke biskupije.

Osim skupine mađarskog govornog područja i grkokatoličkog egzarhata, hodočastila je i skupina mladih iz župe sv. Roka iz Subotice, ojačana nesebičnom pomoći Pastoralne mladosti hrvatskog govornog područja, a osobito **Petra Gakovića** čije su misli i razmatranja obogatila hodočasnike tijekom putovanja, a molitve uvele u divni svijet našeg Gospodina Isusa Krista.

Papa Benedikt XVI. u svojoj poruci potiče mlade na otvaranje putovima povjerenja širom svijeta i ističe kako *povjerenje nije slijepa naivnost* te dodaje: *Oslobađajući vas ropstva straha, to povjerenje koje izvire iz vjere u Krista i života Duha*

Svetoga u vašim srcima, čini vas osjetljivijima i omogućuje vam da se suočite s mnogim izazovima i poteškoćama s kojima se danas suočavaju muškarci i žene. Oni trebaju čuvaru kako se sjeme nade ne bi ugušilo. Budite među tim čuvarima i primite povjerenje koje vam tim pozivom daje Krist. Suočivši se sa siromaštvom i nepravdom, mnogi se mladi ljudi predaju revoltu, očaju ili čak nasilju. Oni vas trebaju, kao i mir koji pronalazite u svojoj vjeri, zaključuje Papa. Sveti otac u svojoj poruci ne krije radost što će Rim biti domaćin 35. europskog susreta mladih.

U svom prvom obraćanju mladima, brat **Alois** zahvalio je na pomoći gradu i župama. Gradu koji gleda prema budućnosti ali traži i načina da prevlada bolnu prošlost. Brat je ukratko objasnio i podrijetlo crteža Djevice Marije s malim Isusom koji je dominirao dvoranama velesajma. Crtež je nastao *tijekom Drugoga svjetskog rata kada je njemački vojnik u Staljingradu u Rusiji, za proslavu Badnjaka nacrtao crtež na poleđini vojne karte. Taj je crtež sada ovdje u Berlinu, u „Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirch“, crkvi ostavljen u ruševinama kao podsjetnik na razdoblje nacizma.* Je li ovaj vojnik, znamo da je bio vjernik, protestant, želio viknuti o svojoj žeđi za životom i mirom usred najgora tame rata? Ne znamo, no duboko smo dirnuti ovim crtežom, poznatim kao „Staljingradska Madona“.

Oliver Kajari

Obavijesti

- * Misa za mlade: prvi petak, 3. 2. 2012., 20 sati, Paulinum
- * Tribina mladih: 29. 01. 2012., 19 sati, Katolički krug, predavačica: Katarina Ralbovsky
- * Emisija za mlade: nedjeljom, 15 sati, <http://www.radiomarija.rs/>
- * Kateheza za mlade: subotom, 10 sati, <http://www.radiomarija.rs/>

Dr@gi prijatelju!

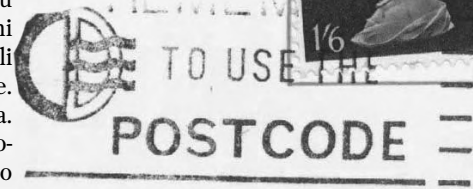
Prije svega, želim ti sretnu novu godinu.

A onda bih započela s jednim razmišljanjem. **Kažu ljudi da je ljepota u oku promatrača.** Što ti misliš, je li to točno? Kada na primjer pogledaš leptira, možeš vidjeti predivne boje na njegovim krilima, a možeš ga vidjeti i kao običnu leteću gusjenicu. Ali, ove rečenice o ljepoti rijetko se sjetimo kada to značenje prenesemo na ljude ili kada se pogledamo u zrcalo. Tako često primjećujemo samo mane. „Jao, vidi bubuljice“ – kao da neće proći za koji dan. „Bore oko očiju“ – izgleda da uzalud nose naziv „smijalice“. Obrve su predebele ili pretanke, kosa neupadljiva, visina prevelika ili premala... A onda, promijenim okolinu i gle čuda. Ono što mi se činilo neupadljivim i ružnim, odjednom postaje fascinantno i vrijedno divljenja. Izgled se nije promijenio, samo se promatra kroz druge oči.

OK, priznajem, ljepota doista jest u oku promatrača. Ali, kako ju ja promatram? Što je za mene ljepota? I tek kada o tome razmišljam, uviđam neke potpuno nove slike. Ljepota je ono što muž vidi kad pogleda su-

prugu s kojom je 30 godina u braku i koju i dalje voli. Ljepota je u djetetu koje se od radosti smije dok ga tata nosi. Ljepota je ono što vidim u osobama koje su mi drage... I tek kada tako postavim stvari, shvaćam da je ljepota i u onome što druge osobe vide u meni. A to što drugi vide u meni poistovjećuje se s ljepotom, ali nekom drukčijom stranom ljepote. Rekla bih, neka unutarinja ljepota. Pa da, unutarinja ljepota koja je pokušaj da se pronađe kvaliteta tamo gdje ju nitko ne vidi. Da, to je ona prava, istinska ljepota. Jer, svjesna sam – vanjšina je prolazna, uvenut će i nestati. Unutarinja ljepota i sklad uvijek su tu, vide se na licu. Može se netko truditi i praviti najmaštovitije poze, ali bijes, nezadovoljstvo i svi ružni osjećaji vide se.

Sada, kada svi donosimo neke nove odluke, želim ti reći da ću pokušati naučiti pronaći kvalitetu ondje gdje ju drugi ne vide. Naučit ću cijeniti ljepotu koju imam i koju drugi imaju. Djeca su najljepša. I zato ću u svakome tražiti lice djeteta. Lice koje odiše samopouzdanjem, velikodušnošću, iskrenošću i otvorenošću. Tražit ću dobrotu, toplinu u odnosima s drugima, hu-

manost, ljubaznost, prijatnost... A te kvalitete ću pokušati pronaći i u sebi.

Tko zna, možda te ovim pismom potaknem da i ti kreneš tim putem. Završit ću navodom Tierney Gearona: **Unutarinja ljepota je snaga da budemo sposobni voljeti sebe i druge takvima kakvi jesmo. Tek tada postaješ potpuno ne-sebičan.**

Piši mi uskoro...

Tvoja prijateljica,
M. G.

... d@ se zaljubiš

Ako već nemaš onog nekog posebnog u koga si zaljubljen, želim ti da se zaljubiš. Ako si skeptičan, nemaš vjere u ljubav, smatraš zaljubljenost budalastom, ili jednostavno smatraš da bi ti bilo bolje bez ljubavi, onda ti želim da se ludo zaljubiš i promijeniš mišljenje. Ako si se razočarao u ljubavi, želim ti nekog divnog, nekog tko će te oboriti s nogu i tko te neće povrijediti. Ako još nisi bio zaljubljen, želim ti onu pravu osobu, nekog tko će te razumjeti i cijeniti. Želim ti da i ti budeš rasijan, razdragan i zamišljen, da se smiješiš bez razloga, da sanjariš, da ti taj netko nedostaje i da ga stalno želiš vidjeti.

Želim ti da budeš sretan. Želim ti osobu iz tvojih snova.

Možda kad ju pronađeš, ta ti se osoba neće činiti odmah kao osoba iz tvojih snova, neće imati crnu kosu, možda neće dijeliti neka tvoja interesiranja, neće biti identična prototipu koji si stvorio u svojoj glavi, ali biti će to ta, osoba baš za tebe, osoba koja će te razumjeti i poznavati bolje nego itko, a da je to osoba iz tvojih snova, shvatit ćeš tek kad ju upoznaš.

Zbog te osobe praviti ćeš gluposti i ponašati se kako se inače ne ponašaš.

Baš ti tu neku posebnu osobu želim ove godine.

Vedrana

... d@ imaš prijatelja

Dobio si sigurno puno čestitki za blagdane u kojima su ti osim sreće i zdravlja željeli da imaš prave ljude oko sebe. Od srca ti želim da imaš ljude koji će jednom riječju biti prijatelji! Bogu hvala, mnogi to već imaju, međutim, potrebno je stalno iznova obnavljati odnose s Bogom, sobom i drugima. Ona prva dva nekako stalno dođu na red, a ovo treće zna ponekad malo ispaštati. Uglavnom, moje su želje usmjerene na to da se ne baviš previše tim iz čije je netko kuće, i je li istog razmišljanja kao i ti... To su nam najčešći „uvjeti“ za otvaranje samih sebe prema drugima. Potrebno je samo jedno: prihvatiti drugu osobu kao čovjeka – stvorenu od Boga savršenu, a opet grješnu i slabu poput nas samih. Dakle, i kad ne razmišljamo jednako, drugu osobu trebamo prihvatiti. To znači da ona može biti i druge vjeroispovijesti i slično, a da ne dolazite u konflikt što se tiče toga. Želim ti da imaš što više dobrih ljudi koji će te prihvatiti i koje ćeš i ti sam prihvatiti.

A to je upravo ono što Evanđelje uporno govori...

„Umrijeti za prijatelje, ima li veće ljubavi od te?“.

Vrlo jednostavno, zar ne? ©

Petar

... d@ uspiješ

Možda ti nova godina nije donijela taj osjećaj kojemu si se nadao, osjećaj rasterećenosti, poleta, osjećaj da će ovoga puta sve biti u redu, osjećaj da si na važnoj prekretnici života. Ova godina obećava da će biti podjednako **loša** kao i prethodna. A to se čini lošim. Ako te već u početku muče takve misli, kako će tek biti do kraja? Već ti nisu uspjele neke sitnice koje si planirao, kako će tek one velike stvari koje želiš? I država je u kaosu... Ma cijeli svijet je u kaosu! A budućnost ti se čini tako beznaдна i te-gobna.

Razvedri se! Ne daj da te proguta strah od budućnosti. Ova godina bit će **sjajna!** Nemoj odmah sebe ugušiti strahom od padova. Pa ako i padneš – nema veze. Svatko padne na putu ka svojim snovima. Vjerojatno nećeš ni ti biti iznimka. Nemoj se bojati započeti iznova. Želim ti da u ovu godinu zakoračiš smjelo i pouzdano. Nemoj sebe kočiti strahovima i pitanjima „Što ako ...?“ Kreni samopouzđano. Kreni s osmijehom! Za početak, samo kreni, važno je maknuti se iz mjesta.

Radi naporno za svoj cilj, ali se nemoj zaboraviti veseliti. Budi pozitivan, ali ne pretjerano prošan i samouvjeren. Budi samostalan, ali se nemoj ustručavati zatražiti pomoć. Glavu gore, želim da ti ova godina doista bude sjajna. I ako stvari krenu nizbrdo, sjeti se: **nisi nikad sam!**

Vedrana

... d@ budeš prihvaćen

U društvu možda nisi najpopularniji, najzgodniji, najpametniji. Znam, osjećaš se prosječno, a ponekad i na rubu društva. A ti baš želiš biti prihvaćen, pa i popularan. Želiš ove godine popraviti svoj položaj na socijalnoj ljestvici, da se za tebe zna, da budeš najbolji i najomiljeniji.

Ja ti **neću** poželjeti da budeš popularan... Glavni u društvu... Poznat i viđen u svim najboljim kafićima... Poželjet ću ti da pronadeš dobre prijatelje, istinske prijatelje. One ljude slične tebi, ili bar, one koji najviše odgovaraju tvojoj osobnosti. Takve prijatelje kojima ćeš ti, baš ti, s manama i vrlinama, biti sjajan. Posebna osoba s kojom se smiju i plaču, zabavljaju, a ponekad i dosađuju. I koji te istinski vole. One osobe koje te neće osuđivati, koje će te voljeti zbog tebe i zbog kojih se nećeš morati mijenjati i pretvarati. One osobe kojima neće biti bitan tvoj izgled, materijalno stanje i druge površne i nebitne stvari. One osobe s kojima ćeš moći diskutirati o važnim stvarima, a i ćeretati o sitnicama; ponekad se posvađati zbog nesuglasica i onda se opet pomiriti, oprostiti jedni drugima, i zaboraviti na svađu. One osobe koje će ti reći istinu, makar i neugodnu, i one osobe koje će ti to znati iznijeti na taktičan način. One osobe koje će uvijek biti uz tebe.

U takvom ti društvu želim da ove godine budeš prihvaćen. Makar imao i **jednog** takvog prijatelja, želim ti takvog jednog skromnog i vjernog prijatelja više nego mnogo-brojne, lažne prijatelje.

Vedrana

... d@ sanjaš

U ovoj godini novoj, ali opet, pred tako običnim danima koji stoje pred tobom: želim ti ispunjenje svih snova, ali prije svega, želim ti da sanjaš. Budi odvažan da sanjaš. Jer ti si na potezu. Ti moraš načiniti taj prvi korak.

Ne znaš kako? Jednostavno, opusti se i dopusti mašti da učini svoje. **I sanjaj.** A onda skupi hrabrosti da te snove pretvoriš u stvarnost. Jer puno je prelijepih snova koji nikada nisu ostvareni, koji su ostali samo san. Puno je snova koji vuku u dubinu poput kamena u moru i stvaraju u tebi osjećaj besmisla.

Kako Dobrica Cesarić kaže: „Čovjek se osjeća kao mrtva luka u kojoj ljudi dižu sidra i podižu jedra, ali nikada ne kreću iz plićaka.“ E, pa ja ti želim da sanjaš i da ostvaruješ te snove. Da se ne zadržavaš samo na snovima, „u plićaku“ nego da pokreneš svoj brod u ovom moru snova.

„Jer nebo zaslužuju samo oni koji su pokušali ostvariti bar nešto od onoga što su zamišljali“ (T. Ivančić). Zato, pusti mašti na volju i sanjaj. Sanjaj prekrasne snove. **I budi odvažan i hrabar.** Odvažan da odmah učiniš sve kako bi ostvario snove i hrabar, odnosno, uporan u ostvarivanju snova.

Sanjaš li da započneš vlastiti posao? Kreni! Sanjaš li da se pomiriš s prijateljem? Idi! Ili ti je san naučiti svirati gitaru? Što čekaš? Ustani iz kreveta odmah! U današnje vrijeme kada je sve moguće, i kada imaš toliko mogućnosti, imaš priliku ostvariti svoje snove. Iskorišti tu priliku!

Ti to možeš, vjerujem u to. Vjeruj i ti! Snovi se ostvaruju samo ako dovoljno vjeruješ u njih i u sebe. **STOGA SANJAJ, VJERUJ I OSTVARUJ SNOVE!**

Marina

... d@ budeš zdrav

U želji da ti preporučim najbolji recept za održavanje zdravoga života u ovoj 2012. pre-google-irala sam cijeli internetski prostor. Ne mogu ti poslati makar što jer ti nisi makar tko! Nije bilo lako... Redovita tjelovježba, 8 sati sna, puno voća i povrća, niskokalorični obroci raspoređeni u 5 porcija na dan, jedna, maksimalno dvije kave na dan, izbjegavanje stresa... Za ovu priliku (i kako bi ti što lakše zapamtio neophodne sastojke) morala sam sažeti načitano! Drugim riječima, izvući najvažnije i evo ga:

- 1500 g Ljubavi
- 500 g Nježnosti
- 800 g Radosti
- 3 kg Razumijevanja
- 24 žlica Smijeha
- 3 vrča Strpljivosti
- 365Zagrljaja

Možda zvuči malo čudno, prejednostavno, nerealno, ali pokazalo se da su ovo najbitniji sastojci zdravoga života! Učinak je zajamčen! Uzdravlje i živjeli!

PS: I ja ću se okušati... Jedva čekam da se sretnemo i razmijenimo dojmove!

Pozdrav,

N. M.

S A M

Zamagljenih očiju, lica ispranog suzama, razmišljam pred Jaslami o samoći. Ostao sam sam. Strah od samoće je osjećaj koji me obavija, osjećaj straha od sebe samoga i bavljenja sobom, ali i strah od drugih.

Svjestan sam da se strah od samoće nalazi u konfliktu s otkrivanjem pravog sebe. Znam da je samoća zapravo dar, a ne nešto čega se trebam bojati. Trebam ju prihvatiti. Tek tada će doći do bitnih promjena. Život koji je bio pustinja postat će život u kojem otkrivam svoje pravo ja. Znam ja to sve, ali...

U tom trenutku razmišljanja začuh glas. Nije bilo nikog oko mene. I opet začuh glas, mio i nježan, a opet s nekom dozom strogosti. Govoraše mi: „Čuješ li me?“. „Čujem, ali ne vidim te!“, odgovorih.

Glas je nastavio: „I ne trebaš me vidjeti... Samo oslušuj... Nakon toliko vremena dozivanja, tek sad si me čuo. Napokon si počeo slušati. Samoća je izvrsno sredstvo. U njoj duša govori i naš duh se sjedinjuje s njom. Nigdje nisam takvu slast osjetila, kao u samoći“.

„A tko si ti?“, upitah.

„Imala sam tri godine, kada su me roditelji iz svijeta povelili u hram, gdje sam povučeno živjela u tišini moje sobe. Moj duh je bio uvijek uzdignut, naročito

kad sam se nalazila u samoći, daleko od ljudi. Samoća me pratila sve do dana kada sam u toj samoći shvatila što je moj zadatak. Sinko, da samo jedanput osjetiš utjehu samoće, ne bi tako često tražio društvo ljudi. Kad bi u samoći jednom o sebi i drugima razmišljao, ne bi tako rado išao naokolo po ulicama. Koliko se nepotrebnih riječi govori, koliko nekorisnih, štetnih ogovaranja i pokvarenih stvari se čini u društvu drugih! Koliko su puta u takvim slučajevima drugi vidjeli tvoje pogreške, i tako si izgubio dobar glas, kojega si imao. Koliko puta si nešto rekao zlo, a kasnije ti je bilo žao. Ništa ti od toga u samoći neće smetati ako se samo nastojiš sabrati“, govorio mi je glas.

„Glas koji čuješ se ne čuje u svjetloskoj halabuci, a šum svijeta ne dopušta duši da se napuni dobrim stvarima. Povučese li se nakon rada u sebe, mnogo ćeš jasnije vidjeti sve u čemu si griješio. Zato se nauči povući od svijeta, od ljudi, te ozbiljno razmišljaj o svojoj duši. Kad se povučese od buke svijeta, naći ćeš vremena razgovarati sa sobom. Tek tada ćeš biti načisto sa svojim čežnjama, kad si prije o njima s dušom raspravljao. Tada ćeš uvidjeti da nisi i nikad nećeš biti sam!“

Kao nikad dosada, shvatio sam što znači samoća čovjeka sa samim sobom. Shvatio sam – Otajstvo je to veliko, otajstvo koje dopire do svakog od nas, do mene. Otajstvo! Suza nestade, jer mi bi dano shvatiti Puninu Otajstva Samoće. U samoći čovjek postaje čovjek, stvoren na sliku Boga. Tek po tom velikom Otajstvu, kada sam uronjen u njega, dobio sam sposobnost društvenosti, izlaska iz sebe i darivanja drugome. Bez dubokog iskustva samoće i moje darivanje drugomu samo je površno. U Jaslami vidim Otajstvo Samoće svakoga od nas! „Hvala ti, Majko, što si mi dala shvatiti, čuti i vidjeti da biti sam i biti sam sa sobom ima vrijednost, ima smisla.“

M. G.

.... d@ ne odrasteš

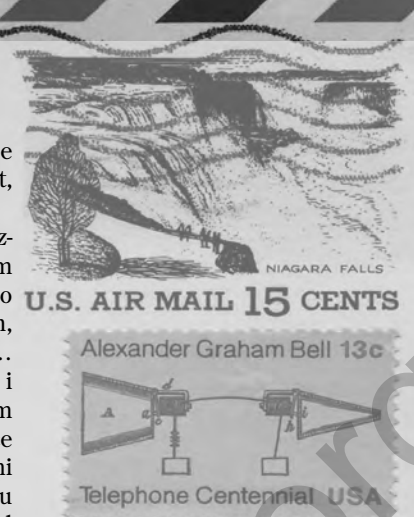
Samo se šalim! Ej, nemoj slučajno pomisliti kako ti želim da se ne zaposliš i da ništa ne radiš ili kako ti poručujem da si djetinjast, nezreo i bla, bla, bla.

Međutim, sigurno je da ne želim da ti želudac svakim danom izgara od nervoze zbog posla koji imaš, nemaš, tražiš ili ćeš jednom tražiti. Ne želim ti da grčevito držiš sve moguće životne kajase kako bi mogao u potpunosti kontrolirati svoj život, život sebi nadređenih, život svojih prijatelja, svojih kućnih ljubimaca, buba u tvome stanu... Ne želim ti takvu uzaludnu i nemoguću misiju (ti nisi Tom Cruise, i bolje što nisi jer te ja tada sigurno ne bih sretala na ulici!). Ne želim ti da ubiješ „mogućnost“, „slučajnost“, „događaj“ i sve naoružane ptice koje nas nadlijeću jer su to po pravilu toliko dobre stvari da ih sami ne bismo mogli takvima izmisliti niti ih isplanirati. Znaš i sam, to su darovi s neba. Ne želim ti da budeš natmurenog i zamišljenog lica od 0 do 24. Da, da, prijeti nam globalno zatopljenje i „europske integracije“, toliko velikih riječi. Plači, smij se, krevelji se, samo, molim te, nemoj biti stalno istog, svjetskog izraza lica! Ne želim da se sam izdeformiraš zbog nekih tamo drugih koje ni ne poznaješ.

Još mnogo toga bih mogla nabrojati da ti u Novoj ne želim...

Sve u svemu, nadam se da si shvatio što ti želim. Želim ti da ne odrasteš jer djeca se znaju najljepše smijati, sveobuhvatno širiti ruke, najiskrenije govoriti. Ona se znaju igrati toliko ozbiljno i ne zaboraviti da je to ipak samo igra. Ona imaju veliko srce koje voli i koje se ne boje poklanjati Bogu i drugim ljudima!

Želim ti **Raj** još ovdje na zemlji koji je sigurni put za **Raj na nebu!**

N. M.

WILDOPOSTCARDS.COM

„Like“ ili „Comment“? („Sviđa mi se“ ili „Komentiraj“)?

Dragi čitatelji! Naše doba je zanimljivo! Internet era je okupila u „društvenim mrežama“ – koje su, sviđelo se to nama ili ne, danas vrlo značajan dio društvenog života – mnoštvo ljudi različite dobi, spola, zvanja i zanimanja, vjerskih uvjerenja i životnih stilova. Tu su bake i djedovi, odrasli i mladi (među kojima je, na žalost, puno i djece, što uvjeti korištenja društvenih mreža ne dopuštaju, ali naravno – prešutno i dopuštaju i podržavaju). Možemo ih bojkotirati ili ih pretjerano koristiti – opet se sve svodi na motiv: zašto ih koristimo ili zašto ne? Zanimljivo je također što je najčešći vid komunikacije na tim „mrežama“: netko nešto napiše (svoj „status“) ili pokaže neku fotografiju, pjesmu ili video, a ostali to čitaju i gledaju, pa reagiraju dvojako. Ili „kliknu“ SVIĐA MI SE („lajkaju“) ili – nešto komentiraju. Bude tu svega, kao u svakom razgovoru, uostalom. Najčešći je tek – kratki i brzi „like“, koji znači i svašta i – ništa! Što je vama osobno draže? Čini se da

je teško izraziti svoje mišljenje, stav i uživo i na Net-u! Ponekad (slučajno ili namjerno?) propuštamo uživjeti se u situaciju (status) drugoga i

odgovoriti mu nešto lijepo kako bismo ga oraspoložili, suosjećali s njim, ohrabрили ga ili pohvalili, iskazali mu divljenje i poštovanje, ili tek rekli da se radujemo s njim, ali ne samo klikom na „like“, nego svojom toplom, ljudskom riječju. Kao da je – u žurbi naših dana – nemoguće pokazati, izraziti, naslutiti (riječju, djelom, pa i komentarom) prekrasne stvari koje život znače: ljubav, prijateljstvo! Ipak, Isusova je to zapovijed, pa stoga smijemo svima nama poželjeti u novoj 2012. godini puno – međusobnih izričaja ljubavi! Ne površnih, neiskrenih, na brzinu, već pravih... Gdje god bili, ljubimo se međusobno: u domu, na poslu, u školi, u crkvi, na ulici ili – na Internetu... (*Ivh*)

riječ pedagoga

„DOOOSADNO MI JE...“ (o slobodnom vremenu, kreativnosti, dokolici...)

Događa li se i vama ovih dana da uhvatite kod svoje djece onaj naizgled pospan i totalno bezvoljan pogled nakon kojeg, obično, slijedi izjava: „Dosadno mi je“ ili „Smor mi je“?

Ja se na te riječi obvezno „naježim“, prostrijem ih pogledom, potom neko vrijeme uporno fiksiram, a na koncu – samo slegnem ramenima. Moj prvi, spontani prijedlog uvijek glasi: „Pa, uzmi nešto i čitaj“. Nažalost, rijetko „upali“. Gledajući ih tako „smorene“, pomislim kako očajnički čeznem pročitati nekoliko knjiga koje su mi već poodavna na listi čekanja, pogledati neki od filmova koje uporno kupujem na akcijama, dotjerati malo svoj blog idejama koje mi se motaju po glavi... A mojoj je kćeri sada kad nema škole i obveza „preko glave“ – „SMOR“. Čini mi se da u to zapravo ne mogu povjerovati, jer mi je osjećaj dosade apsolutno nepoznat. Međutim, kako mojoj djeci uopće nije, zapitam se gdje sam kao roditelj i odgajatelj „zakazala“ kad ih nisam naučila kako koristiti svoje slobodno vrijeme.

Ali, što je zapravo slobodno vrijeme i od čega smo ga „oslobodili“ – osim od školskih (i izvanškolskih) obveza i kućanskih poslova? Dok su djeca bila mala, organizirala sam im razne „slobodne aktivnosti“: druženja, odlaske u kazalište, pa

plivanje, klizanje, sanjkanje – sve ono što ja mislim da je za njih „baš dobar način provođenja slobodnog vremena“.

Međutim, jesam li ja i sada – kada su već porasli, odgovorna pobrinuti se i organizirati njihovo vrijeme? Zabrinem se kad čujem kako stručnjaci kažu da neki od najopasnijih poroka nastaju upravo iz dosade. Predlažem im zato razne društvene ili sportske igre, (za kompjutorskim igricama posegnu i sami, šetnju, posjete prijateljima i rodbini, crtanje, slikanje, sjeckanje, šivanje, bojenje, slaganje (nama za to služi tzv. „kreativna kutija“ u koju uporno slažemo raznorazne krpice, trakice, šarene papiriće i najrazličitiju zanimljivu ambalažu od koje se može nešto napraviti...).

Ono što često zaboravim jest kako sam još davno naučila kako je upravo dokolica prvi preduvjet stvaralačkog rada. I zaista, najzanimljivije ideje, pjesme, spotovi, ukrasi, nakit i razne druge kreacije moje djece započele su svoj život upravo tim riječima: „Dooosadno mi je...“.

Zato sada više ne brinem, već se pomalo i obradujem kad čujem te riječi. Značajno pogledam ranije spomenutu „kreativnu kutiju“, sačekam da moja kćer u nju „zaroni“ i kad se totalno umota u rolne papira i tkanina, umrlja bojama, ljepilom i lakovima, a na licu joj se pojavi onaj pomalo zaneseni pogled – pomislim da dosada nije uvijek tako loša i da je na kraju, ipak, sve dobro ispalo. (*LJ.K.I.*)

Ponekad i najvrjedniji, najrevniji, najbolji od nas dožive i dosadu, pa čak i bezvoljnost ili lijenost. Potražili smo za Vas nekoliko savjeta stručnjaka za to kako sami sebe motivirati za rad i jednu lijepu priču – a sve počinje na razmišljanje o tome koliko vjerujemo u sebe i u druge...

Kako se motivirati? (za učenje, rad...)

- ☞ Prilaziti poslovima s pozitivnim stavom – imati volju učiniti nešto!
 - ☞ Postaviti si cilj – što želim ostvariti?
 - ☞ Postaviti očekivanja – koliko mogu ostvariti?
 - ☞ Biti određen – kako ću to ostvariti?
 - ☞ Biti realan – postaviti takve zahtjeve koje mogu ispuniti – imati na umu svoje mogućnosti i sposobnosti.
 - ☞ Napraviti popis što trebam obaviti – precrtavati obavljeno.
 - ☞ Poslove razdijeliti u više manjih, jednostavnijih i lakše obavljivih ciljeva.
 - ☞ Napraviti redoslijed obavljanja poslova – štedim na vremenu.
 - ☞ Postaviti si nagrade za obavljen posao – ako obavim posao.
 - ☞ Podsjetiti se na dobre strane svog rada – zašto to radim.
 - ☞ Osjećaj zadovoljstva na kraju mora biti posljedica naše svjesne odluke da ćemo se početi mijenjati danas!
 - ☞ Iskoristi višak energije za svoj rad!
- Iskoristi negativnosti – podsjeti se na posljedice ako ne obaviš zadatak!
- ☞ Ne prekoračiti vrijeme koje si zadaješ za neki zadatak.
 - ☞ Drži se rokova.
 - ☞ Napraviti jasnu razliku između „ne mogu“ i „neću“.
 - ☞ Počni odmah. Ne odugovlači!
 - ☞ Poboljšaj svoju sposobnost samouvjeravanja!
 - ☞ Budi optimističan – šanse za uspjeh će se povećavati!
 - ☞ Koristi bilješke, podsjetnike, natuknice i sl.
 - ☞ Iskoristi svaki uspjeh kao dodatnu motivaciju za daljnji rad.
 - ☞ Prepoznavaj ono što bi te moglo ometati i napravi izbor.
 - ☞ Imaš pravo pogriješiti – nitko nije savršen.
 - ☞ Vježbaj svoj smisao za humor – smijeh ukazuje na to da si realan!
- Nagradi se za ostvaren cilj – realne nagrade!

Prispodoba o olovci

Prvo: Činit ćeš velike stvari samo ako dopustiš da te ruka vodi.

Drugo: Povremeno ćeš morati podnijeti neugodnosti rezanja, ali to je potrebno ako želiš postati bolja olovka.

Treće: Bit ćeš sposobna popraviti svaku pogrešku koju učiniš ako dopustiš da se tvoje greške obrišu.

Četvrto: Ono najbolje što imaš nalazi se u tebi.

Peto: Bez obzira na okolnosti u kojima se nađeš, moraš nastaviti pisati. Uvijek ostavi jasan i čitljiv trag bez obzira koliko situacija bila teška.

Olovka sve poslušna i obeća da će se sjećati. Shvativši namjere svojega tvorca uđe u kutiju za olovke.

Zamisli da si ti ova olovka: nemoj nikada zaboraviti ovih 5 pravila i postat ćeš bolja osoba.

Prvo: Činit ćeš velike stvari samo ako dopustiš da te Bog – tvoj Stvoritelj vodi. Tako ćeš dopustiti da se i drugi obogate darovima koje posjeduješ.

Drugo: Susrećući se s problemima bit će ti teško, ali to će ti koristiti jer će te kao osobu ojačati.

Treće: Bit ćeš sposoban popraviti sve pogreške koje učiniš ako se obratiš Onome tko ih može izbrisati.

Četvrto: Shvatit ćeš da se ono najbolje što imaš nalazi u tebi.

Peto: Kud god da kreneš moraš ostaviti trag. Ne obaziri se na situacije, u svemu se zalaži za dobro.

Svi smo poput olovke... Stvoreni i upućeni od Stvoritelja u život s posebnim zadatkom. Sjećaj se ovih 5 pravila. Živi radosno. Budi u svakodnevnom kontaktu sa svojim Stvoriteljem.

male mudrosti

Tri kralja

Prvi kralj je bio čovjek pedesetih godina, otac petero djece, zaposlen u općini, u ruci je držao štaku. Prislonio ju je uz jaslice i rekao: „Prije tri godine imao sam tešku prometnu nesreću, izravan sudar. Završio sam u bolnici s nekoliko lomova. Liječnici nisu bilo optimisti glede mog oporavka, pa su bili suzdržani u predviđanjima o obećanjima. Od tog trenutka ja sam bio zadovoljan i Bogu zahvalan za svaki, pa i najmanji znak poboljšanja: kad sam počeo micati glavom ili prstima, kad sam se podigao i sjeo i tako dalje. Za nekoliko mjeseci provedenih u bolnici promijenio sam se. Postao sam ponizan i uvelike se radovao svemu što imam, naučio sam biti zahvalan za sitnice i svakodnevnicu koju prije nisam ni zapažao. Donosim ovu štaku Isusu u znak svoje zahvalnosti.

Drugi kralj bila je zapravo žena, majka dvoje djece. Doinijela je katekizam, stavila ga pored jaslaca i rekla: „Dok su moja djeca bila mala i dok su me trebala, izvršno sam se osje-

čala. Ali kad su dječaci odrasli, počela sam se osjećati nekorisnom. Shvatila sam da samosažaljenje nema smisla, pa sam se prijavila župniku da održavam vjeronauk maloj djeci. Tako sam svom životu ponovno vratila smisao. Osjećam se kao apostol, kao prorok; otvaram djeci obzore duha, to me ispunjava i oduševljava. Osjećam se korisnom, važnom i ostvarenom“.

Treći kralj bijaše mladić s bijelim papirom u ruci. Položio ga je u jaslice i rekao: „Pitao sam se da li da uzmem ovu ulogu, jer nisam znao ni što bih donio na dar ni što bih rekao Isusu. Ruke su mi prazne, srce mi je puno želja, sreće i nade. Mojom dušom često prolaze nemiri, pitanja, osjećaji krivnje i sumnja. Moja je budućnost vrlo neizvjesna. Doista ti nemam što ponuditi, božansko dijete, zato ti darujem ovaj prazan list. Znam da si došao da nam doneseš novu nadu. Vidi, moja je nutrina prazna, ali srce je otvoreno i spremno prihvatiti riječi koje ispisuješ na ovaj bijeli papir moga života. Ti si tu i nadam se da će se sve promijeniti...“ /Bruno Ferrero/

Piše: Stjepan Beretić

Somborske škole u vrijeme župnika Fehéra

Sve su somborske prosvjetne ustanove u Fehérovu vrijeme bile konfesionalnog značaja: postojale su i predškolske ustanove – dječji vrtići i to rimokatoličke, pravoslavne i židovske. Oko izdržavanja svih prosvjetnih ustanova se nije starala samo Crkva, već i grad Sombor. Školovanje je za đake bilo besplatno. Nastavni jezik u katoličkim školama je bio gotovo isključivo mađarski. Tako su katoličke škole odigrale fatalnu ulogu u odnarođivanju somborskih Hrvata i Nijemaca. Već druge godine Fehérovog župnikovanja gradska vlast je odlučila proširiti školske prostore. Te 1869. godine je osnovan još jedan dječjački razred i jedan 3. razred za djevojčice. Rimokatolička crkvena općina je u središtu grada držala dječjačku šestorazrednu školu. Ta je škola djelovala u oveloj zgradi – katnici u ulici male crkve. Područne škole su bile u gradskim četvrtima Selenči i Banatu. Proširenjem školskog prostora ukazala se potreba za novim učiteljskim mjestima. Godine 1871. je trebalo uvesti još pet učiteljskih mjesta. Godine 1873. je ustanovljen V. i VI. razred za djevojčice. Od 1864. godine nastavni jezik u toj školi je bio isključivo mađarski. Zanimljivo je da je 1877. godine Sombor imao već i nastavnika tjelesnog odgoja. Prvi nastavnik tjelesnog odgoja je bio Bela Lukić, diplomirani profesor tjelesnog odgoja.

Još pedesetih godina 19. stoljeća bilo je salašarskih škola. Salaši Nenadić i Gradina su već tada imali svoje škole. Poznato je da je 1870. godine učitelj u školi na Nenadiću bio Marko Jozić, a imao je 36 đaka. To spominje kalačko-bački šematizam za 1870. godinu na 85. stranici. Kraljevsko namjesničko vijeće je nastojalo ukinuti te škole. Te su škole imale početka po jednu učionicu, a 1881. godine su dobile po još jednu učionicu. Bile su mješovite.

Nažalost, broj učenika se stalno smanjivao, a grad je imao velike muke oko toga da dobije učitelje za salašarske škole. Premda na tim salašima nije bilo Mađara, i tamo je nastavni jezik bio mađarski, dok se hrvatski jezik čuo samo u prvim razredima.

Škole za djevojčice

Dobrotvorno društvo somborskih gospođa se 1879. godine obratilo tadašnjem kalačko bačkom nadbiskupu Lajos Haynaldu da svojim darom podupre gradnju jedne samostanske škole. Diljem Kalačko-Bačke nadbiskupije nicali su brojne škole, a posebno škole za djevojčice. Gradnju takvih škola je širokogrudno podržavao nadbiskup Haynald. U Somboru su se gradske vlasti zdušno borile protiv samostanskih škola za školovanje djevojčica. Na slične je teškoće nailazio i župnik subotičke župe svete Terezije, Matija Mamužić, gdje se grad također protivio dolasku časnih sestara. Konačno su somborske gradske vlasti mogle obavijestiti nadbiskupa o spremnosti da se otvore i sestrama povjere škole za djevojčice. Od 8. rujna 1887. godine časne sestre Naše Gospe su u svom zavodu imale šestogodišnju osnovnu školu za djevojčice, a držale su i dvogodišnju srednju školu. Samo par godina kasnije dvogodišnja je prerasla u četverogodišnju građansku srednju školu za djevojčice. Djevojčice nisu plaćale školarinu. Godine 1942. su u toj svojoj zgradi časne sestre osim internata za djevojčice držale i obdanište za djecu. Nešto kasnije, 12. lipnja 1891. godine časne sestre su u Somboru otvorile sirotište. Ravnatelj svih katoličkih škola je bio opat-župnik Gyula Fejér.

Katolička crkva je u Somboru od 1722. godine imala svoje škole, a

somborski franjevci su držali školu od 1687. do 1781. godine. Kalačko-bački nadbiskup Juraj Časka je 1895. godine u Somboru osnovao dvogodišnju srednju školu za obrazovanje odgojiteljica za dječje vrtiće. Nažalost, ta školska ustanova nije bila duga vijeka. U toj zgradi su smješteni sirotište i dječji vrtić. (O somborskom školstvu piše Károly Trencsény na 230. stranici prvog sveska monografije Bács-Bodrog vármegye iz 1909. godine). Prema kalačko-bačkom šematizmu iz 1942. godine, u Somboru je djelovalo 20 časnih sestara.

Srpske pravoslavne škole

Srpska pravoslavna crkva je u Somboru imala 13 osnovnih škola. Dvije su škole bile u središtu grada, po jedna u četvrti Crvenka, u Selenči i još devet po salašima. Pravoslavne škole su u Somboru počele djelovati 1717. godine. U Fejérovu vrijeme je u Somboru djelovala od 1880. godine viša ženska škola, muška i ženska učiteljska škola, koja je još 1815. godine iz Svetoga Andrije (Szentendre) premještena u Sombor. Spočetka je bila trogodišnja i mješovita, a od 1895. godine prerasla je u četverogodišnju kad je bivši patrijarh Đorđe Branković podigao posebnu mušku preparandiju, čija lijepa palača i danas postoji. U srpskim pravoslavnim školama je nastavni jezik bio srpski uz obvezatno učenje mađarskog jezika. Diplomom učiteljske škole mogao je dobiti samo onaj student koji je pred kraljevskim inspektorom položio ispit iz mađarskog jezika.

Židovska škola je osnovana 1888. godine. Od 1906. godine počela je djelovati evangelička škola. Od 1908. godine postojala je u Somboru privatna građanska škola.

Božja kušnja ili Božja kazna?

Odgovara: dr. sc. Marinko Stantić

Hvaljen Isus i Marija! Intere-sira me koja je razlika između Božje kazne i Božje kušnje? Jesu li bolesti, nesreće, neuspjesi u poslu, ljubavi i sl. kazne ili kušnje? Hvala. (V. I.)

Zahvaljujem na pitanju. Pitanje koje ste postavili izaziva veliko zanimanje kako Božjih sljedbenika, tako i nevjernika. Osobito je ovo pitanje aktualno kada čovjek doživi određenu vrstu zla.

Naš pojam o Bogu podrazumijeva ono nadnaravno biće koje je punina dobrote, ljubavi, sućuti, razumijevanja, milosrđa... U Njemu je sva milina. U Njemu nema niti malo zla! Ovakvo razumijevanje Boga oblikovali smo na temelju prirodnog svjetla ljudskoga razuma, te Božje objave koju nam donosi Biblija. Stoga je u najmanju ruku zbunjajuće prihvatiti da Bog kažnjava. Ipak, i u Svetome pismu, osobito u Starome zavjetu, naći ćemo puno graničnih događaja u kojima je teško razlučiti je li Bog kaznio ljude ili ih samo kušao. Neki su događaji opisani vrlo oštro, pa se gotovo sa sigurnošću može reći da Bog kažnjava narod (sjetimo se Noe, deset egipatskih zala i sl.).

Bog je ljudima darovao slobodnu volju, koja je ubrzo zloupotrijebljena. Dogodilo se to još u Edenskom vrtu kada je Bog provjeravao je li mu čovjek poslušan. „Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: ‘Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobra i zla da nisi jeo!’“ (Post 2,16-17). Ishod znamo.

Zašto je Bog, uopće, kušao čovjekovu poslušnost? Da čovjeku nije bilo zabranjeno jesti sa stabla spoznaj dobra i zla, ne bi se prijestup niti dogodio. Na ovaj aksiom najjedostavniji odgovor je dao sv. Augustin kada je rekao: „Za sebe si nas, Bože, stvorio i nemirno je naše srce dok se ne smiri u tebi“ (Ispovijesti 1,1). Bog je kušao čovjeka, jer zna da postoji opasnost zlouporabe slobode koja bi čovjeka skupo koštala. Da Bog čovjeku i nije dao zapovijed da ne jede sa stabla spoznaj dobra i zla, čovjek bi zbog svoje slobode opet bio u mogućnosti izabrati krivo na bilo kom području života. Stoga je ova zapovijed čovjeku došla kao upozorenje i Božja

briga (=ljubav) da ne odluta s pravoga puta. Jedina mogućnost da čovjek ostane u radosti, sreći i milosti je biti uz Boga i živjeti u skladu s Njegovim zamislima. Na to je pozvan slobodno pristati, slobodno se opredijeliti. A ako bi, pak, čovjeku bila oduzeta sloboda kako ne bi skrenuo s pravih tračnica, čovjek ne bi bio stvoren na Božju sliku, bio bi Božji robot. Bog neprestano provjerava, kuša čovjeka kako bi ga čuvao na pravome putu, provjeravao sposobnosti, ali ujedno i uvodio u sve veću radost jer uspjeh razveseljuje čovjekovo srce. Da bi čovjek došao do uspjeha mora se aktivirati, angažirati. Aktivnost, pak, nosi sa sobom i rizik neuspjeha. Taj se rizik

Budući da zemaljski roditelj i na takav način zna upozoravati svoju djecu, podrazumijeva da se i takvim načinom Bog mora poslužiti kako bi ljudima objasnio neke stvari. Tu se, dakle, događa to da Bogu pripisujemo ljudske osobine. To je naše viđenje Boga, ali to ne mora značiti da je i u stvarnosti tako. Čovjek je slobodan i tako razmišljati. No, moguće mu je i drugačije.

Logika stvaranja, koju je Bog postavio u svijet, ima svoje zakone i pravila. Tako npr. ukoliko se čovjek polije vodom bit će mokr, jer voda ima osobinu da vlaži. Vatra nema tu osobinu, te se čovjek može samo zapaliti, ali ne i ovlažiti ukoliko se s vatrom igra.

Svaka je kušnja čovjeku pomoć pri jačanju u sposobnostima i gotovo nužan Božji poduhvat za čovjekov napredak.

smanjuje ukoliko čovjek poštuje logiku stvaranja. Poštujući upute Osmišljavatelja i Tvorca života, čovjek otklanja mogućnost gubitka radosti, sreće, mira... za čim toliko teži. Svaka je kušnja čovjeku, dakle, pomoć pri jačanju u sposobnostima i gotovo nužan Božji poduhvat za čovjekov napredak.

No, što ćemo s Božjom kaznom? Kažnjava li Bog čovjeka? Nastavimo li

Istu bi tu logiku primijenio i s onim što većina ljudi smatra Božjom kaznom. Bog ne kažnjava, već poštuje „pravila igre“.

Stoga, Vaše pitanje jesu li bolesti, nesreće, neuspjesi u poslu, ljubavi i sl. Božje kazne ili kušnje, odgovorio bih – to su posljedice prouzročene nepoštovanjem logike Stvoritelja ili zlouporabom slobode. Ukoliko čovjek nije pazio

Bolesti, nesreće, neuspjesi u poslu, ljubavi i sl. Božje kazne ili kušnje – to su posljedice prouzročene nepoštovanjem logike Stvoritelja ili zlouporabom slobode. Ukoliko čovjek nije pazio na svoje zdravlje, zadobio je bolest, a ne Božju kaznu.

dalje pratiti slijed događaja u Edenskom vrtu, vidjet ćemo da je ubrzo nakon čovjekova prekršaja uslijedila posljedica: „U znojju lica svoga kruh svoj ćeš jesti, dokle se u zemlju ne vratiš“ (Post 3,19). Tu posljedicu preslobode mnogi će okarakterizirati kao kaznu: zato što je čovjek bio Bogu neposlušan, On se nadurio i dao čovjeku kaznu za njegova nedjela. Tu čovjek ostaje zbunjen! Milosrdni Bog, čak što više, Nebeski Otac, kažnjava svoju djecu koju voli (usp. Izr 3,12), daje onaj „roditeljski šamar“ kako bi drugi puta pazili na Njegove riječi.

na svoje zdravlje, zadobio je bolest, a ne Božju kaznu. Tako je i u drugim područjima života. Što više, pakao, kao mjesto Božje odsutnosti, nije Božja kazna, nego poštivanje logike stvaranja i provedba pravde koja je uslijedila kao rezultat čovjekovog ponašanja i izbora u trenucima slobodnog gospodarenja svojim životom. Time Bog nije oduzeo ili ograničio čovjeku neko pravno zaštićeno dobro, sankcionirao krivicu, prijestup ili zločin, već podvukao crtu života i čovjeku dodijelio ono mjesto u kojemu se u većini slučajeva opredjeljivao.

Baš me briga za siromašne!

Piše: Katarina Čeliković

Nitko od vjernika, kršćana ne bi smio ni pomisliti na rečenicu iz naslova a kamoli ju izustiti. Ovdje nije riječ o vjericima laicima, već o svima koji se zovu kršćanima. U temelju kršćanske vjere je briga za Drugoga, za nezaštićene, slabe, bolesne, napuštene, za one s kojima živimo, ali i u globalnom smislu. Prihvaćanjem kršćanstva, prihvaćamo učenje Čovjeka raspetog na križu koji je uspio svoju „ludost“ prenijeti na dvanaest učenika, a potom i na cijeli svijet. Obecanje *Blago siromasima duhom, njihovo je kraljevstvo nebesko!* (Mt 5,3) upućuje na obećanje života nakon zemaljske smrti, u što kršćani vjeruju. Mnogi bi mogli pomisliti kako je siromaštvo u tu svrhu – dobivanja vječnoga života – čak i poželjno.

Siromaštvo nije novost, prisutno je u svim vremenima, ali je suvremeni čovjek želio siromaštvo nadvladati. Nerijetko se čuju kritike upućene Crkvi kako ona zapravo potiče siromaštvo kako bi se onda imala o kome brinuti i „pridobivati“ siromašne u svoju religiju, a sama nije skromna u imovini. Takvih je napisao svakodnevno sve više, s optužbama kako kršćani zapravo i ne žive to što propovijedaju.

Sjetimo se nekih biblijskih pravila kada je u pitanju pomoć siromašnima. Iako su i starozavjetni ljudi znali za posuđivanje novca uz poštnu kamatu (*Tko umnožava bogatstvo svoje lihvom i pridom, skuplja ga onomu tko je milostiv ubogima*, Izreke 28,8), bilo je zabranjeno uzeti kamatu od siromašnih (*Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost. Ne uzimaj od njega ni lihve ni kamata. Boga se svoga boj, i neka tvoj brat živi s tobom! Ne uzajmljivaj mu novac na kamate niti mu lihvarski daj svoj hranu*, Levitski zakonik 25,35-38). Nije ih se smjelo gurati u još veće siromaštvo, a time i u ponižavajući položaj. Na taj je način obranjeno dostojanstvo čovjeka u potrebi. Siromaštvo nije nepoznato ni Isusovu vremenu, kao ni vraćanje

posuđenog uz kamatu (*Trebalo je dakle da uložiš svoj novac kod novčara i ja bih po povratku izvadio svoje s dobitkom*, Matej 25,27). Siromaštvo ima svoje uzroke, a njih ćemo naći u ljudskoj pohlepi, u ljudskoj grešnoj prirodi. S ovom se konstatacijom možda neće svi složiti, ali čovjekovim padom (istočni grijeh) u svijet ulazi zlo koje jedino Krist može nadvladati, što je i

činio. No, kako siromaštvo smatramo zlom, potpuno je jasno da ćemo se njime morati baviti i rješavati ga već ovdje na zemlji.

Slika koju danas mi kršćani pružamo svijetu nije nimalo lijepa. Bili bismo licemjeri ako ne bismo priznali kako unutar Crkve ima ljudi koji žive bogato, uz nepotrebno blago koje često ne mogu ni procijeniti pa se čini da ih je „baš briga za siromašne“. A ima i onih koji skupljaju hranu po smeću. Naravno da nam je svima to poznato. Upravo radi ove slike mediji napadaju Crkvu. Mi šutimo i puštamo da se svojevrsna „trakavica“ optužbi vuče po novinama, na televiziji, u razgovorima. Paradoksalno je optuživati Crkvu za siromaštvo u svijetu kada znamo za bezbrojne misionare koji pomažu u zemljama „trećeg svijeta“, za bezbrojne bolnice, akcije Caritasa po čitavome svijetu. Ovu konstataciju treba gledati u svjetlu čovjeka pojedinca – jedan je siromašan a drugi mu pomaže. Istina, i institucije stoje iza svega ovoga ali ničega ne bi bilo bez čovjeka s imenom i prezimenom.

Možda je sve ovo predugačko obrazlaganje, za ponudu zaključka u kojem bi bilo dobro vidjeti ulogu nas koji se s ponosom zovemo kršćanima, a što nikada nije bilo ni lako ni naročito popularno ako je u pitanju auten-

tično življenje kršćanstva. Ekonomska kriza svjetskih je razmjera i nije birala koga će uhvatiti u svoju mrežu. Propadaju i osiromašuju i oni koji su donedavno imali sve što su htjeli. Dakle, siromaštvo postaje neka vrsta opće pojave. Kako reagiramo na nju kada nam je blizu, u našoj bližoj porodici, u susjedstvu, u crkvi, u gradu? Zatvorimo oči i u strahu da i sami ne

izgubimo sigurnost pazimo to što imamo, ili pokušavamo pronaći načine kako pomoći onima koji su u nevolji? Ima divnih ljudi koji skriveno (anonimno) daju od onoga što imaju obiteljima s više djece, starijima za ogrjev, za lijekove, za hranu. Oni, na žalost, nisu poznati ni zanimljivi medijima. Ima svećenika, redovnika, čiji je svakodnevnan posao razgovarati s ljudima u potrebi, pomagati im u duhovnim i materijalnim krizama. I o njima se u javnosti malo ili jedva zna. Oni nikada nisu ni pomislili – Baš me briga za siromašne. Ne pitaju ih zašto su došli u ovakvo stanje, već kako ga riješiti, kako im pomoći. Upravo u ovome vidim i svoju, našu ulogu: pomoći bez pitanja, bez javnosti. A budući da sam i sama dio Crkve, onda i ja i svi mi koji želimo živjeti već na zemlji obećanu vječnost, vjerujemo u Crkvu Isusovu i milosrđe prema svima. Ne ćemo odmah pobijediti siromaštvo, ali ćemo dati nadu da naša osjetljivost za druge, ovdje i sada, svjedoči o neprolaznim vrednotama. Svjesni prolaznosti materijalnih dobara, ne ćemo samo optuživati pojedince koji su se obogatili, makar bili i članovi Crkve kojoj pripadamo, već ćemo ići logikom ljubavi – moliti za njihovo obraćenje.

Ne uskrađuj sebi sadašnje sreće...

(Sir 14,14)

Ponovno smo, ili bolje reći, uvijek smo na početku. Isto kao što na kraju svakoga dana činimo, tako i na kraju stare kalendarske godine moramo staviti točku na ispisani list života, predati ga, takvog kakav jest, u Očeve ruke i okrenuti stranicu, jer samo tako možemo sutra početi iznova.

Svaki put kada ispraćamo godinu koja je iza nas, podsjetimo se kako dani stvarno brzo prolaze, kako vrijeme leti i kako je život uistinu kratak. Tada shvatimo da nemamo izbora jer nam ne preostaje baš puno vremena veseliti se i radovati. Bilo bi dobro kada bismo čvrsto mogli odlučiti kako ćemo već ovoga trenutka biti sretni ljudi. Bilo bi lijepo kada ne bismo zamračivali dušu strahom i brigom sutrašnjice, ili opterećivali svoje srce bijedom jučerašnjice, već svaki dan uzimali s obje ruke i rado od njega primali sve što nam on daje: zrak, svjetlost, život, osmijeh, suze, igru... Trebali bismo zahvalno prihvatiti svako malo čudo koje pojedini dan nosi u sebi.

Divna je ona nedokučiva istina koja kaže da za dragoga Boga nema prošlosti, kao ni budućnosti. Za Boga je sve u sadašnjem vremenu, sve je DANAS. To nam svima pomaže shvatiti da ako želimo istinski živjeti, moramo i mi živjeti danas. Ako ne činimo tako, izgubit ćemo mnoge dragocjene, neponovljive dane. Izgubit ćemo ih i ako što prije ne naučimo spokojno misliti o svemu dobrome od jučer, sanjati lijepe stvari koje bi nam moglo donijeti sutra, ali se nikako ne izgubiti u onome *jučer* ili *sutra*. ŽIVJETI I BITI SRETAN, DANAS!

Proteklih dana nas je neumorno pratila ta čarobna riječ *sreća*, ponavljala se i pisala u jednostavnoj uzvičnoj rečenici koja nosi lijepu želju dragim ljudima. No, je li sreća nešto daleko i nedostižno, nešto o čemu se može samo maštati i pusto priželjkivati, ili je ona tu, blizu, vidljiva, konkretna i dohvatljiva? Možda nam je i vjerna prijateljica, kao sjena koja nas prati kada na nju ne mislimo. Možda je sreća kao jeka koja svojevrijem daje svoj odgovor kada to i ne očekujemo.

Znamo li prepoznati i udomiti sreću u svojem životu? Nismo li možda baš od onih ljudi kojima uvijek nešto nedostaje da bi bili sretni? Ili možda, usprkos svojim zrelim godinama, još uvijek nismo uspjeli shvatiti da sreća ima puno dijelova, pa ako i koji dio stvarno nedostaje, nije neophodno uporno se za njim osvrutati. Skroman, ponizan i zahvalan čovjek će se radovati zbog onoga što ima. I bit će sretan!

Vjerujem da ne postoji savršeni, univerzalni recept koji bi svakoga za tren oka učinio neizmjereno sretnim ovdje na zemlji, ali sam sigurna da nipošto nećemo pogriješiti ako u potragu za srećom krenemo s puno *ljubavi*, a potom njoj dodamo lijepu količinu *nade* i *pouzdanja*. Zatim, svemu tome pridružimo mnogo *radosti*, *sitnih pažnji*, *obzira* i *nesebičnosti*. Pritom, nikako ne smijemo zaboraviti na *ljubavnost*, *osmijeh* i *lijepu riječ*. Pa ako na svome putu i posustanemo, zatajimo ili se umorimo, uvijek je uz nas netko tko neće dopustiti da padnemo, i sigurno će nas voditi do prave, istinske, vječne sreće!

Molimo Gospodina Isusa da nam svima zaviri u nutrinu, i presretne nas ako pođemo drugim, krivim putovima. Molimo, da nam daruje ispunjene sate i da nam bude zaštita i oslonac pri svemu što nas čeka. Molimo za veselo srce koje zna da je stvoreno kako bi kucalo u grudima sretnoga čovjeka!

Nevena Gabrić

Obitelji vjerne Zlatnoj krunici

Preblažena Gospo, skrušeno te molimo, da po radosti svoga prečistog srca pogledaš na nas koji ti vapijemo u potrebi... Ova „zlatna“ molitva odzvanjala je i ove zime u kućama pet obitelji koje su se okupljale na molitvu za brojne molitve koje su im u srcima. Tko je to uspio okupiti generacije od 2 do 55 godina, da iz dana u dan od Sveta tri kralja pa do Marina mole skupa? Tko je usadio želju i volju moliti uz brojne nakane u srcima. Saznanje da su i naše dide i majke molile istu ovu molitvu probudilo je u nama želju da se i mi okupimo, kao nekada, na salašima, kada su se ljudi skupili na molitvu upućenu Gospi. Pronašli su se čak i stari molitvenici koje su naši preci koristili.

I kada na kraju dana, kada biste možda mogli sjediti u toploj sobi u kojoj vas neumorno zabavlja kutija s mnogo kanala, birate otići u obližnju kuću, i moliti krunicu, vraćate se ozareni nekom novom energijom i snagom. Molitva i čašica razgovora, definitivno je lijek za ove zimske dane, a to su znali i naši stari pa su štovali Gospu i Zlatnu krunicu neumorno molili. Hvala im što su to u nas usadili, jer smo prepoznali poruku da i mi napravimo to isto. U danima kada na molitvi ima više djece nego velikih, pitamo se kako su oni uspjeli svoje obveze prilagoditi Gospi. Tko je uposleniji, koga pritišće škola i zadaće, Gospa je dobro znala, pa nas je unatoč svim obvezama uspjela okupljati. Brojni poslovi i obveze, različite branše i karakteri, umor i smjene i sve ostalo Gospa je dobro vidjela, i vidjela je volju i čula molitvu koju svaki molitelj u srcu nosi. Iz dana u dan se smjenjivala molitva koju predvode odrasli ili djeca. Milina je bila vidjeti punu sobu i tražiti mjesto za sjesti, jer smo se okupili u punom broju. Bilo je dana kada nismo uspjeli skupiti dovoljno molitelja za sedam otajstava, među djecom ili odraslima, pa smo pripomagali jedni drugima. Pojedina djeca već spadaju u svijet odraslih... Nekada je bilo teško zaustaviti smijeh, jer je dvoipolgodisnjak među nama, stalno je nešto još radio osim molitve, i držao koncentraciju u brojanju svima na maksimalnoj razini. Dogodilo se i to da i on sada besprijekorno moli molitve Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, a ustvari ga nismo niti učili. Bio je s nama i, slušajući – naučio. Molilo se svake večeri, u domovima pet obitelji, dijeleći otajstva, uz predmoliteljsku riječ domaćina kuće.

Protekla je četvrta godina okupljanja na obiteljsku molitvu Zlatne krunice. Hvala ti, Gospo, što si nas ponovno okupila. Draga Gospo, ti jedina znaš što smo sve nosili u srcu. Izaberi za nas putove koji vode do tebe, i usliši nam molbe. Čuvaj nas i blagoslovi kako bismo još mudriji i spremniji dočekali sljedeću zimu, u kojoj ćemo opet moliti Zlatnu krunicu.

Marina Piuković

U susret događanjima

EKUMENSKA VEČERNA MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

24. siječnja u 17 sati

Katedrala-bazilika
sv. Terezije Avilske u Subotici
Molitvi će prisustvovati biskupi svih
kršćanskih Crkava

* * *

Biskupska sv. misa proštenja

Subotičke biskupije

25. siječnja u 17 sati

Katedrala-bazilika
sv. Terezije Avilske u Subotici

* * *

„Veliko prelo 2012.“

28. siječnja s početkom u 19,30 sati
u Velikoj dvorani Centra
HKC „Bunjevačko kolo“

* * *

Dodjela Povelje Republike Hrvatske i Gupčev bal

11. veljače 2012. godine

svečana akademija s početkom
u 19,00 sati u sportskoj dvorani
OŠ „Matija Gubec“ u Donjem Tavankutu
Uz reprezentativnu postavku slika u
tehnicu slame nastalih tijekom 50 go-
dina, bit će upriličen i prigodni pro-
gram.

Tradicionalni „Gupčev bal“ u orga-
nizaciji HKPD „Matija Gubec“ iz Ta-
vankuta nastavlja se nakon svečane
akademije u 20 sati.

* * *

„Kersko prelo 2012.“

11. veljače s početkom u 19,30 sati
u sportskoj dvorani
OŠ „Ivan Milutinović“

HKC „Bunjevačko kolo“
„Književno prelo“
u znaku 10. obljetnice
Hrvatske čitaonice
u ponedjeljak, 20. veljače,
s početkom u 18 sati
u HKC „Bunjevačko kolo“
Glumci Male scene Hrvatske čitaonice izvest će predstavu „Tamburaški oproštaj“ Marjana Kiša.

Na prelu se jede i pije, al' pravo bez duševne hrane nije!

Udruga međugorskih hodočasnika Slavonije i Baranje

POZIVA VAS

na hodočašća u:

(iz Subotice, Sombora):

– **POLJSKA** – putevima Ivana Pavla II. – Wadowice–Krakow–Czystohowa, uz posjet svetištu milosrdnog Isusa 16. 3.–19. 3. 2012., vrhunski hotelski smještaj i autobus ne stariji od 2. god. – sve uključeno – organizirano duhovno i stručno vodstvo – cijena 105 EUR

– **LURD**– San Remo–Cannes–Nica–Verona–Padova, 19. 5.–26. 5. 2012. – sve puni pansioni – organizirano duhovno i stručno vodstvo, program hodočašća je izuzetno prilagođen starijim i bolesnijim osobama, sve uključeno – cijena 360 EUR

– **PADOVA** – Sv. Antun Padovanski, sv. L. B. Mandić, sv. Justina – 23. 3.–26. 3. i 4. 5.–6. 5. 2012., cijena 55 EUR

– **MEĐUGORJE** – 24.–26. 2.; 23.–25. 3.; Cvjetnica 30. 3.–1. 4.; 27.–29. 4. 2012., cijena puta i smještaja uz duhovno i stručno vodstvo 45 EUR

Primamo predbilježbe za hodočašća u JERUZALEM i FATIMU.

Sve informacije na 00385 31 508 555
ili 00385 95 999 7779

E-mail: tomlslav.tukonic1@sb.t-com.hr
ili facebook: hodočasnici osijek

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

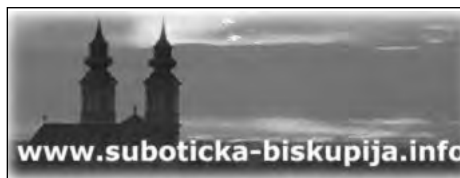
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ
Photonino

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa
60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Božićni koncert HKC-a „Bunjevačko kolo“

Božić u Đurđinu

Božićni koncert Katedralnog zbora „Albe Vidaković“

Božić u župi sv. Marije u Subotici

Priredba „Ususret Božiću“ u Plavni

broj 207

Katolički list

Zvonik

22

23

24

Dan "Paulinum"

26

27

Veliko prelo

28

30

sv. Ivan Bosco

31

1

Svijećnica

sv. Blaž

3

Marin bal Lemeš
Prelo Pučke
kasine 1878

4

5

7

8

9

Kersko prelo
Gupčev bal

11

12

13

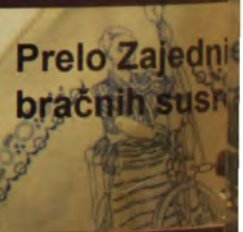
sv. Valentin
dan zaljubljenih

15

16

17

Prelo Zajednice
bračnih susreta

19

Književno prelo

20

21

Čista srijeda

23

24

25

broj 208

Katolički list

Zvonik